

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JOZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 irt).
Egyes szám Budapesten 8. vidéken 10 fillér.

A sah tanulmányuton.

Budapest, augusztus 3.

(S.) *Muzaffer-ed-Din* ő felsége a párisi kiállítás legérdekesebb láttnivalója volt néhány napig. Tegnapról kezdve több ennél: Európa legújabb szenzációjának a középpontja néhány napig. Lehet ugyanis, hogy holnap-holnapután újabb hasonló szenzáció feledtetni az exotikus fejedelem ellen elkövetett gyilkos merényletet.

Ezt pedig ne tessék cinikusan odavetett mondásnak nézni. Nem cinizmussal: rémülettel írjuk le ezt a borzasztó feltevést. Hiszen az ember úgy érzi, mintha valóságos hajtóvadászat indult volna a koronás fők ellen és a rangbeli dugaszgád emberek ellen. Ma ismét egy *Odescalchi* herceget akartak legyilkolni Olaszországban. Igazán nem lehet tudni, nem válnak-e be hamarosan azok a vérfagyasztó fenyegetések, amelyekkel a monzai és a párisi merénnyel rémes tettük borzalmat fokozták. Valami olyasfélét érez mindenki, hogy a két merénylet és utánuk a harmadik, nem egészen véletlenül következett egymásra ilyen hirtelen. Mintha az anarkia sötét szelleme a monzai gaztett sikerültén felbuzdulva, pusztító energiájában meggyarapodnék és tömeges fejedelemgyilkolással akarná kielégíteni a világrend ellen való romboló dühét. Az új olasz királyt utjában szokatlanul erős fegyveres kíséret veszi körül. A persa sah csomagol és menekülni készül Európából, ahol a civilizáció áldásai olyan barátságtalan módon ismertették meg vele magukat. És körös-körül mindenütt valami kínos feszültség. Mindenfelé a rémület merev nézése az emberek arcán. A mindennapos igazi merénylet társaságában egy-egy mindennapos alhir, a milyen a belgrádi merénylet. És ha egyet

lecáfolnak, akadnak mindig kételkedők, akik inkább kételkednek a cáfolatban, mint a merényletben.

És az általános európai rettegés kiváltja az emberekből az ilyenkor szokásos elmékedéseket az anarkia mivoltáról és a rettegéssel társuló bosszuszomj újra fennhangon követeli a világrend szervezkedését a világrend ellenségeivel szemben. És ezzel a követeléssel szemben féltéken, némán lapulnak meg a humanizmus és szabadelvűség teóriái, mert érzik, hogy amaz iszonyatos, megmérhetetlen világveszedelemmel szemben nincs helye a teóriának, az okoskodásnak.

Az anarkianak sincs teóriája; praxis az egész; szerszáma a gyilkol, a bomba, a revolver. Az anarkia sem okoskodik; csak gyilkol. Az anarkianak nincsen rendszere. Minden rendszert tagad és megvet. Azért anarkia. Hát mit használna ellene a világ legtökéletesebb, legjobb, legerősebb és legbülcsebb filozófiai, büntetőjogi vagy politikai rendszerelmélete? Nem lehet itt okoskodni, hanem cselekedni kell. Legfeljebb annyit konceszsiót lehet tenni a rendszerek híveinek, hogy elnevezzük a védekezés rendszerét *homeopatiának*, amely az anarkia gyilkos kórsága ellen a maga módján küzd. A tett propagandája ellen tettel.

Az általános megrémülés töprengéséből hamar fel kell oszudnunk világszerte. Az egész világnak együtt kell védekeznie a veszedelem ellen, amely az egész világot együtt fenyegeti. Behozonyult most újra, hogy egy állam nem elég hatalmas arra, hogy a gonoszlevők nemzetközi szövetsége ellen megvédje magát. Az összes államoknak kell tehát szövetkezniök, úgy, a miképpen az anarkisták az összes államok és minden meglévő rend elpusztítására szövetkeztek. Csak va-

lami teljes egyetértéssel, egyforma elhatározással és egyforma kötelező erővel létrehozott nemzetközi törvényhozás útján lehet a célt valamennyire megközelíteni. Egyesüljön minden állam egy nagy közösséggé, egyetlen törvényes hatalommá az anarkisták ellen, akik egy törvényen kívül helyezkedő hatalmat alkotnak és úgy viselkednek irtó hadjáratot valamennyi hatalom ellen. Minden állam törvényhozása üljön össze képviselői révén és hozzanak együtt egy anarkista törvényt, amely egyaránt kötelező legyen minden állam alattvalójára, minden állam területén. Ez egy kissé szokatlan lenne, az igaz. Az anarkia is valami egészen szokatlan dolog. Arra még nem volt példa, hogy az összes államok a maguk szuverén hatalmát alá rendelték egy közös szuverén hatalomnak. A nemzetközi egyezmények és a nemzetközi jognak a szokás által szentesített megállapodásai sem hasonlíthatók ehhez. De hiszen az anarkia semmihez sem hasonlítható. Az anarkia egyszerűen kikacagja a törvényes rendnek összes eddig meglévő alakulásait. E példátlanul borzalmas rémmel szemben csak példátlan eszközzel lehet segítséget remélni. Csak semmi okoskodás, semmi diplomatizálás. A sok jegyzékváltásnak, alkudozásnak, egyezménynek megint csak az lesz a vége, ami eddig mindig volt. Nehány hét alatt elfelejt mindenki, hacsak az anarkisták nem gondoskodnak róla, hogy újra eszébe juttassák mindenkinek. Persze akkor megint késő lesz.

Csak nem kell fájni, borzongani a kivételes rendszabályoktól. Csak semmi hamis liberalizmus, semmi hamis humanizmus. Az anarkista ennek is, annak is ellensége. A szabadság nevében sem szabad visszarettennünk a kivételes rendszabályoktól. Végre is minden szabadság az élet szabadságánál, min-

TÁRCA.

Paskijovics Nina.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Lux Terka.

Künn feküdtem a fűben, a Dianna-villa parkjában s hallgattam a cigányzenét.

„Megrendelésre” játszott a cigány és gyönyörűen. Hallottam, amint egy hang egyre kommandírozott a primés mellett: Lehullott a rezgő nyárfa... Lesz még esillagos az ég...

A plaidem esüskét beharaptam az ajkam közé, hogy fel ne zokogjak. Egy másik asszony a Herkules-villa ablakában már ott zokogott. Ez a síró asszony az orosz grófné volt, Paskijovicsné.

Felnéztem a szép asszony ablakára. Ott állt fehér pongyolában, fekete haja egyszerű görög kontyba volt esavarva a feje bubján és csodálatosan szép két szeméből sűrűn omlott a könny. Szegény, szép grófné...

Ismertem ezt az asszonyt még abból az időből, amikor a neve csak Fodor Nina volt s lenn lakott Erdélyben, az én városkában.

Az apja tisztességes csizmadia mestere volt és Nina együtt járt az apjával a vásárokra, ahol varju orru piros eszímákat árultak az oláh íatáknak.

Eljártak Oláhországba is és egyszer valahol Bukarest körül a tizenöt éves szép Nina elveszett a csizmadia sátorból.

Az apja, a szegény öreg Fodor kurrentáltatta egy ideig a leányát itt is, ott is, hanem aztán felhagyott vele.

— Hagyjon békét — mondták neki hol az ismerősei, hol meg a hivatalok urai — nem vizsgál el a leányt, ha maga is nem akar menni.

Egyszer aztán, úgy tiz év múlva, hazajött a

Nina. Egyenesen Moszkvából jött az ura társaságában, akit gróf Paskijovics Igor Miklósnak hívtak és kapitány volt a testőrgárdában.

A Nina apja már ekkor nem élt, az ács bátyja is meghalt, — a templomunk renoválásánál agyonütötte egy gerenda — és így nem élt már Ninának csak a Borbála testvérnénje.

Ez a Borbála egy cseppet sem hasonlított Ninához. Nagy, esontos, szigorú arcu asszony volt, az ura valami „utbiztos” minőségben szolgált a vármegyét és rettenetesen nagyot néztek, mikor egy szép tavaszi estén az elveszett Nina betoppant hozzájuk, a szülői házába.

Ennek a Borbálának a családja az urából és a kis leányából állt s éppen vacsoránál ültek. Új juhturót ettek zöld hagymával s mikor Nina bemutatta az urát a rokonainak, a kis esetlen sánta ember zavarában az asztal alá csuszta a hagymás tányért.

Aztán beszélgetni kezdett a két férfi. Az utbiztos valahogy keservesen törte a német nyelvet s a muszka gróf a nagy uraknak azzal a művészetével bírt, hogy tudott az emberekkel banni.

Nina ezalatt künn járt a kertben Borbálával. A szép asszony testén finom diszkreációval zizegett az egyszerű angol ruhának drága selyembélése s mikor a kert harmatos utain felgöyöző, láthatóvá lett csipkés, selyem alszoknyója, Borbála csodálkozva kapta meg a huga karját:

— Az Istenért, Nina, hát még az alszoknyád is selyemből van?

Nina elmosolyodott, majd panaszos komolysággal nézett a nénye szemébe.

— Szegény Borbálám — szólt csöndesen s napernyőjével idegesen ütögte a mályváróza bokrokat — igen, még a harisnyám is selyemből vannak és van egy palotám Moszkvában, egy másik meg Szent-Peterváron s egy óriási nagy falusi birtokom is látod, Borbála, mégis nagyon-nagyon boldogtalan vagyok.

Borbála összecapta a két kezét és szó nélkül meredt a hugará.

Nina hallgatott. Végigmentek a virágos és veteményes kert utain s kiértek a szántóföldekre. Szélid, nyugodalmas tavaszi est volt, az esthajnal csillag már fenn ragyogott a makulátlan tisztságu égen s az utak szélein, a galagonya bokrokban már készülődött a fülemile éjjeli szerenádjához.

Nina meghatottan állt meg és szomorú, szép tekintetével szinte végigcsókolni látszott a drága hazai földnek hullámos, bársonyos hátát.

— Ülünk itt le — szólt elváltozott hangon, amint egy zöld dombhoz értek s a Megváltó feszülete alatt egy kis primitív lóca csalogatta pihenőre az arra menőket.

A két asszony leült és hallgattak. Borbála szigorú ajkait összeszorítva, lopva vizsgálta a a huga arcát, drága, káprázatosan csillogó bontojait és az, amit a Nina arcán látott, semmi más nem volt, mint valami nagy, tragikus benső fájdalomnak az árnya.

Borbála megszólalt:

— Régen nem voltál itt, Nina.

Az asszony két szeme megrebbent.

— Régen.

Borbála, ha nem is az egész nagy valót, legalább részleteket szeretett volna tudni a Nina tiz esztendejéből és vallatni kezdte:

Mióta vagy férjnél?

Nina felelte:

— Két év óta.

— Az urad jó embernek látszik.

Nina intett a fejével:

— Nagyon jó.

— És mégis, mintha nem lenne rendben a szénád — Nina.

A szép asszony ajkán fájdalommal mosoly jelent meg. Hátát oda vetette a feszület kemény fájához és az ajka vonaglását eltakarta finom batistsz zsebkendőjével.

den jog az élet jogánál kezdődik. A szabadság és a jog nevében szabadítsuk magunkra e legdrágább szabadságunknak, e legfőbb jogunknak az ellenségeit? Erre a képtelenségre még elméletben sem volna szabad rávetemednünk.

Elméletben nem. De a gyakorlatban egészen így van a dolog. Egy dühös kacagást bajos elfojtani, ha arra gondol az ember, hogy a nyugat művelt államainak kitűnő rendőrségei számon tartják az anarkista urakat szinte egy szál; pontos jegyzékeket, fotografiákat őriznek róluk; és engedik őket szabadon járnivalni és dolgozni, ma selyemfonásban, holnap királygyilkolásban. Csak az volna még hátra, hogy a kormányok által megerősített alapszabályokkal működjenek az anarkista-egyesületek és gyűléseiken jelen legyen a közrend képviselője, tudomásul véve a legközelebbi „program” megállapítását, s csak arra ügyelve, hogy a szónok urak a kellő tisztelettel nyilatkozzanak a program leendő fejedelmi áldozatairól.

Nem, ez az állapot egy kicsit több már annál, amit a legliberálisabb és szabadságot legjobban szerető polgár is békeségesen szemlélhetne. Egy kicsit restelni való is. Ha kedvünk volna Európá nevében restelkedni, istenbizonny erősen restelkednénk azon, hogy *Muzaffer-ed-Din* ő felsége most mindezeket kitesztaltván, minő furcsa véleményeket visz haza Ázsiába az európai civilizációról.

BELFÖLD.

Igazságügyi reformok. Az igazságügyminiszteriumban most készülik elő a telekkönyvek rendezését. Az előmunkálatokból kiszivárgott hírek szerint megmarad az alapelv, hogy a kataszter és a telekkönyv között összhang létesíthetők, azonban eltérnek attól, hogy csak ott fogják a betéteket szerkeszteni, ahol a részletes felmérés megtörtént, hanem megelőzzenek a konkrétális felméréssel, természetesen ha nyilvántartásilag kiigazították. A betétszerkesztést gyorsítják, egyszerűsítik az egész vonalon, a felügyelet és ellenőrzést hatályosabbá teszik. További feladat lesz aztán, hogy az elkészült betétek és a tényleges állapot közötti összhang fűn is tartassék, nehogy csakhamar beálljon ismét a birókviszonyok annyira veszélyes duplicitása. Ehhez fog

— Borbála — szól remegő, mély hangon — azt hiszem, hogy te a szegénység és kicsi, semmis köröd dacára is boldogabb vagy, mint én vagyok. Látod, mindennel bírok, amit a földön boldogságnak neveznek az emberek és mégis... mégis, Borbála...

A néje részvétellel nézett reá.
— A gyermek hiányzik nálad, Nina.
A fiatal asszony megdöbbenve vetette fel a fejét.

— A gyermek!?...
— Az az — hibálta a fejét esőndesen Borbála. — Ha gyermeked lenne, akkor az uradat is megszeretnéd. Így talán... és nem tudom Nina... csak úgy gondolom... talán — nem szereted...

Nina nem válaszolt. Az arca egyszerre dult és zavart lett, a vér mintha kiszáradt volna piros ajkából s hosszú pillái alól a szemei megtört fényvel csillogtak. Tíz évnek a vihára, szennye, gyalázata és fájdalmának az emléke suhogtatta meg e pereben lelke előtt az emlékezet kegyetlen ostarát. Mennyi gyötrelmet, kín és kevés öröm, mennyi hamis hang és hamis érzés diszsonanciája a lefüggönyözött muít fölött... És itt a jövő...

Az asszony végig simított a homlokán és körüljártatta fáradt tekintetét a vetéseit bontogató, harmatos, nyugodt föld hátán.

Itt semmi sem változott az alatt a viharos tiz év alatt. A föld minden tavasszal kitarja termékenyítő keblét a nap szenvedélyes csókjának s mikor a szerelem által megtermékenyített magvat gyümölcsöse éri a titokzatos bensejében, akkor nyugodtan, sajnálkozás nélkül várja a téli vegetálás nagy álmát.

És most ismét a szerelem fogantatásának mámoros napjait élte a megfodott föld. Kéjes lélegzetének balszámlával tele volt a levegő s mátkabokrétdájának szétszórt virágai, az esztómály fátyolos, bizonytalan színében simulak meg a vetések határozott, erős színeinek keretében.

És a két asszony elgondolkozva ült egymás mellett. A Nina végre megszólalt:

járulni a kataszter és a telekkönyvi hatóságok közti érintkezés, hogy időnkint az egyik hatóság a másikkal közölje a változásokat.

KÜLFÖLD.

Olaszország gyászja.

Budapest, augusztus 3.

A olasz rendőrség kétségbeesetten hajszolja mindazokat, akik a legtávolabbi viszonylatban állottak azzal a Bresciával, kinek a gyilkos merénylete nem csak egy király életét oltotta ki, hanem az anarkhia elleni általános védekezés kérését is fölszínre hozta.

A vizsgálat egyre megdöbbentőbb dolgokat hoz fölszínre s míg egyszerűen világossá válik, hogy a külföldön, valószínűleg Amerikában rendszeresen működő központja van az anarkhiának, másrészt az olasz rendőrség számtalan visszaélése, hanyagsága válik nyilvánvalóvá. A monzai rendőrséget sok mulasztás terheli, úgy hogy a kormány szigorú vizsgálatot rendelt el a rendőrség ellen sőt *Galeotti* rendőrbiztost azonnal el is mozdította állásától s helyébe *Piano* rendőrfelügyelőt nevezte ki.

A mai nap táviratai a következők:

Készüldés a temetésre.

Róma, augusztus 3.

Tegnap este még nem tudták, vajjon Umberto királyt itt fogják-e eltemetni. A Vatikánhoz közel álló körök jobban szerelnék, ha Umbertot a torinói *Supergaban* temetnék el. Az intézkedést az is késlelteti, hogy Umberto végrendeletét még eddig nem tudják megtalálni. gróf *Brambilla* fővadászmester azt táviratozta Rómába, hogy a végrendelet még nem került elő. Umberto naplót vezetett s minden nap eseményeit beírta egy könyvbe. Ezt a könyvet átadták Margit királynénak. Minthogy a leggondosabb keresés mellett sem találták meg Umberto király végrendeletét, *Brambilla* grófot Rómába küldték, hogy a végrendeletet keresse. Ez késlelteti a temetésre vonatkozó dispoziciókat. A kormány állítólag azt fogja indítványozni, hogy a temetés Rómában legyen. Torinóban már huszezer polgár járult hozzá a gyászkaplónába küldendő koszorura indított tíz-tíz centesimós gyűjtéshez. A belügyminiszter ma intézkedett, hogy a Pantheonban helyet készítsenek Umberto király holttesté számára, ahol addig maradt a holttest, amíg véglegesen nem helyezik el

— Az előbb gyermeket említettél, Borbála. Ez intett.

— Azt.
— Volt, — sóhajtott sötét fájdalommal Nina — volt egy kis fiam!... Az első botlásom gyümölcse...

A hang egyszerű, tragikus fájdalma meghatotta a Borbála szigorú, becsületos szívét.

— Hol van? — kérdezte halkán.
— Meghalt.
— S az apja?

Erre a kérdésre összerázkódott Nina s egy hirtelen mozdulattal felemelkedett a rozoga lócáról.

— Majdnem tíz esztendő óta keresem, — szól szétfeszített karokkal, szinte kiáltva, míg szenvedélyes vadsággal nézett szét maga körül. — Bejártam a félvilágot, kerestem a tengerek partjain, a forró világok exotikus hazájában, a jéghegyek havas országaiban és nem találtam reá. Ez, ez, Borbála... ez az...

Borbála csodálkozva nézett a hűgára.

— És, — kérdezte félig zavartan, félig kíváncsian, — miért keresed? Szereted, vagy gyűlöled?...

— Szeretem, — suttogta Nina lázasan, inkább visszaesve, mint leülve ismét a lócára. — Szeretem és mindig, mindig csak őtet szerettem. Megesalt, meggyalázott, elhagyott a kétségbeesés poklába taszított és mégis szerettem. Hát érted te ezt, Borbála?

— Nem — felelte ez nyugodtan, egyszerűen. Nem értem. Nekem is volt leánykoromban egy kedves emberem, Tulogyi Andrisnak hívták, hisz talán emlékszel is reá. A Tulogyi molnár fia volt. Három évig vártam reá, amíg haza jött a katonaságból s ekkor az én hűségem jutalma az lett, hogy megházasodott az Andris... Más leányt vett el... Pethő Agnest... Akkor, igaz, én is jártam egy kicsit a bondoljárt... Egy este belé ügrottam a réti gátnál a Szamosba... Kifogtak... Azután egy felesztendő mulva hozzá mentem az uramhoz.

Nyugodtan, esőndesen beszélt Borbála; ha-

valamelyik mauzoleumban. Hír szerint *Ferrari* bíboros a pápától sajtókezü levelet hozott Margit királynénak. A király holttestét nem balzsamozták be, hanem a királyi pár és a hercegek jelenlétében kettős koporsóba teszik, amelyek közül az egyik érből, a másik diófából készül. A krisztianai olasz konzult táviratilag utasították, hogy az északi tengeren járó cetbalászkok utján juttassa el a gyászirt az abruzzói herceghez.

Monza, augusztus 3.

Umberto király holttestét a királyi család jelenlétében ólomba foglalt diófakoporsóba fektették, amelyben az elhunyt arca üvegablán keresztül látható. *Margit* királyné a holttestet *Viktor Emánuel* király megérkezése előtt az olasz zászlóval és a savoyai ház címerével takarta be.

Dacára a római előkészületeknek, végleges döntés eddig még nem történt a király nyugvó helyére vonatkozólag. Általános az a vélemény, hogy a királyt a Pantheonban fogják eltemetni Rafael sirja mellé. A holttestet először a Quirinálba viszik s kedden megy végbe a temetés. Hír szerint Vilmos császár személyesen részt vesz a temetésen. Mascagni fogja dirigálni a temetésen a Verdi requiem-dalát.

A ravatal körül különösen kínos küzdelem folyik a holttest végleges elhelyezése miatt. A küzdelemben politikai és családi szempontok állanak egymással szemben. *Margit* királyné és *Clementina* hercegnő a *torini* temetés mellett vannak, míg a kormány Róma mellett foglal állást, és *ily értelemben döntött is ma*. A királyné a hitvesi jogok mellett küzd és arról értesítette a kormányt, hogy ő meg fog hajolni Umberto esetleges irásbeli rendelkezése előtt. Az új királyi pár nem avatkozik bele a küzdelembe, mely rá nézve fölötté kínos.

Róma, augusztus 3.

A *Messagero* már elő is sorolja azokat az utvonalkat, melyeken a menet át fog haladni. A Quirinál előtt, a Via venti settembrén, a Via quattro fontanen, a Piazza Barberinín, a Via del Tritonen, a Piazza di Spagnan, a Via Condottín, a Corson, a Via Lanten a Pantheonig. Az uton körülbelül 14.000 ember fog kondort állani. Az összes vidéki városok küldöttségeket küldenek, amelyek négy kilométer hosszúságban állják majd el az utvonalt; a Pantheon villamos fényben fog uszni. Az antik templomot a kupoláig ezüsttel szőtes fekete posztó fűdi majd. A gyászszertartást *voce piana* mise előzi meg, azaz csendes mise. Az énekkar Paestrina és más régi híres mesterek szolozmáit éneki. De hogy vajjon prescute cadavere (a holttest előtt) lesz-e a mise, mindeddig el nem döntötték még.

A *Popolo Romano*, amely udvari hírek dolgában igen óvatos, azt írja, hogy a parlament, ha a királynak végrendelete esetleg azt a kívánságot tartal-

sonlított a hangja ahhoz a nyugodt végtelenséghez, amely fölöttük reá borult a virágos mezőkre. Nina kábultan hallgatta.

— És — kérdezte megkapva a nénje karját — azután mindennek vége lett?

Borbála elmosolyodott.

— Mindennek.
— Nem gondoltál többé reá?
Az asszony nem felelt mindjárt. Kutatni látszott a gondolatszában s csak azután felelt, egy tiszta pillantást vetve a Megváltó feszületére:

— Néha gondoltam, azután ennek is vége lett. Az ember mindenbe belényugszik idővel. Azután megszületett a kis leányom...

Most már nem csak egy, de ezer és ezer esillag pattant ki az Istenség láthatatlan, titokzatos szelencéjéből. Hűvös szél borzolta fel a vetések alacsony, ringó szárait s a homályból kelt embernek a közeledő körvonalait lehetett kienni.

A Borbála éles szemű felismerték a közeledőket.

— Jönnék az uraink — szól megérintve a huga karját. — Ott jön a kis leányom is. Menjünk.

Es a két asszony elindult. Keskeny, görnyögős utakon haladtak, a vetések barázdái között s messziről valami lílegő, fehér, vékony kis árny futott eléjük. A Borbála kis leánya volt.

— Katica! — kiáltotta el magát az anya. Nina megfordult.

— Add nekem a kis leányodat, — szól komolyan a néjének.

Borbála megrázta a fejét.

— Ezt nem adom. Hanem majd a másikat, — mosolygott.

Nina a szívére szoritotta mind a két kezét.

— Hát másik is lesz? — suttogta.

Borbála ismét mosolygott.

— Ueuj. És ezt neked adom, Nina. Hogy meggyógyulj. Nekem majd ad az isten másikat.

Ez a hit, ez a fenséges hit, a tiszta asszonyok hite, megrázkódtatta Paskijovics Ninát. Felzokogott...

mazná, hogy ne Rómában temessék el, azt fogja ajánlani a királyi családnak, hogy a végső rendelkezéssel ellentétesen járjon el ebben a kérdésben.

Milánó, augusztus 3.

Valamennyi miniszter az itteni Grand Hotelben időzik. Tegnap este minisztertanács volt Monzában. Ugy látszik, hogy az özevgy királyné és a kormány közt differenciák vannak. Erre vonatkozólag tegnap késő éjjel egy, a monzai királyi kastélyból jött főtisztviselő a következőket mondotta:

Margit királynét megtörte a fájdalom. Azt követeli, hogy a király holttestét Turinban, a szavojai királyi sírból temessék el és a népre való tekintettel Monzában gyászünnepeket rendezzenek. Saracco azonban az állami raison okából az óhaj teljesítését megtagadta. A királynét követelésében a mellette időző hercegnők is támogatják. Hivatkoznak Umberto király végrendeletére, melynek biztos létezését állítja az özevgy királyné. Ennek következtében egy udvari főtisztviselő még az éjszaka Rómába utazott, hogy a királyi könyvtárban megkeresse a végrendeletet.

A fiatal király ebben az apja holtteste felett kitört viszályban még nem foglalt állást. Ma este fél 10 órakor valamennyi miniszter is Monzába ment.

A királyné határozottan kijelentette, hogy nem tér többé vissza Rómába és Turint választotta özevgyi székhelyül.

Milano, augusztus 3.

Feladatott d. u. 6 óra 40 percekor.

A közoktatási miniszter titkára jelenti, hogy a végrendelet keresése eredménytelen volt. Gróf Brombilla azt táviratozta, hogy nem talált semmiféle feljegyzéseket. Ennek következtében végleg elhatározták, hogy a királyt a római Pantheonban fogják eltemetni.

A következő programot állapították meg: 6-án összeül a parlament Rómában, 7-én a király Rómába utazik. Ugyanazon a napon Umberto király holttestét Rómába szállítják. 8-án a király leteszi az esküt a parlament előtt. 11-én lesz a temetés.

Milano, augusztus 3.

Feladatott d. u. 4 óra 15 percekor.

Eddig még nem hoztak végleges határozatot a temetésre vonatkozólag és az a kérdés, hogy a királyt Rómában, vagy Turinban temetik-e el, még eldöntetlen.

A tegnapi családi tanácsban az egész királyi család azt a kívánságát fejezte ki, hogy a holttestet a turini Supergában temessék el. Ezzel szemben Saracco utalt az általános hangulatra, mely azt követeli, ha a végrendelet másképp nem intézkedik, hogy a királyt Rómában a Pantheonban helyezzeék örök nyugalomra. Ugy látszik, hogy ez az utóbbi jog megtörténni, mert Rómában már nagy készüléteket tesznek a temetésre és ma délután már valamennyi miniszter Rómába utazik.

Bécs, augusztus 3.

Rainer főherceg, ki uralkodónkat Umberto király temetésén képviselni fogja, tegnap este ideérkezett és innen csak vasárnap indul a gyászszertartáshoz.

Berlin, augusztus 3.

Henrik porosz herceg Vilmos császár képviselőként Rómába utazik Umberto király temetésére.

Az összeesküvők.

Milano, augusztus 3.

A vizsgálat mind hajmeresztőbb részleteket derít ki. A lapok egyöntetűen konstataják, hogy a király egy messze szétágazó összeesküvés áldozata lett. Bizonyossá vált, hogy a király elleni merényletet már előbb kellett volna elkövetni. Több Bergamóban lakó személyhez már szombaton érkeztek Amerikából kérdésközdő levelek, hogy Umberto király meghalt-e már? A levélírók azonnali választ kértek. Egy nő, akihez szintén érkezett hasonló tartalmú levél, vasárnap azt válaszolta, hogy a király teljesen egészséges. Alig küldte el azonban a levelet, mikor hírt vette a király elleni merényletnek, mire a rendőrségre ment és bejelentette az esetet.

Umberto királynak tehát már előbb kellett volna áldozatul esnie. Ha Monzában el is kerülte volna

a merényletet, akkor a merényletnek néhány nappal később Inreában kellett volna megtörténni. A monzai merényletet a legnagyobb raffineriával készítették elő s úgy tervezték, hogy ha a király a kocsis jobb oldalára ül, akkor Brescinnek kell leléni, ha pedig a baloldalon foglal helyet, akkor az ismeretlennek kellett volna elkövetni a merényletet. Különbösen azt is megállapították, hogy Bresci már vasárnap reggel a királyi kápolnába surrant be s ott időzött a mise alatt, a király azonban véletlenül nem ment misére. Bebizonyosodott az is, hogy az Elba-szigetén letartóztatott Quintavalli anarkista azt a megbízást kapta, hogy Margit királynét gyilkolja meg.

A letartóztatások óriási mérvet öltenek. Rómában letartóztatott egyegyént súlyos gyanúok alapján. Bolognában egy Nikoli Leandrónévű anarkistát fogtak el, Joreában pedig Lanerret. Mindegyiket Milanóba szállítják erős fedezet alatt. Letartóztatott továbbá Quarza Emmát, Brescinek 17 éves szeretőjét. Quintavallinál igen fontos okmányokat találtak, közöttük egy arcképet, mely őt magát egy csoportképben ábrázolja, ott látható Bresci is, ugyiszintén egy másik arcképet, melynek hátlapjára ez van nagy betűkkel írva: *Crimine...*

Nápolyban letartóztatott egy embert, kinél egy jegyzőkönyvet találtak számos anarkista címmel. Köztük van több olyan anarkistának a címe is, akiket már ártalmatlannak tettek.

Bresci szavából az tűnik ki, hogy azt hitte, hogy sikerül neki megmenekülni a merénylet után, annál is inkább, mert több einkostásra volt a közelben.

A lapok azt következtetik Bresci szavaiból és a tett elkövetése után tanusított magaviseletéből, hogy a merénylő azt remélte, hogy megszökhetik. Az Elba szigetén letartóztatott Quintavallinál elkobzott iratoknak nagy fontosságot tulajdonítanak. Az iratok között több arcképet találtak, közöttük magát Quintavallit. Az arckép hátterére nagy betűkkel ez a szó van írva: Büntett. Egy másik fénykép csoportképet ábrázol, közöttük Quintavallit és valószínűleg Brescit is. Tegnap este Nápolyban egy ismeretlen embert tartóztattak le, aki azt mondja, hogy munkás és Beneventóban született. Sok esztendőn át Amerikában élt, azután visszatért Párisba és onnan Lombardiába. Tegnap egy jegyzőkönyvet találtak nála külföldi címekkel. A rendőrség anarkistának tartja. A rendőrség Bresci kedvesét: Quaza Emmát és a már előbb letartóztatott Laner és Quintavalli anarkistákat Monzába vitette.

London, augusztus 3.

A Daily Telegraph egy newyorki távirat nyomán közli azt a levelet, melyet Carboni Sperandio anarkista írt öngyilkossága előtt feleségének. A levél így hangzik:

Február 2-án Olaszországban elhatározták Umberto megölését és a sors roám esett, de nem tehettem meg, mert Amerikában voltam. Tudomra adták, hogy nincs mentés, a parancsot végre kell hajtani. Ekkor megláttam Passinát, a munkavezetőt, aki saját munkatársait a hernyóknál is kevesebbre becsülte, ütötte-verte őket, mint a kutyát szokták. Elhatároztam, hogy ezt fogom megölni és azután magamat ölöm meg. Ki meri azt állítani, hogy nem jól cselekszem? Azt hiszik, hogy mert Amerikában vagyok, nem tudok semmit sem tenni? Hát megmutatom. Éljen az anarkia!

Róma, augusztus 3.

Az olasz kormány sürgős instrukciókat küldött Fava bárónak, a washingtoni olasz nagykövetnek, hogy kérje meg az ottani kormányt, hogy segítsen kideríteni a pattersoni olasz és más nemzetiségű anarkisták által szőtt összeesküvést.

Mint hogy Draper, az Egyesült-Államok római nagykövete nemrég lemondott állásáról, a kormány Idings első titkárt kérte fel a sürgős intervencióra. Idings kijelentette, hogy kormánya mindent megtesz, amit az Egyesült-Államok törvényeinek keretén belül megethet.

Róma, augusztus 3.

Tivoliban, itt és Volignoban újabban hat munkást tartóztattak le. Kettő ellen az a gyanu, hogy Brescivel Monzában volt. Ma viszik őket Milanóba, hogy szembesítsék a gyilkossal.

Róma, augusztus 3.

A rendőrség négy rosszhírű leánynál Brescinek számos levelét kobozta el. Bresci szeretőinek száma valóságos legió. Az egyik leánynak az utolsó napokban tizenkét levelet írt. A levelekből szenvedélyes érzékiesség olvasható ki, de politikai nézeteiről is áradzik és mindegyik levele így végződik:

— Értesz engem, lelkem? Ugy-e te értesz engem?

Róma, augusztus 3.

A santa acuinói káptalan egyik tagja jelentette be a rendőrségnek, hogy vasárnap este két munkás ezt kiállotta felője.

Orvendj pap, nagyszerű temetésre készülhetsz.

Róma, augusztus 3.

A porto-ferrajai sziget kikötő helyén óriási néptömeg várta a rendőrök által odahozott Quintavalli anarkistát. A nép felakarta koncolni. A rendőrség csak nehezen tudta megmenteni a nép dühétől és erős felzet mellett vitte őt a postahajóra. Quintavallinál Brescinek négy levelét találták.

Milano, augusztus 3.

Bresci bűnpörét szeptemberben fogják tárgyalni s mivel királygyilkosságról van szó, a szenátus mint állami törvényszék fog vele foglalkozni.

Bécs, augusztus 3.

Tegnap délután egyik belvárosi kávéházban egy a II. kerületben lakó tisztviselőt, valami Hass Jánost letartóztatták, mivel anarkista nyilatkozatot tett.

Berlin, augusztus 3.

A Berliner Tageblatt római tudósítója meglátogatta Gianturco igazságügyminisztert, aki arra a kérdésre, vajon Brescit örülnek hiszi-e, ezt felelte:

— Oly örültnek, mint egy tigris vagy bestiát. Bresci megfontolva cselekedett s tudta, hogy mit akart.

Arra a kérdésre, vajon az összeesküvés be van-e bizonyítva, Gianturco ezt felelte:

— Ez olyan dolog, amelyről a vizsgálóbíró dönt, de az én személyes meggyőződése az, hogy valósággal anarkista összeesküvéssel van dolgunk, amely az összes uralkodókat nagy veszedelemmel fenyegeti.

A katonaság.

Róma, augusztus 3.

A beérkezett jelentések szerint már az összes csapatok, — beleértve az Eritréában és Kínában levő katonaságot is — hűséget esküdtek az új királynak. A lovaság lovon ülve, a gyalogság a fegyverrel tisztelegve, a tüzérség főszerelt és befogott agyukkal, a jobb kezét fölemelve tette le az esküt, melynek ez volt a szövege:

„Esküszöm, hogy hű maradok III. Viktor Emánuel királyhoz és királyi utódjaihoz, az állam alaptörvényeihez, az alkotmányhoz és hogy habozás nélkül teljesítem kötelességemet a király iránt, akinek jóléte elválaszthatatlan a haza jólététől.”

Az esküt a parancsnok olvasta fel és a végén azt kérdezte:

— Megesküdtek-e rá?

Mire egyhangulag hangzott a felelet:

— Esküszöm!

Erre a zenekarok rázendítettek a Marcia reale-ra.

Milano, augusztus 3.

Az aostai herceg tegnap tüzérezredének tisztjeit fogadta s megköszönte nekik részvételeket, azután megmagyarázta, hogy eddig miért nem lehetett tisztí küldöttségeket a halotthoz bocsátani, végre rátért a gyilkosságokra s rendkívül izgatottan így szólt:

— Tudják meg az anarkista gyilkosok, hogy a szavojai családnak még tizenkét tagja áll rendelkezésükre.

A részvét.

Milánó, augusztus 3.

A királyi család eddig harmincezer táviratot kapott. A táviróhivatalok megfizették erővel dolgoznak. Milanóban tegnap harminkétezer táviratot adtak föl.

A Tribuna szerint a pápa eleinte részvét-táviratot akart küldeni Margit királynéknak, de azután elhatározta, hogy a milánói érseket küldi a királynéhoz, hogy részvétét tolmácsolja.

Páris, augusztus 3.

A nemzetközi sajtókongresszus elnöke, Singer Vilmos, a kongresszus mai ülésének elején a következő táviratot olvasta föl:

Mezidres urnak, a francia akadémia tagjának és Singer Vilmos urnak, a nemzetközi sajtókongresszus elnökének. A felső Margit királyné

kegyelmesen elfogadta a kongresszus részvételtáviratát. Ő felsége megbízásából fogadja a közönetének kifejezését, amelyet érez a részvételt, amelyet Önök a sajtó nevében kifejeztek. Cavalieri Gujeioli.

Singer Vilmos elnök hozzatette, hogy a kongresszus a táviratért újra tisztelő szimpátiájáról biztosítja a királynét.

Nauheim, augusztus 3.

Az itt furdőző bolgár fejedelem rendeletére, Nauheimban naponta gyászmisét mondanak Umberto király lelkiüdvéért. A fejedelem továbbá három napos katonai és négy heti udvari gyászt rendelt el az olasz királyért.

Viktor Emánuel.

Monza, augusztus 3.

Viktor Emánuel király elnöklele alatt családi tanács volt, amelyen csupán a királyi család tagjai s a miniszterek közül *Saracco* miniszterelnök vett részt. A tanácskozás két óra hosszúságú tartott. A kormány elhatározta, hogy a királynak alkotmányesküje után be fogja nyújtani lemondását, hogy a király akaratának nyilvánításában egészen szabad legyen. *Saracco* ezzel *De Fret's* példáját követi, aki *II. Viktor Emánuel* halála után beadta lemondását. *Viktor Emanuel* király kijelentette, hogy a temetésről mindaddig nem akar intézkedni, amíg atyjának végrendelést föl nem bontották, amely valószínűleg Umberto obbéli akaratát tartalmazza. Viktor Emánuel föltétlenül respektálni fogja atyjának utolsó akaratát. *Umberto* ravatalánál ma délelőtt megható jelenet folyt le. A magentai öreg plébános, akit *Umberto* király nagyon kedvelt, megjelen és sokáig könnyezve állott a holttestnél s végül megcsókolta *Umberto* homlokát.

Róma, augusztus 3.

A mai nap folyamán három minisztertanács volt, melyekben a király próklamációjait vitatták meg, mely még ma fog megjelenni. A kész próklamációt a király elé terjesztették, aki azonban kijelentette, hogy azt még ő maga át akarja nézni és lelkiismeretesen megvizsgálni. Ez a nyilatkozat a minisztereket ámulatba ejtette, mert idáig egészen más gyakorlat divott. A király első intézkedése az volt, hogy *Galleazzi* rendőrbiztost elbocsátotta.

Róma, augusztus 3.

Viktor Emánuel király *Galeotti* rendőrbiztost, akire *Umberto* biztossága bízva volt, elmozdította állásától s helyébe *Fiano* rendőrfelügyelőt nevezte ki *Galeotti* hét évig viselte oddigi tisztét. Nem volt szerencsés keze, az udvarnál azt beszélte, hogy *Acciarito* merénylője is az ő lelkét nyomja. Nagyon kapzsi ember volt, azt mondják, hogy hivataloskodása alatt nagy vagyonra tett szert. De másrészt az is bizonyos, hogy *Umberto* temperamentuma nagyon megnehezítette a körülötte való szolgálatot. Egy izben a monzai parkban egy hűlye ember közeledett a királyhoz. *Galeatti* rögtön hozzáróhant, hogy elfogja, de a király félretolta őt s maga ragadta meg a toakodót. Mikor látta, hogy félszű emberrel van dolga, tíz lírát adott neki s elbocsátotta. *Galeattót* már régen elbocsátották volna, ha egy igen nagy állású asszony nem lett volna a pártfogója. *Umberto* halálával *Galeatti* csillaga is letűnt.

Az új király próklamációja.

Monza, augusztus 3.

Viktor Emánuel király a következő próklamációt intézte az olasz néphez:

Olaszország második királyja meghalt. Miután a csatákban, melyekben katonás vitézséggel harcolt, oly sokszor elkerülte a veszély és az isteni gondviselés segédelmével sértetlenül maradt mindama veszedelmek közt, melyekkel ugyanazzal a bátorsággal szállt szembe, ha arról volt szó, hogy a nép bajait enyhítse: ő, a jó, erényekben gazdag király egy kegyetlen szörnyetté lett áldozata, mikor nyugodt lelkiismerettel és jó kedvvel résztvett a nép ünnepi örömeiben.

Nem adatott meg nekem, hogy atyám végsőháját felfogjam és mégis érzem, hogy első kötelességem lesz, hogy atyai tanácsait megfogadjam és követni igyekezzem őt azokban az erényekben, melyeket mint király és mint Olaszország első polgára gyakorolt.

A mély fájdalomnak e magasztos pillanatában az az erő tart fenn engem is, melyet fenkölt atyám és a nagy király

példájából meritek, aki valósággal megérdemelte a *haza atyja* nevet, valamint az olasz nép szeretetéből és ragaszkodásából.

Az intézmények, melyeket az általános tisztelt és most siratott király lojalisan megörözt és uralkodásának huszonkét évében sikerrel, tisztán és rendületlenül fenntartott, tul fogják őt élni. Ezek az intézmények, melyek előttem házam tradícionál és Olaszország iránt való forró szeretetemmél fogva szentek, a jövőben is, ebben bizonyos vagyok, erős, biztos kézzel megvéde minden, bármely oldalról jövő támadás ellen, biztosítani fogják hazánk nagyságát és virágzását. Nagyatyám dicsősége: hogy megadta az olaszoknak az egységet és a függetlenséget; atyámé: hogy a kettőt feltételesen megörizte. Kormányzásom célját az ő enyészhetetlen emlékek szabja. Isten segítsen engem és népem szeretete adjon erőt, hogy egészen királyi kötelességeimnek szentelhessem magamat: hogy megóvjam a szabadságot, megvédejem a monarchiát, mert ez a kettő elszakíthatatlan kötelekekkel van egybefűzve a haza legfőbb érdekeivel.

Olaszok! Kik *Umberto* király szentelt emlékeinek könnyeit és nagyrabecsüléstek adóját rójatok le, ti ismét megmutatátok, hogy házam keserű fájdalmát a magatokénak tekintitek. Ez a szolidaritás gondolatainknak és érzelmeinknek mindig legbiztosabb mentővára volt és lesz a királyságnak és a legjobb biztosítéka a haza egységének, amely megtestesült a *Roma intangibile* magasztos jelszavában, Olaszország nagyságának e jelképében és *integrálásának* zálogában.

Ez hitvallásom, ez becsvágyam mint polgárnak és mint királynak egyaránt.

Merénylet a sah ellen.

Budapest, augusztus 3.

Muzaffer-ed-Din, miután alapos véleményt formálhatott magának az európai civilizációról s miután legfelségesebb kezeivel areul ütötte a maga anarchistáját, most már tovább tanulmányozhatja az európai kulturát. A francia rendőrségnek jóval keservesebb dolga van ennél. A merénylő csodálatos csökönyösséggel hallgat bírái előtt, vagy olyan feleleteket ad, hogy a legböketürőbb bíró is kifogy a türelmességből. Annyi kétségeltlen, hogy a párisi merénylet sem egy ember kezdeményezésére esett meg, hanem egy rég kiesztelt tervnek végrehajtása volt. Nyilvánvaló, hogy a sah ellen elkövetett attentátum valamelyes összefüggésben van a monzai királygyilkossággal s hogy a merénylő is — bár francia ember — tagja annak az anarchista szövetségnek, melynek megbízásából *Brescia* végezte gyilkos munkáját.

A párisi merénylőről a mai táviratok a következőket jelentik:

Páris, augusztus 3.

Azt az embert, aki tegnap merényletet kísérelt meg a perzsa sah ellen, este hét óra tájban a rendőrség fozházába vitték. A merénylő úgy viselkedett, mint aki nincs tudatában helyzetének. Fehérneműjébe *D. M.* betűk vannak varrva. Állítólag több kérdésre ez volt a felelete.

— Szám nem akarja kimondani, amit kezem tenni akart.

Ebből azt következtetik, hogy csakugyan merényletet akart elkövetni. A miniszterek és a diplomáciai testület tagjai ma leadták névjegyüket az uralkodók palotájában. A palotát szigorúan őrzik.

A merénylő kilétéig eddig nem sikerült kinyomozni. Az eddigi tanuvallomásokból azt következtetik, hogy énközlő tagjai vannak, akik a merénylőnek tanui voltak s akik közül az egyik ki akarta őt szabadítani. A helyettes államügyész egy újságíró előtt állítólag azt a megjegyződését fejezte ki, hogy az uralkodók ellen való összeesküvés van a dologban s hogy a tegnapi merénylet összefügg a monzai merénylettel. A sah környezete örülnek tartja a merénylőt. A sah európai látogatásának programján a merénylet

semmit sem fog változtatni. A sah maga táviratolta meg a merénylet hírére Teheránba.

Páris, augusztus 3.

A sah merénylője vonakodik ügyvédet vallani s a származásáról és multiáról hozzá intézett kérdésekre konokul hallgat. Annál élelkebben beszél a merénylőről. A sah egyik kísézőjének ezt mondta: — Gazdájának le kellene mondania és pedig mentül előbb.

A rendőrség keres egy jól öltözött férfit, akihez a merénylő negyedórával a sah távozása előtt ezeket a szavakat intézte:

— Nagyon sokáig tart, elvesztem a türelmemet.
— Erre a megszólított kivette óráját és ezt mondta:

— Még néhány pero hiányzik.

A sah tegnap a szállóból való elmenete előtt a párisi postán *Angelo Bartolotti* aláírással levelet kapott, amely így szól:

Felséges uram! Az anarchisták önt párisi tartózkodása alatt merénylet áldozatául szemelték ki. Tazja vagyok annak az anarchista-szövetségnek, amelynek székhelye Napolyan Piazza Medina 5. száma alatt van. Ez a szövetség elhatározta az ön halálát. Emberi érzésem erősebb zsarnokgyűlöletemnél és ezért intem önt. Ezt a levelet egy barátom viszi Párisba, aki azt az utasítást kapta, hogy önt meglesse. Ez az ember barátja annak, aki az olasz királyt megölte.

Páris, augusztus 3.

A perzsa sah délután négy órakor érkezett vissza Párisba. *Loubet* elnök azonnal meglátogatta. A látogatás öt percig tartott s nagyon szíves volt. A rendőrbiztos előtt néhány ember kijelentette, hogy láttak egy embert, aki a merénylővel beszélt és a merénylet pillanatában elszőkött.

Páris, augusztus 3.

A perzsa sah ellen megkísérelt merénylet egyik szemtanúja beszéli, hogy a merénylő felgrott a koozi hácszófára és a sah mellének szegezte a revolvert. Szerencse volt, hogy nagyon soká őszlott, mialatt a nagyvezér, egy hatalmas ember kiütötte a merénylő kezéből a revolvert, amely a földre hullott. Mikor a rendőrök elhurcolták a merénylőt, az egyró azt kiabálta:

— *Éljenek a nép gyermekei!*

Ezt kiabálta később is, amikor kihallgatták.

Páris, augusztus 3.

A prefekturán közlik, hogy a merénylő személyazonosságát még most sem sikerült megállapítani.

A merénylő kihallgatása nagyon érdekes volt. A vizsgálóbíró kérdéseire így felelt:

— A neve?

— *Azt önnek nem kell tudni.*

— Foglalkozása?

— *Nincs!*

— Hová való?

— *Az önnek mindegy lehet.*

— Anarchista ön?

— *Az egészen az én lelkiismeretem dolga.*

— Francia ön?

— *Találja ki!*

— Akar védőt?

— *A ra rárek még gondolni.*

A feleleteit mindig ideges nevetés kísérte, ami a vizsgálóbíróra erre a megjegyzésre készítette:

— Ön úgy látszik, nagyon meg van magával elégedve.

— *Oh nem, mert a tervem nem sikerül.*

Az anthropológiai méretekből, melyeket a merénylőn végeztek, az tűnt ki, hogy a francia rendőrségnek még nem volt vele dolga.

Páris, augusztus 3.

Azt az embert, aki merényletet intézett a persa sah ellen, *Francois Salsonnak* hívják és *Montuzurban* (Aveyron) született 1867-ben. *Salson* 1894-ben anarchista üzemek miatt három havi és 1899-ben gyilkossági kísérelt miatt kilenc havi fozházára ítélték. Ázóta nyomtalanul eltűnt és mostanig nem akadtak nyomára.

Páris, augusztus 3.

Annak a fogadónak az alkalmazottai, amelyben *Francois Salson* lakott, nyugodt és komoly embernek mondják a merénylőt, aki számláit pontosan egyenlítette ki. A rendőrség kutatta, mert őlési kísérelt miatt el volt ítélve, de mostanig nem találták meg.

Francois Salson Valles vizsgálóbíró délelőtt kihallgatta. Azt mondta a vizsgálóbíró előtt, hogy ha sikerült volna a saht megölnie anélkül, hogy elfogták volna, akkor az orosz császárt is meggyilkolta volna. *Salson* a tegnapi merénylet felől készséggel adott felvilágosítást a vizsgálóbírónak és kifejtette anarchisztikus elméleteit, de hallgatott, ha azt kérdezték tőle, hogy nem volt-e csupán eszköze másoknak.

Páris, augusztus 1.

Frangois Salsonról eddig ismert adatok nagyon hézagosak. Szülei parasztok. Salson a cukrász mesterséget tanulta, de nem volt nagy kedve hozzá. 18 éves korában Párisba utazott. Carnot meggyilkolása és e tettenek az anarkisták által való dícsőítése mély benyomást gyakorolt rája. Anarkista lett. 1894-ben három havi fogházra ítélték. Hogy mit tett azóta, az nincs kiderítve. A 108-ik zvalogezrednél szolgált. 1899-ben Páris egyik külvárosában mint földmunkás volt alkalmazásban. Abban az időben 6 frankot fizetett havonta lakbért és száraz kenyéren élt. 1899-ben egy Salson Frangois nevű embert emberölés miatt 8 havi börtönrre ítélték. Salson megtagad minden felvilágosítást. Nevét is csak akkor vallotta be, mikor megmutatták neki areképtét a gonosztervek albumában.

Salson kihallgatásakor eszavakat mondotta: — Ha sikerült volna tegnap a merényletem, úgy nemsokára egymásik fejedelem került volna sorra. Bevallotta, hogy azzal a szándékkal járt, hogy meggyilkolja Casimir-Perier-t, aki 1894-ben, mikor öt először ítélték el, köztársasági elnök volt.

London, augusztus 3.

Alapos az a feltevés, hogy a perzsa sah a legutóbbi események és az olasz királyi család gyászra miatt le fog mondani arról a tervéről, hogy Angliát meglátogassa. A nevezett lap megjegyzi erre a hírre, hogy a sahnak ez az elhatározása vád a nyugati civilizáció ellen.

A kínai háború.

Budapest, augusztus 3.

Az angol alsóházban tegnap olyan beszéd hangzott el, amely szinte körülömmel szólt arról az üdvös lecke-ről, amelyet a kínai események révén azok kaptak, akik azt hitték, hogy Kína csak amolyan leterített kolosszus, amelyet egyszerűen csak föl kell darabolni. A legutóbbi események — ugymond — megmutatták Kína nagyságát és védelmi erejét. Nincs kizárva, hogy Kína még újabb bizonyítékot is fog szolgáltatni az angol miniszter dícséretére s hogy sok nehézséget fog utjába gördíteni a Peking felé nyomuló európai csapatoknak. Kína felosztásáról szó sem lehet, mondotta az angol miniszter. Most mindenesetre korai volna még erről beszélni, mert hiszen a hatalmak még egyáltalában nincsenek abban a kedvező helyzetben, hogy erről tárgyaljanak. Pekinget még korántsem érték el a csapatok s hogy az odaszorult követekkel és a többi európaiakkal addig mi történik, azt senki sem tudhatja. Két héttel ezelőtt még életben voltak s ha minden úgy van, amint a pekingiangol követnek egy július 21-iki levele mondja, az esőségök épp most fogyhatott el. Érdekes mondata az angol követ levelének ez: *Tegnap vonakodunk Pekingből Tiencinbe menni.* E vonakodásnak más magyarázata nem lehet, mint az, hogy a követek nem akarták elhagyni torlásokkal körülvett s védelmi állapotba helyezett épületeiket és nem akarták sorukra hagyni az asszonyokat és gyermekeket, akikkel a követek eltávoztása után nyomban a maga módja szerint bánt volna el a boxer esőselek. Az mindenesetre kivülzlik ebből, hogy a pekingi kormány csakugyan följajánlotta a követeknek a szabad elmenetelt. A követek azonban talán attól is tartottak, hogy a ravasz kínaiak törbe esalják őket s nem igen bíztak a kínai katonai fedezetben, amely őket Tiencinbe lett volna kísérendő.

A legfontosabb kérdés mindezek után most az, hogy mily gyorsasággal és sikerrel tudnak az európai csapatok előrenyomulni.

(A pekingi követek.)

Páris, augusztus 3.

Courrejolles tengernagy a tengerészeti miniszterrel közölte egy levélnek a tartalmát, amelyet a pekingi angol követ a takai angol tenger-nagynak küldött. A levél július 21-ikén kelt s az európai követéségek ellen intézett ismételt támadásokról, a későbbi fegyverszünetről és a követéség bekerítéséről ad hírt. Most — mondja a levél — a követek és az európaiak a francia, német, angol és orosz követéséget tartják megszállva. Egyfelől az angol követéségig, másfelől az amerikai követéségig minden romokban hever. Körülöttünk torlások vannak. Az asszonyok és gyermekek mind az angol követéségen vannak. Élelmünk legfőbb két hétre van meg. Az ürühús fogytán van. Halottjaink száma negyvenkettő. Az orvosok 128 sebesültet kezelnek. A fölmentő csapatoknak a lehető leggyorsabban kell előnyomulni, ha elejét akarják venni a kínaiak újabb támadásának. Tegnap vonakodtunk Pekingből Tiencinbe menni.

Courrejolles tengernagy hozzáteszi, hogy nem kapott hírt arról, hogy kivel kötötték a fegyverszünetet. A Peitangba menekült európaiakról sem kapott hírt.

Berlin, augusztus 3.

A Wolff-ügynökség jelenti Csifuból tegnapi kelettel: A santungi kormányzó ma a következő táviratot küldte az idevaló konzuloknak: *A cingli-jámennek július 30-án kelt leirata, amely éppen most érkezett ide, azt mondja, hogy a pekingi követek és a német követéség ügynöve sértetlenek és élelmiszerekkel el vannak látva. Az európaiak és a kínaiak közötti barátságos érintkezés fenn van (?) A követeknek kínai katonák fedezete alatt Tiencinbe szállítása dolgában a tárgyalások befejezésükhöz közelednek. A kormány futárai két nap alatt teszik meg a 450 kilométernyi utat Peking és Csinanfu között.*

(Az angol kormány nyilatkozata.)

London, augusztus 3.

Az alsóház tegnapi ülésén a külügyi hivatal költségvetésének tárgyalása során Brodrick parlamenti államtitkár azt mondta, hogy Kínában ma már úgy állnak a dolgok, hogy ítéletet mondhatunk a helyzetről. A parancsnokok együttműködése nem szakadt meg. A válságot nem becsülik érdeme szerint. A hatalmasságok és Angliában is néhány ember azt hiszi, hogy Kína leterített kolosszus, amelyet föl lehet darabolni. A legutóbbi események megmutatták Kína nagyságát s védelmi erejét. A szülő reméli, hogy a mostani zavargásoknak egyik gyakorlati eredménye az lesz, hogy a többi hatalmasságok épp úgy, mint Anglia, nem akarják majd siettetni Kína földarabolását. Kénytelenek leszünk a többi hatalommal együtt mindent elkövetni a követéségek fölmentésére. A kormány azonkívül el van tökéltve arra, hogy Sanghait megvédi, bármi történik is. Minden kérdést, amely Kína fölmentésére vonatkozik, ellenszünk és nem hiszünk, hogy a többi hatalom másképp vélekedik erről a kérdéssel. Azoknak, akik esetleg másképp vélekednek, üdvös lecke volt, ami legutóbb történt. A kínai kormánynak Kína kormányának és kínaiaknak kell lennie. A kárterítést azokra kell háritani, akik leginkább felelősek a zavargásokért. A hatalmak kooperációjának vannak határai, tehát a kormány nem kötheti meg a kezét semmiféle nyilatkozatokkal.

(Az európai csapatok előnyomulása.)

London, augusztus 3.

A Daily Expressnek jelenti Tiencinből július 30-ikáról: *Az oroszok ma megtámadták azt a Tiencintől tíz mérföldre eső tíz erősséget, amelyek a Pekingbe vezető utat dominálják. Az erősséget tízezer kínai védte, de csak rövid ellenállást fejtettek ki s egy darabig bár erős, de nem hatós tüzet ontottak a rendületlenül előnyomuló oroszokra. Főismérve azonban, hogy az erősségek elfoglalása kikerülhetetlen, földadták a pozíciókat s rendületlenül menekültek a főváros felé.*

A legközelebbi ellenállást azon a ponton várják, ahol a Pajhóba egy másik folyó torkollik. A kínaiak ott előőrsöket állítottak föl öt mérföldnyi hosszúságban. Nyilván nagy haderőt vontak ott össze, úgy szinten Paitszangnál is, ahol a vasutvonalat erősen elsáncolták. A boxerek el vannak tökéltve az ellenállásra.

A japáni csapatok Tulin felé való előnyomulásukban eddig nem találtak akadályra.

A fölmentő sereg előháda 21.000 főből áll, köztük 12.000 japáni, 2500 angol, s a többi orosz és német.

A Times tiencini levelezője szerint a kínaiak hadereje Tiencin és Peking közt nem igen nagy, s így valószínűtlen, hogy a szövetséges csapatok komoly ellenállásra fognak találni.

(Vegyes hírek.)

Páris, augusztus 3.

Az elnöki palotában ma minisztertanács volt, amelyen Delcassé külügyminiszter a tiencini francia konzulnak egy táviratát közölte, amely azt mondja, hogy Frey tábornok július 26-án odaérkezett. A miniszter felolvasta továbbá a sanghaji konzulnak egy táviratát, amely arról ad hírt, hogy Sansi tartományban különféle nemzetiségű hittérítőket ölték meg a kínaiak.

London, augusztus 3.

A Times jelenti Sanghaiból tegnapi kelettel: Kínai körökben híre jár, hogy Li-Ping-Henget, aki Pekingbe érkezett, Junglu csapatainak másodparancsnokává nevezték ki. Az új parancsnok határozottan ellensége az idegeneknek. Li-Hung-Csang július 31-én eszásári rendeletet kapott, amely újra megparancsolja neki, hogy északra utazzék. Helyzete napról-napra bajosabb.

A Daily Expressnek jelenti Sanghaiból, hogy francia csapatok megszállták a Júnan tartományban lévő Mongee városot.

München, augusztus 3.

A Kínába rendelt gyalogezred második bajor zászlóalja ma reggel indult el a lakosság, lelkes tün-

etése mellett. Alfonz herceg, Kristóf herceg és a hadügyminiszter megjelent a pályaudvaron, ahonnan a csapatok elindultak.

HIREK.

Margit, egy szegény asszony.

Szavojai Margit özvegy olasz királyné más időkben bizonyára igen feszes modorban érintkezett a kardinálisokkal, ami Viktor Emánuel menyétől éppen nem csodálandó dolog. Mégis tegnap az alá a távirat alá, amelyben köszönetet mondott a milanoi bíboros érseknek, ezt írta: *Margit, egy szegény asszony.* Szavojai Margitnak olasz királynéi címén kívül bizonyára sok más neve és címe is van, csupa előkelő, régi származás jele, hajdan és most kormányzó országok nevei, s e címek mindenike egy-egy darab világtörténelem. Mégis most, egy neki különösen idegen emberhez intézett táviratban valamennyit elhagyta, s szinte fájdalomának őszinteségére büszkén egy új címet vett föl, amely se régi származásra, se hajdani hódításokra nem emlékeztet, csak három revolverlövésre: *egy szegény asszony.*

A legderűsebb környezetben: árnyas kertben, reggeli kávé után, cigarettafüst mellett olvastam ezt a táviratot, s mégis végigfutott a hideg a hátamon. Ez a legnagyobb szegény királyi gyász, amit a mi generációnk valaha látott. Tanui voltunk nem egy királyi gyásznak, de olyan közel egy se férközött a szívünkhez, mint az a jelenet, amikor Szavojai Margit megtépte az ő hosszú és ragyogó címeinek fényes köntösét és hamut hintett a fejére, mondván:

— Lássátok, nincs nekem semmi ékeségem, nem vagyok én senki más, csak egy szegény asszony. Margit vagyok, s hogy más Margitokkal össze ne téveszthessetek, hát az a Margit vagyok, aki most a legszegényebb asszony a világon.

Tanui voltunk sok királyi gyásznak. De az uralkodók kettős aranypalástot börtöttak a szívük fölé, s a gyászfátyoluk oly ritka szövésű volt, hogy minduntalan átseillogott rajta az arany, meg az ezüst, meg a cím és az etikett. Ez az első eset, hogy csak slró szemeket látunk. Talán véletlenség, de az is meglehet, hogy törvényszerű megnyilatkozása a faji tulajdonságoknak, hogy éppen az olasz királyné tudott ilyen közvetlen lenni. A verisztikus ábrázolás művészetének hazájához illik ez az őszinteség. Tegyük el ezt a táviratot legérdekesebb emlékeink közé. Mi régen tudtuk, de a királyok sohse vallották be, hogy vannak pillanatok, amikor ők a világ legszegényebb koldusai. Ezt csak egy olyan asszony mondhatta meg, aki negyvenkilenc éves korában is szerelmes volt az urába.

#

A vasgyáros.

Ohnet írta a Vasgyárost, a század legromantikusabb limonádéját, s amit a hámoson kívül megeselekedett, annak is körülbelől annyi köze van a való élethez, mint a mennyi nekem a harancöntéshez. Az ilyen művet roppant kellemes lehet olvasni. Csupa extrawurst, semmi közönséges ügy, ami megesehetik velem, veled... Ó, az Ohnet-könyv jó könyv, nem hiába tanultak belőle minálunk is annyian olvasni meg írni. Hát csak ez a kisasszony. Nem tudom, hogy meghezított-e azóta, vagy megsoványkodott, de mindenesetre jó kosztja volt. Az Ohnet úgy fellovogalattja a grófkot, hercegeket s olyan gyönyörű történeteket kanyarit belőlük, hogy az ember hentereg a boldogságban, amikor látja, hogy mindenkit milyen szépen a párjához segített a költő.

Am az élet megunta azt, hogy Ohnet legyen az egyetlen jólelkű regényíró s annyi sok pénzt zsebeljen be azért, mert hazudik. Tönkre akarja tenni ezt a francia

éget s rábizonyítja, amit ő maga ugyan nem fog elhinni soha, hogy igaz akciókat csinál. A mi hivalkodóan kivételes, meglepő, lehetetlen volt eddig, az egyszerre csak természetes kezd lenni. A vasgyáros átmegy nem is a szomszéd grófhhoz, hanem a szomszéd Wittelsbachhoz, feleségül kéri a lányát s aztán ásó, kapa se válassza el őket egymástól. A király feleségül vesz egy szép özvegy asszonyt, a trónörökös egy derék, kedves és szegény leányzót, aki úgy kereste meg a kenyerét, hogy kis pénzért a nagy urak szeszélyeit vágta zsebre életének azokban az esteiben, amikor más lény, a bálakat táncolja végig. Szóval: el kell hinni az igazságot annak, ami az Ohnet-könyvben írva van. Ugy fordult a világ, hogy a nagy és kicsi urak egyformán felugrják a házítörvényt, a konvenciót s házasságnak úgy, ahogy nekik jól esik. A hagyomány hanyattvágja magát ijedtében — a világ pedig csendesen tovább forog és szép, egészséges gyermekek fognak majd születni a házasságokból, amiket a diplomácia megkerülésével a szívek boronáltak össze — és se háboru nem lesz a kötések miatt — se új adó, semmi felfordulás. . . . Lassan, lassan talán leszokik a világ is arról, hogy eltássa a száját minden új esetről és sápitozzon: — messalliance, messalliance. . . . Messalliance nincs. Azok kezdik hirdetni ezt, akiknek a legfontosabb a szava ebben a dologban, akik házasságnak. Mert az élet hosszú, a házasság bilines. Az pedig, hogy mi a mi becses véleményünk arról, hogy Iksz ur kit vesz el, vagy Ipszilon kisasszony kihez megy férjhez, egy pillanatnyi muló hangulat, ami miatt nem érdemes bevágni az utját mindannak, ami még kellemetesnek kínálkozik.

Szó sincs róla: — az Ohnet-könyv jó könyv. Tőle tanult az újság is mindennapos esetekből regényt komponálni.

(Th)

Budapest, augusztus 3.

— BUDAPESTI NAPLO. Julius 31-én új előfizető és nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt furdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgáljon szives tudomásul, hogy kiadóhatalunk, amint a címváltozásról értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztatassanak tehát egy rövid levelezőlaponk felhasználásától akkor se visszariadni, ha a nyári szeton alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadóhatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigorúan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben óhajt lenni kedves közönségével.

— Személyi hírek. Lippich Elek miniszteri osztálytanácsos, a művészeti ügyek vezetője hat heti tartózkodásra Fomódra utazott, Tavollettében legifjabb Szász Karoly miniszteri titkár helyettesíti. — Bachát Dániel budapesti evang. főesperes tegnap érkezett vissza Karibadótól a fővárosba és átvette hivatala vezetését. — Dr. Schack Béla a első kereskedelmi iskolák főigazgatója ma Párisba utazott, hogy a válás- és közoktatásiügyi minisztérium képviselőjeként részt vegyen az ott 6—11-ig megtartandó kereskedelmi oktatásiügyi kongresszuson.

— A király hetvenedik születésnapja. A király hevenedik születése napját nagy fényvel ülik meg augusztus 18-án a fővárosban. Reggel 9 órakor ünnepléses tábori mise lesz a vérmezőn, mely után Lobkowitz herceg hadtestparancsnok díszszemlét tart a helyőrségi csapatok fölött. Az ünnepi nagymise délelőtt 10 órakor lesz a Mátyás-templomban, amelyen Vaszary Kolt-s bibornok-hercegprimás pontifikál. Az istentiszteleten résztvesznek az állami és katonai méltóságok, valamint az idegen államok konzuljai. Mise után fogadás lesz a miniszterelnöki palotában. Délután 3 órakor pedig Széll Kálmán és Lobkowitz

herceg díszbédét adnak palotáikban. A budapesti polgári lövész-egyesület is nagyszabású lövész-ünnepet rendez a király születése napján.

— A magyar kereszténység ünnepe. Esztergomból táviratozzák, hogy ott Frigyes főherceg, a király képviselőjének fogadtatására már nagy előkészületeket tesznek Esztergomban. A főherceg számára a primási palota második emeletét rendezik be. A náni utat a pályaudvartól végig kijavítják. A Dunahídon két diadalkapu lesz és a hidat felfelöggözzák. A főherceg az udvari gyász miatt sem az ünnepeken, sem a díszbédében nem vesz részt.

— A belgrádi nász. Sándor király vasárnap tartandó esküvője alkalmából a budapesti szorb kolónia tagjai vasárnap, délelőtt fél 12 órakor a zöldfa-utcai görög-keleti szorb templomba gyűlnek össze háláadó istentiszteletre, melyen Dimitrievics plébános fog misézni. A háláadó istentiszteleten Barlovics György budapesti szorb főkonzul, a főkonzulátus és a szorb kereskedelmi múzeum tagjai Weisz Soma alkonzul vezetésével mellett fognak megjelenni. A mise végeztével a Bulyovszky-utcai főkonzulátuson fogadják Barlovics főkonzul az üdvözlőket.

Belgrád, augusztus 3.

A volt Györgyevics-minisztérium tagjait nyugdíjazták, kivéve Genosics belügyminisztert, aki nem mutathat ki 10 évi szolgálati időt és elbocsátották az államszolgálatból. Az erre vonatkozó ukáz valószínűleg holnap jelenik meg.

— Munkácsy kézírata. Munkácsy Mihály egy különös kézírát fedezett fel a napokban egy párisi ódondásznál. A kézirat francia nyelven írt meghívó, mely szövezerint így szól:

Munkácsy Mihály tartja szerencsésjének Deschanges ur értésére adhatni, hogy szerdán este nyolc órakor otthon várja.

Tánc lesz, — zene nem!

A frakk nem kötelező, a dohányzás nem tilos.

Düsseldorf, 1871. január 10.

Tánc lesz, zene nem! A meghívó kétségkívül egy kis bohémulatságra szól; erre enged következtetni az a bizarr megjegyzés. Es nem arra, amit a francia lapok írnak, hogy Munkácsy elméje úgy látszik már akkor — 1871-ben — kicsit meg volt zavarodva. Ez a kezgyelen tréfa egyszersmind tudatlanság is, mert ismeretes dolog, hogy Munkácsy épp abban az időben festette legszebb képeit. A francia felületességet látjuk; de hol maradt ezuttal a francia udvariasság?

— Az interparlamentáris konferencia tisztelgése. Párisból táviratozzák: Az Elyséebe tegnap délután Loubet elnök és a felesége az interparlamentáris békekonzferencia tagjait fogadták. Loubet kijelentette, hogy a konferencia munkásságát a legnagyobb figyelemmel kíséri. Ezután bemutatott neki a szövetség tagjait, akik közül az elnök különösen soká társalgott gróf Arponyi Alberttel.

— Egyetemi élet. A műegyetemen a jövő tanév elején tartandó szigorúkat megelőző utóvizsgák vizsgajegyét októbertől szeptember 1-ig kell benyújtani az illető dékáni hivatalokban. A rendes utóvizsgák vizsgajegyének beadási határidejét később fogják megállapítani.

— Egy Odescalchi herceg veszedelme. A Magyarországban is ismert Odescalchi hercegi család olasz ágának egyik tagja ellen, mint mindenki tudósítónk táviratozza, merénylet követtek el. A kiszemelt áldozat Odescalchi Battes herceg, a leggazdagabb olasz mánások egyike. Santa-Marinella nevű birtokán támadták meg a herceget, aki veszedelmesen megsebesült.

— A romániai kivándorlók. A romániai kivándorlók még a Soroksári-úti Neptun-telepen vesztettek el. A segítő-bizottság teljes bizottsággal akart meggyőződni arról, vajjon az Egyesült Államok nem támasztanak-e nehézséget aziránt, hogy a kivándorlók New-Yorkban partra szállhassanak és onnan Kanada felé utazzanak. Sándor Pál táviratozott az Egyesült Államokhoz, valamint Brémába és Londonba is. A táviratra ma este kedvező válasz érkezett és így remélhető, hogy a kivándorlók holnap vagy holnapután már utra kelhetnek. Ujabbán háromezer korona érkezett be a segítő-bizottsághoz, amely ilyenformán összesen 103.000 korona felett rendelkezik.

— Falpari és Fakeskedelmi Értesítő. Ennek az igen ügyesen és tanulságosan vezetett szaklapnak a szerkesztésében az a változás történt, hogy a most megjelent augusztusi számot már az új szerkesztő Laender Aladár állította össze. A szaklap havonként egyszer jelenik meg és a szakbeli emberek megtalálják benne mindazt, ami a tájékozásukra szükséges. Előfizetési ára egy évre 8 korona.

— A müncheni sakkverseny. A müncheni sakkverseny, mai kilencedik napja a következő eredménnyel végződött: Showalter—Gottschall = Showalter, Maróczy—Wolf = Maróczy, Burn—Bardeleben =

Burn, Ferger—Pepel = Berger, Janetski—Bilecarid = Janewsky, Cohn—Marco, Jacob—Halprin és Schlechter—Pillsbury = remis. A versenyt holnap folytatják.

— Margit királyné akarata. Méhetetlen gyászban megtörve, meghiát szeretettel vizsgálta az olasz nemzet özvegygyé lett királynéját, aki talán soha se volt nagyobb, soha sem volt hősiesebb, mint a szörnyű megróbbátolás e napjaiban. Nemes megadással lelkizdeni iparkodik szenvedőseit és hallgatja nemzetének szívéreését, úgy mint akkor, amidőn férje oldalán boldogságot, áldást terjesztett maga körül. Neki köszönheti Róma városa, hogy falai közt fog pihenni az egységes Olaszország második királya, ott, ahol nagy atyja is örök álmát aluszsza. Róma város községtanácsa egyhangú határozattal kérte a fiatal királyt, hogy megboldogult atyját a Pantheonban temessék el, még a tanács klerikális tagjai is aláírták a kérvényt. A királyi család tagjai ellene voltak a kívánságnak és azt hangoztatták, hogy a dinasztia már akkor nagy áldozatot hozott a nemzetnek, a mikor megengedte, hogy Viktor Emanuel temessék el a Pantheonban, mert a király elsősorban az ő halottjuk, tehát a savoyai nemzetség ősi temetkezési helyén a torinói Superga katakombáiban legyen örök pihenője Umberto királynak. A római községtanács erre az ő nemesszívű királynéjához fordult és Margit királyné kimondotta az utolsó szót:

— Temessék el a Pantheonban? Ahol az apa van, ott a fia is pihenhet; a Pantheon is szent hely.

Igy teljesül Róma városának és az olasz nemzetnek óhajta.

— Siketnémák kongresszusa. A hány testülete csak van Európának, majdnem valamennyinek volt vagy lesz még kongresszusa a párisi világkiallítás területén. Az egyetlen ezidei kongresszus, amelyet nem Párisban tartanak meg, a siketnémák kongresszusa lesz. A kongresszusa, amelyet szeptember havában tartanak meg Antwerpenben, már eddig is több, mint kétszáz résztvevő jelentkezett. Néhány esztendővel ezelőtt New Yorkban már tartottak egyszer összejövetelt ezek a számalomra méltó emberek s akkor ez volt az újjalág legérdekesebb üdonsága. Valóságos küzdelmek árán lehetett csak belépőjegyhez jutni a nem éppen nagy tanácskozó terembe, ahol másfélszáz siketnéma ember tanácskozott. Mulatságos jelenetekben nem volt hiány. Az egyik szónok, az ő nyelvén, az elnöknek nem tetsző dolgot mondott, mire az elnök megvonta tőle az előadás jogát. Ámde a szónok zavartalanul folytatta. Hiába hadonáztak, dobogtak az elnök hívei, a jelképes beszédet mind ez nem zavarhatta meg s végre is lefogták az engedetlen kongresszusi képviselő kezét, amivel véget is ért az incidens.

— Halálhöz. Özv. gróf Crouy-Chanel Frigyesné, született movaltávi Gyurcsányi Terézia július 27-én, hosszas szenvedés után, 77 éves korában Vacont elhunyt. Az egy urnó halála nagy csapás a váci szegényekre is, akik legfőbb istanulójukat vesztették el benne. Július 29-én temették el nagy részvét mellett, ideiglenesen a váci Ferenc-templomának sírkövéjébe, ahonnan a pevényi családi sírkövébe szállítani.

Knöbel Mihály, a felső-lövői ág. hitv. evang. egyházközség tanítója, a felső-vasi esztergéri tanítóegylet elnöke 62 éves korában Felső-Lövön meghalt.

Melzer Árost, a szemlái ág. hitv. evang. egyházközség tanítója 22 éves korában meghalt Leibicon.

— Anarkhisták Budapestén. A berlini rendőrfőnökség politikai ügyosztálya néhány hónap előtt azzal a kérelemmel fordult a fővárosi államrendőrséghez, hogy küldje meg neki a Budapestén tartózkodó közsímert anarkhisták névsorát és fényképeit és ismeresse az itteni anarkhista mozgalmat. Ennek a megkeresésnek — mint a K. É. írja — az államrendőrség a napokban eleget tett. Az anarkhista mozgalomról adott ismertetés szerint Budapestén jelenleg alig van anarkhista irányzatú mozgalom. Sőt dr. Schmitt Jenő, az ideális anarkhianak és apostola is már felhagyott az agitációval, felolvasásokat nem tart már, mert belátta, hogy elveinek híveket nem tud szerezni és lapját alig pár havi fennállás után be is szüntette. Az Erzsébet királyné ellen elkövetett merénylet után a rendőrség négy anarkhistát lefotografáltatott és a fővárosból kiutasított és pedig: Oprendek Ferenc, Malasits Ottó, Hrubik Gézát és Klein Vilmost. A belügyminiszter nemrégiben kitiltotta a Berlinben megjelent „Der Socialist“ című anarkhista lapot az ország területéről, a kereskedelmi miniszter pedig ennek folytán a lap szállítását az összes postahivataloknál betiltotta. A kiesiny budapesti anarkhista csoport évekkel ezelőtt minden évben kísérletet tett, hogy a chigági anarkhista kivégzésének évfordulóját megünnepelje, de a rendőrség azt mindig megakadályozta. Ezen túlmenő dologba az anarkhisták nem bocsátkoztak. Az ország különböző vidékein anarkhista mozgalomról egyáltalában szó sincsen.

— **Gaetano Bresci.** Ime hű vonásokban Umberto király gyilkosának arcképe. E rajzot vizsgálva, első tekintetre szembe tűnik, hogy Bresci műveltsége felülmulja a munkásnép átlagos intelligenciáját, de szurós tekintete, sáppadt arca mintha kifejezésre juttatná a felforgató szekta örületes törekvéseit.

A monzai tragédiáról megjelent tudósítások kimerítően ismertették a szörnyeteg életét. Tudvalevő, hogy Bresci selyemgyári munkás volt és sokáig főnökei meglégedésére dolgozott egy firenzei gyárban. Aztán Amerikába került, ott meg is házasodott és ott szedte magába később olasz honfitársai közt azt a rémületos tant, amely az államfők személyében a modern társadalom megsemmisítését tűzte ki céljául. Már januárban elhatározta a paternoni olasz anarkista munkás-telep Umberto király meggyilkolását. A sors úgy döntött, hogy egy Carbino *Sperandio* nevű munkásnak kellett volna Monzába utaznia, hogy végrehajtsa a szörnyű tervet. De *Sperandio* az utolsó pillanatban visszaborzadt a gaztett végrehajtásától és hogy gyávának és esküszögőnek ne látszassék, agyonlőtte magát. A gonosz emberek újra sorsot huztak és ekkor esett a választás Gaetano Bresci-re, aki habozás nélkül vállalkozott az iszonyatos feladatra és május 22-ikén egy havrei hajón elindult Európába. Sok hányattatás után elért Monzába és elkövette azt a borzalmas gyilkosságot, amely oly mérhetetlen fájdalomba döntötte az olasz nemzetet.

— **Öngyilkosság az idegenben.** *Kollarits* Jenő, előkelő budapesti nagykereskedő fia: *Kollarits* Ödön, a 68. gyalogezred hadnagya, hétfőn *St.-Ulrichban* szíven lötte magát és meghalt. *Kollarits* Jenő nevével és két kisebb gyermekével mintegy hat hét előtt utazott el nyári tartózkodásra a déltiroli *St.-Ulrichba*. Az *Andrássy-ut* 16. szám alatti lakást bezárták és kulcsait *Sigmund József váci-utcai vászonnagykereskedőnél*, *Kollarits* Jenő sógoránál hagyták. *Kollarits* szigorú orvos fia tíz nap előtt utazott el szüleihez, ahova Ödön, a fiatal hadnagy is pár nap előtt megérkezett állomáshelyéről, a boszniai *Bjelináról*. Hétfőn este *Sigmund József* táviratot kapott sógorától, amelyben tudásra adták, hogy Ödön fia öngyilkos lett és meghalt. A család *St.-Ulrichban* megtette a szükséges intézkedéseket a holttest hazaszállítására, azonnal vonatraült és szerdán délelőtt Budapestre érkezett. Az öngyilkos holtteste tegnap reggel érkezett meg s a pályaudvarból egyesenesen a kerepesi-úti temető halottasházába vitték, ahonnan ma délután négy órakor temették el katonai díszszel. A fiatal, örökké jókedvű tiszt öngyilkosságának okáról különböző verziók keringenek. Az egyik híresztelés szerint a fiatal ember évek előtt beleszeretett egy nevelőőbőbe, akit mindenáron feleségül akart venni. Tervéhez azonban sehogysem tudta atyja beleegyezését megnyerni. Az öngyilkosság napján is hoves jelenet játszódott le apa és fia között s mikor az apa hajhatatlan maradt, a fia annyira elkéseredett, hogy első felindulásában szíven lötte magát. Hogy a fiatal ember nem készült az öngyilkosságra, az is mutatja, hogy semmi irást sem hagyott hátra. *Kollarits* Ödön a katonai iskolát *Martburgban* végezte, ahonnan mint hadnagy a 68-dik ezred Budapestben levő zászlóaljához osztották be és pár hónap előtt áthelyezték *Bjelinába*.

— **Életmentő rendőr.** *Neufeld* Samu 388-as hordár ma éjjel a *Ferenc József-hídról* a *Dunába* ugrott. A vízben fuldokló után *Kiss I. György* rendőr ugrott és hosszas fáradság után kimentette az életmentő hordárt, akinek semmi baja sem esett.

— **Elfogott rablógyilkosok.** Mint szegedi levelezők táviratozza: *Varga* és *Csvárdás* detektívek ma délután Szegeden elfogták *Pataki* Boizslájt és *Bakos* Gottfried leipniki származásu gonosztevőket, akiket több rablás és rablógyilkosság vádjára terhel. Az elfogottakat holnap szállítják a verseci törvényszékhez, amely köröztesüket elrendelte.

— **Öngyilkos zongoramester.** Nagyváradon öngyilkos lett tegnap egy zongoramester, *Homrisc* István a neve s a Rédey kerlet választotta ki arra, hogy agyonlővi magát benne. Valaha jobb napokat látott, de mert szülői akarata ellen nősült, apja megtagadott tőle minden segítséget. A magára hagyott fiatal ember azzal kereste meg a kegyerét, hogy egy éjjeli mulatóhelyen zongorázott estétől hajnalig. Ez az élet alásta az egészségét, tönkrementek az idegei. A házassága se volt boldog s a szerencsétlen ember egy revolverlövessel egyszerre végzett mindennel. Zsebében levelet találtak, amiben szomorúan bucsúzik el az atyjától s bocsánatot kér tőle azért, hogy így megezomorítja késő öregségében.

— Nr. 338.

Mikor a Belváros harangja
Ma éjjel éjfél konganott,
Hidig esőben a rideg szél
Szévtítte a szent szózatot;

Sok kávéházban a cigány szólt,
Szerelmek titka sültogott,
Halk utcákon kocsik dörögtek,
És számos polgár hortyogott;

Mi kűnt mulattunk Ós-Budában,
Az új hidról meg, olvasom,
Egy hordár ugrott a Dunába, —
Háromszázharmincyolcasom,

Kit is *Kiss György* rendőr kimentett,
(Isten fizesse meg, — s mi fő:
Juttassa egy medálához,
Az illetékes tényező.)

Te meg, — te életunt, nyomorgó
Vén sarki hordár, újra tedd
Vörös siphádát a fejre,
És újabb harera éltedet!

Én értelek. Nehéz az élet.
Sivár világ, örömtelen.
Szerelmesek nem leveleznek.
Nincsen levél. Nincs szerelom.

Mikor a gazdasági krízis
Nekünk ezernyi gondot ád,
Nem küldhetünk el a kabáttal
A zálogoshoz. Nincs kabát.

Előlegért se küldhetünk már,
Mert ilyet kapni: nincs eset.
Egyszóval néked is, nekünk is
Befőllégett. Nincs kereset.

Az emberek jó istenünkhöz
Most annyi sóhajt küldenek,
Félig panasz, félig könyörgés, —
Ah annyi fájó üzenet!

És a világnak fizenéjét,
Amin a lapban olvasom,
Te fel akartad vinni mostan,
Háromszázharmincyolcasom!

Ne menj oda vén sarki hordár,
Nagy út és bére a halál! —
Megáll a talpán, ha nem áll a talpán,
Aki az utcasarkon áll.

— **A rejtélyes halott.** Szegedről táviratozzák: A Tisza szállóbeli tegnapi rejtélyes öngyilkos személyazonosságát még nem lehetett megállapítani. Egy ügynök verébélvi *Masztó* Gyulát, egy előkelő nemes család sarját vélte felismerni a holttestben.

— **Letartóztatott kauciósikkasztó nő.** *Geiringer* Rikárdné született *Marck* Mária magánzónó ellen néhány butorkereskedő panaszát emelt, hogy az tőlük ótezer korona értékű butort vett részletfizetésre, a butort azonban egy helybeli szállítócégnél beraktározta s nem fizetett. A butorok áraban ezután bíróság lefoglaltatták *Geiringer* né lakásán levő saját butorait, aki a bíróság lefoglalt butorokat 600 forintra elzálogosította. A rendőrség a külföldi illetőségű *Geiringer* né, aki ellen kauciósikkasztások miatt is tettek ítéletet, letartóztatta. A kauciósikkasztó nőt tegnap át kísérték az ügyészséghez.

— **Öngyilkossági kísérlet.** *Weisz* Zsigmond nős-zabó felesége ma délelőtt szublimat-pasztilákkal megmérgezte magát. A mentők ellonmörget adtak neki és elszállították a Rókus-kórházba.

— **A rákoskeresztúri rablás.** A csendőrség elfogta *Soltész* Jánost, a hírhedt rákoskeresztúri rablót, Alsó-Láposon és ma az ügyészség büntetőbe szállították. A megrablolt *Korcsi* Simon megjelent a főkapitányságon, hogy a rablónál talált 347 forintnyi vagyonykáját átvegye. A szegény öregnek a fején nem kevesebb, mint nyolc seb van, szeméi alatt még

mindig ott láthatók a véraláfutások, amelyek szintén a hatalmas botlításoktól származtak. Még mindig nem tudja, hogy hol van a felesége s két gyermeke. Az öreg pár napig maradt még itt, amíg a vizsgálóbíró kihallgatásával elkészül, aztán elutazik új hazájába, Boszniba.

— **A nagyváradi vasúti szerencsétlenség.** Nagyváradi tudósítónk a tegnapi vasúti szerencsétlenségről még a következőket jelenti: A szerencsétlenség tegnap reggel 7 óra 45 perckor történt Nagyváradon, Váralja városrésze egyik utcáján, hol a püspökfürdői forgalmat közvetítő közúti vasut két vonata összeütközött. Reggel 7 óra 40 perckor robozott ki a váradvalencei állomásról a 3390. számú személyvonat, amely a lokomotívon kívül négy III-ad és két II-od osztályu kocsiból állott. Amint a vonat rendes menetsebességgel a váraljai elemi iskolánál levő fordulóhoz ért, rémülve vette észre a vonatvezető, hogy a kertek közötti keskeny uton az 1153. számú tehervonat halad szembe, amelyet a vásártéri állomásról indítottak el. Félkezésre, ellengőz alkalmazására nem volt már idő. A két vonat irkoltatót recsosenéssel összeütközött. Velőszaggató sikoltozás, jajveszékés hallatszott. Az utasok menekülni akartak a kupékból s egymás hátán tolongva, fejvesztett rémülettel igyekeztek a szabadba. Ezenközben két utas halálának megsebesült. *Bócz* Jenő máv. művezető mindkét lábát eltörte, *Bartha* László járványkórházi alkalmazott pedig a bordáit zúzta össze, amint a hágesókról a pályatestre zuhant. Egy idős nő az aréán szenvedett súlyos sebeket, többet kisebb-nagyobb zuzódás árán menekültek a haláltól. A szerencsétlenül járt vonaton utazott *Horváth* Géza rendőrbiztos, aki nyomban a kadiányásra telefonozott, honnan *Pataky* Károly fogalmazó dr. *Tarna* Ármín orvossal hajtattott ki a katasztrófa helyére. A sebesülteket a váraljai iskolába vitték, egy közeli szeszgyárból hozott mentőkosin. A délelőtt során a bihari-megyei közkórházba szállították a sebesülteket, akik közül *Bócz* és *Bartha* eddig nem nyerték vissza eszméletüket s a halállal vívdóknak. A két vonat személyzete csodás módon megmenekült. A személyvonat lokomotívja teljesen szilánkokra tört, a másik gép is hasznavehetetlenné vált. A katasztrófa vétkes gondatlanságból származott. A személyvonatot ugyanis a várad-valencei állomásról, eltérve a menetrendtől teljes 10 perccel előbb indították utnak. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított.

— **Ismeretlen holttest.** Tegnapelőtt a Fehérvári-ut 9. sz. alatt levő telken egy ismeretlen férfi holttestére akadtak. Mintán a személyazonosságát nem tudták megállapítani és a boncolás is csupán azt konstata, hogy az illető tüdőgyulladásban halt meg, ma délelőtt ismeretlenül temették el az Újtemetőben.

— **Csalás könyvöradománygyűjtéssel.** A posta-és táviratbiztosok a napokban egy középtermetű, feketébe öltözött fiatal ember kereste föl sürűn a lakásokon. Nagy bőbeszédűséggel egy önhibáján kívül nyomoruságra jutott család szomorú helyzetéről beszélt s végezetül egy ivet nyújtott át, amelyen kisebb-nagyobb összegeket mint könyvöradományokat nyugtázott. Előszóval hivatkozott arra, hogy a nyomorgó család protektora *Kupferschmid* János posta-és táviratdancos. Az illető 26—27 éves, arca telt, vöröses, haja barna, szeméi barnák, bajsza barna, szakála borotvált. Postasegédűzinek adta ki magát. A rendőrség figyelmezteti a közönséget, hogy az illető ily adományok felszedésére egyáltalában nincs felhatalmazva és közönséges csaló.

— **Az öngyilkosok tolvaja.** Az Egressy-ut 110. sz. a levő házban még június 29-én öngyilkos lett *Csiklár* Antal máv. ellenőr, s a kedvese *Szedoglavits* Etel. A még mindig zár alatt levő lakásba az éjjel ismeretlen tettes behatolt s onnan egy csomó ruhaneműt ellopott.

— **Les Darto Ós-Budavárában.** Az ósbudavári Varietosz-inpad legújabb slágerje: egy táncospár. Ez a szép pár nem énekel, nem játszik, nem pompázik ékszerekkel — csak táncol. De ahogy táncol, kivált a nő: az egyszerűen mesés. Ebben a szánerben szebbet nem produkáltak még sehol a világon s bizonyos, hogy ez a táncospár meg fogja hódítani az egész budapesti közönséget. Akik tegnap és ma látták: szétviszik majd a csodálatos tánc híret s ez lesz az új attrakciónak a legbiztosabb reklám.

— **A malátásör híre.** A romániai kivándorlók nyomora iránt itt tartózkodók alatt lélekemlésen nyilatkozott meg a fővárosi közönség humanizmusa: vállaskülönbőség nélkül hozták a szerencsétlen üldözöttöknek a segítségüket, ruhát, pénzt, étel-és italneműt. A kőbányai királyszőrfőző pedig jól behatótt sörével vendégelte meg a farnád és elikkadt jóvévényeket, kik az üditő, habzó italt, a birneves Góllát-malátásört alig bírták eléggé dicserni.

— **Katonán és cigányzene közvetítés a Telefon Hírmondón.** A beszélő uszág ma este 8 órától 11-ig — mint mindnap — előzetesnek szórakoztatására felváltva katonán és cigányzenét közvetít. A zeneközvetítés mellett 1/2 órákora felolvastja a *frankfurti*, *párisi* és *londoni* tőzsdei kurzusait, fél 10 órától 10-ig pedig a legújabb híreket és

táviratokat. Ugy a zenének, mint a felolvasásnak kezdetét mindig riadójel előzi meg, hogy ezáltal az érdeklődők figyelmét felhívja.

(x) **Bar kalapok urak és hölgyeknek fehér, szürke és drap színben, darabja 1 frt 25 kr.** Ismét eladóknaik árengedmény. A Népszínházal szomben *Kertész Pál* divat-áruházában Kerepesi-ut 44.

(x) **Kérjük mindenütt Emke-gyújtót!**

A vasgyáros regénye.

— Meszalliansz a bajor királyi családban. —

München, július 31.

A huszadik század a romantikus szerelem jegyében indul meg: mindenfelé meszallianszok! *Stefánia* özvegy trónörököséből *Lónyay Elemér* gróf felesége lett, trónörökösünk *Chotek Zsófia* grófnőt teszi hitvesévé, — legutóbb *Sándor* szerb király *Draga* asszonnyal kel egybe. És máris egy újabb morganatikus házasságról szól a hír; ezúttal a *wittelsbachi* család egyik királyi hercegnőjéről van szó.

Már régóta sugtak-bugtak itt. Münchenben az emberek ilyesmire; aki azonban ennek a városnak a társadalmi viszonyait ismeri, nem vehette tudomásul a szállongó pletykát. Most azonban másként áll a dolog.

Arról van szó, hogy *Klára* bajor kir. hercegnő a legközelebbi napokban eljegyzi magát báró *Cramer-Klett* nagybirtokossal és vasgyárossal.

Klára hercegnő, aki nemrég lett huszonhat éves, leánya néhai *Adalbert* bajor királyi herceg özvegyének, akinek férje, *Luitpold* regens egyik öcsöse már 1875-ben halt meg. A hercegnő testvérei:

1. *Lajos Ferdinánd* herceg, *Mária deka Paz*, XII. *Alfonz* spanyol király nővérének férje, aki orvosi tudományokkal foglalkozik;

2. *Alfonz* herceg, müncheni lovas-brigádéros, akinek felesége egy orléans hercegnő, a parisi bazár-tűzveszben elpusztult *alençon*i herceg-asszony leánya;

3. *A genau* hercegnő, a szerencsétlen *Umberto* király sógorasszonya;

4. *Elvira* hercegnő, aki 1891-ben az osztrák gróf *Wróna* második felesége lett.

A bajor királyi családnak *Adalbert*-féle ága az év legnagyobb részét künt a nymphenburgi kastélyban, a bajor *Versailles*-ben lakik — és csak téleidején jön be rövid időre a városba.

Klára hercegnő — engedelmet ezért az udvariatlanságot! — egyáltalán nem mondható szépség. Törékeny termet, finom, fáradt arccsoka, az ifjokornak amaz életvidamsága nélkül, amely *Elvira* nővérének szeméből sugárzik elő és amelyet *Lenbach* mester az ő hires képén oly pompásan tudott megörökíteni.

Nem valami vidám életet folytathatott a hercegnő egyedül anyja társaságában abban a rengeteg magányos kastélyban és nyílt titok, hogy minő örömmel távozott onnan *Elvira* hercegnő, hogy dús gazdag, bár nem egyenrangú férje oldalán künt a világban keresse boldogságát.

A hercegi család roppantul vallásos; *Klára* hercegnő a Szent-Anna alapítványos női rend apátnője, — és sógorasszonya, *Lajos Ferdinánd* herceg felesége erős katolikus érzületéről csak nem rég tett tanúságot abban a nyílt levélben, amelyben spanyol honfitársait adakozásra szólítja föl egy német asszony szentelt avatására alkalmára, emlékeztetvén a német katolikusoknak a reformáció óta való rettenetes szenvedésére. Ez a nyilatkozat nemcsak protestáns körökben keltett kínos feltűnést.

Annál meglepőbb, hogy *Klára* hercegnő jövődől férje protestáns. De hát ki is báró *Cramer-Klett*?

Első sorban Bajorország leggazdagabb embere, akinek vagyonát nyolcvan millióra becsülik. Ez a vasgyáros a „bajor Krupp”. Csakhogy míg *Krupp* Frigyes az atyjától rámaradt művet lankadatlan buzgalommal folytatja és fejleszti, — az ifjú báró *Cramer-Klett*ről, aki csak néhány héttel idősebb, mint *Klára* hercegnő — csak annyit lehet mondani Figaróval, hogy „szíveskedett megszületni”.

A sors már születésekor milliókat és milliókat tett bölcsőjébe, két év múlva egy udjonatui bárói koronát hímiztek a fehérneműjébe és mikor édes apja meghalt, örökös bajor birodalmi tanácsosnak (ami körülbelül a mi főrendeknek felel meg) nevezték ki a fiatal bárót. Münchennek egyik legszebb palotája az övé és felső-bajorországi birtoka: *Hohenaschau* valóban fejedelmi pompás.

El kell ismerni, hogy a fiatal báró, aki milliói segédelmével vezérszerépet játszhata az életvidám Isar-város aranyifjúsága élén, ifjúsága dacára komolyan foglalkozik nem egy közügygyöl és pontosan jelenik meg a birodalmi tanács üléssein. Jólékonysága miatt csak nemrég kapott kitüntetést. Nagy feltűnést keltett, amikor híre járt, hogy a protestáns báró nagy

summákkal segítéző több bencéskiastromot. Azonfelül már annyiszor adta tanúlejt katolikus hajlamainak, hogy áttérése, amely legközelebb fog megtörténni, nem lesz váratlan esemény.

Tehát a valláskülönbség akadályát könnyen lehet elhárítani. Kérdés csak az, hogy a rangkülönbség kérdése is ilyen könnyen lehet-e majd rendezni. Az ifjú báró nemessége nagyon friss. Atyja: dr. *Cramer* Tivadar cégtagja volt a *Klett*-féle gép- és waggongyárnak, amelynek örökösét: *Klett* Emiliát nőül vette; ekkor egyesítette a két nevet. Felesége halála után második házasságra lépett *Curtze* Erzsébettel, aki fugyermekkel — az egyetlen — ajándékozta meg. A nemességet és a bárói rangot II. Lajostól kapta 1876. február hónap 8-án.

Báró *Cramer-Klett*nek kiváló társadalmi állása van Münchenben. A mult telen palotájában zeneestélyt rendezett, amelyen a királyi család több tagját látta vendégül, hohenaschaut birtokáról pedig gyakran rándul át a szomszédos *Wüdenwartha*, ahol a modénai *Adelgunda* főhercegnő, a regens nővére és bizalmasa székel. A báró itt jutott bizalmasabb viszonyba *Klára* hercegnőhöz, és hír szerint *Adelgunda* szivesen látja a készülő frigykötést, amelynek utjából azonban még nem hártottak el minden akadályt.

Igaz ugyan, hogy a *wittelsbachi* családban nem éppen ritka a morganatikus házasság. Ebben az esetben nem is a királyi család van ellenére a házasságnak, hanem a sok mediatisált főnemes, akinek mindnek nagy a befolyása az udvarnál, — a *Fugger-Pappenheim*-, *Oettinger*-, *Hohenlohe*-, *Taxis-Löwenstein* — stb. családok, akik főlényes mosolylyal tekintenek le a dús gazdag vasgyáros ifju nemességére.

Csakhogy a szerelmes párnak két hatalmas támogatója van: az egyik *Adelgunda* főhercegasszony, aki a királyi családnak — ugyszólván — a tényleges feje — és a papság, amely a dús gazdag konvertitának szivesen jár a kezére. Akinek az életben két ilyen „à tout”-a van, az nem igen veszíthet.

Javaslat

a főnökökről és alkalmazottaikról.

Budapest, augusztus 3.

A kereskedelmi minisztérium új államtitkárára, Nagy Ferenczre vár az a feladat, hogy valami kis rendet csináljon abban a viszonyban, ami ez időszert minálunk a magánhivatalnokok és a kereskedelmi alkalmazottak — és főnökeik között fennáll. Ez az állapot egészen kusza. A törvény végtelentl hiányos s ha akár a kenyéradó, akár az alkalmazottja az igazát keresi, egymásnak ellentmondó döntvények között téved meg a bírő. Az itélkezés értéke tehát problematikus, függ az itélkező fórum jó vagy rossz hangulatától, rokon- meg ellenszenv is vezet-heti és a száz meg száz ezer kereskedelmi alkalmazott meg magánhivatalnok egy pillanattig se lehet biztos abban, hogy ha méltánytalanság esik vele, elégtételt, anyagi kárpótlást kap a bírői fórumtól, amely elé az ügye tartozik. Ez az állapot nem igen alkalmas arra, hogy kivánatos legyen a kereskedelmi pálya. A pályaválasztásnál legelső sorban azzal kell hogy tisztában legyen az, aki megteszi az első lépést egy választott cél felé, hogy biztos-e a kenyér, amihez jut. Micsoda eshetőségektől, rajta kívül eső tekintetektől függ az, hogy el is vesztethi... Manapság azonban a magánhivatalnok és a kereskedelmi alkalmazott labirintusba téved a nélkül, hogy a kezében lenne a fonál, ami elvezeti benne. Teljesen ki van szolgáltatva a kenyéradó érdekeinek, szeszélyeinek... Még csak egy blanketta, valami forma sines legalább a szerződésekre, amit a két fél egymással köt, amelyen méltányosan gondoskodnék a törvénykezős arról, hogy melyik fél mivel tartozik a másiknak általánosságban, a speciális szerződéses pontoktól eltekintve. Ilyerformán természetesen az a diktál, aki a kenyér adja, nem aki keresi s a főnökök és az alkalmazottak között kötött megállapodások voltaképpen a kötelezések, külön kikötéses listái. Arról nem igen van bennük szó, hogy — a nagy kenyérsokadalomban a minimumra leszorított fizetésen kívül — mivel tartozik a főnök vagy cég az alkalmazottjának

Ezen az állapoton természetesen azok igyekeznek első sorban segíteni, akiket az legközelebből érdekel, a magántisztviselők és a kereskedelmi alkalmazottak. Mindezeideig azonban nem volt elég eredményes a munkájuk. Az egy érdek szolgálatában nem tömörültek eléggé s a sokféle kapkodó igyekezetből hiányzott az egységesség. Hiányzott talán a munkából az a bizonyos böles mérséklet is, ami nélkül józanul nem képzelhető el reform. A törvényhozásnak is, meg az államfenntartó nagy közös érdeknek is egyformán kedves kell hogy legyen a munkaadó és a munkás. Egyiket a másiknak kiszolgáltatni nem szabad, de viszont a másik rovására tulságos

előnyökkel kitüntetni sem lehet. Ezt a törvényt a legkevésbé lehet úgy megcsinálni, hogy valakinek fájjon. A méltányosságnak kell dominálni benne, annak a méltányosságnak, amely a munkaadót egy kötelezi az emberiségre, hogy nem hajtja bele anyagi károsodásba s viszont az alkalmazottaknak se ad tulságos előnyöket, amelyekkel visszaélve, a piac munkájának sikere válának kétségessé. Ezen a központon haladva, féltékeny igazságszeretettel, mindenkinek egyforma mértékkel mérve — áldásos lesz a törvény.

Egy javaslat fekszik előttünk, amelynek intenciói minden pontban megfelelnek ezeknek a kívánásoknak. A Magántisztviselők Országos Szövetségének megbízásából *Kreutzer* Lipót szerkesztette meg. Alapos készütségre vall a munka és ami a fődolog, egyforma szigorral bánik el mindkét szerződő féllel. Annarra tárgyilagos, hogy ha a nagykereskedők, vagy nagy cégek megbízásából készítette volna el ugyanezt a javaslatot egy objektív elme akkor se lehetne más. Es az a javaslat, ami majd a minisztériumból kerül ki, ugyanez lesz lényegében, ha igazán olyan tiszta intenciók vezetik majd a szerzőjét, mint ami ezen a javaslaton végigvonul. Ha elolvassa az ember ezt a nyomtatványt, esodálkozik azon, hogy micsoda csekélységekért kell küzdeni annak a sok százezer embernek, akiknek az érdekében készült.

A javaslat harmadik paragrafusa például azt mondja:

A főnök köteles az üzleti és irodai helyiséget olyképp berendezni, hogy az alkalmazott egészségét semmiképpen se veszélyeztesse. Ugyancsak tartozik a főnök a munkaidőt olyképpen megállapítani, hogy az alkalmazott egészségére káros hatással ne legyen.

A közigazgatás gondoskodása gondoskodott már a műhelyben dolgozó munkásokról is, túltömött lakást se tűr meg, a pincelakást már alig tűrik meg — s egy nagy és intelligens osztálynak a törvény útján kell biztosítékot szerezni arra nézve, hogy a munkáját legalább annak megfelelő helyiségben végezhesse.

A javaslat legfontosabb paragrafusa az ötödik. Ez a fölmondási időről szól s így igazán a méltányosságon alapuló rendszerre fekteti az egész, idáig rendezetlen állapotot. Ez a paragrafus így szól:

A magántisztviselők és egyéb kereskedelmi alkalmazottak fölmondási ideje, illetve végkielégítésük nagysága a szolgálat időtartamától és a fizetés és járuléka nagyságától függ.

A fölmondási idő a főnök részéről következő: Az olyan alkalmazottat, aki 5 évnél rövidebb idő óta van szolgálatban és akinek évi fizetése járulékaival együtt az 1500 koronát meg nem haladja, 6 heti, amennyiben pedig fizetése járulékaival együtt az 1500 koronát meghaladja, 3 havi, 5000 koronán túl pedig 6 havi fölmondási időt illeti. Az alkalmazottat 5 évi szolgálati időn túl, de 10 éven innen félévi, 10 éven túl, 20 éven innen egy évi és 20 éven túl két évi fölmondási időt illeti.

A főnök, aki az alkalmazottat a fölmondás határidejének eltelte előtt elbocsátja, köteles neki kilépése előtt azt a fizetést és járulékait megadni, melyeket a fölmondási határidő alatt élvezett volna.

A fenti határozatok csőd, az üzlet feloslása, átruházása, más üzletbe való beolvadása esetén is fennállanak.

Az üzlet átruházása, más üzletbe való beolvadása és hasonló esetekben az alkalmazottal szemben a fizetésnek és összes járulékaiknak erejéig a régi és az új tulajdonos egyetemlegesen felelősek.

Az alkalmazott részéről a fölmondási idő 5 évnél rövidebb szolgálat esetében 6 hét, 5 éven túl 3 hónap.

Fölmondás esetén a főnök az alkalmazottnak köteles az üzleti órákból annyi időt — legfeljebb azonban két órát naponként — rendelkezésére bocsátani, hogy az alkalmazott más állás után nézhessen.

Ez a paragrafus akarja végét vetni annak a lehetetlen állapotnak, hogy a törvény hiányos rendelkezése miatt sok esztendő munkájára alapított ekzsztenciák mennek tönkre egy szeszély, egy elhírtelenkedett szó, valami kis differencia miatt. A fölmondás ilyen szabályozása után sok esztendői becsületlen munka után nem lehet csak egy hirtelen kidobni valakit az üzletből vagy a bürőből, mint ma. A kereskedő vagy a bank kötelezte lesz arra, hogy megbecsülje azt a munkát, amit egy ember az ő — és nem a maga — javára esztendőikig kifejtett. Az alkalmazottra nézve nem mutat el házzontalanul a munkában eltöltött évek. Tökét képvisel számára minden új tizenkét hónap. A méltányosságnak erre az álláspontra kell helyezkedni.

A javaslat minden többi pontja is egy elfogulatlan, értelmes agy munkája. Minálunk ijlesmi elképzelhetetlen, de az volna számára a legszebb elismerés, ha a kereskedelmi miniszter írni alája a nevét és letennék a Ház asztalára mint olyan egészet, amihez hozzátenni nem kell s a miből elvenni — nem szabad.

Két halott, két sebesült.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, augusztus 3.

A Károly-kört környékén nagy riadalom támadt ma este hét óra felé. Hatalmas robaj reszketette meg a levegőt, olyan, mintha egy négyemeletes ház dőlt volna össze. Az üzletekből kiszaladtak az utcára, sorba kinyitották az emeleti ablakokat, mindenki arra volt kíváncsi, hogy hol történt a veszedelem. Jó ideig semmi sem volt látható, ami magyarázatát adta volna a robajnak, míg aztán néhány perc múlva óriási porfelleg tödült ki a Károly-kört 5-ik számú ház udvarából. Az ajtó előtt rögtön nagy tömeg verődött össze és szájról-szájra adták a borzasztó hírt, hogy az udvarban levő pincében benzinrobbanás volt. Beszéltek harminc-negyven halotról is, de biztosat senki sem tudott mondani, mert az udvarban a füsttől és a portól alig lehetett látni.

Bent az udvarban az emeleti folyosók hirtelen megteltek, mindenki az övét kereste, jajveszékés és sírás hallatszott mindenfelől. Mikor a füst és a por megtriktult, rémítő látvány tárult a néző elé. A pince beomlott és a lépcsők előtt egy összeroncsolt, megszenesedett holttestem feküdt. Egyes testrészei a túrmelékék között feküdtek és a fal csupa vér volt. A házbeliék fölismerék a holttestben Kacsik János kereskedősegédet. Gyorsan híre terjedt, hogy a katasztrófa színhelyén nem egyedül járt, hanem vele volt Fleiner József kereskedősegéd is, akit azonban sehol sem találtak. A tüzoltók csak egy óra múlva akadtak rá a holttestére a beomlott pincében. A benzinrobbanásnak a két halotton kívül még két áldozat van, Formády Antal viceházmester és a felesége, akik súlyosan megsebesültek.

A katasztrófa színhelyén a rendőrség Diener Ákos rendőrkapitánnyal és Bockelberg rendőrfelügyelővel jelent meg. A központi tüzoltóság Markovszky segédtséggel érkezett és a tüzoltó-tanfolyam hallgatóival, akik között ott volt gróf Teleki Domokos is.

A robbanás az udvar kellő közepén álló zsindeletjei középület pincéjében történt és az egész épületet romba döntötte. A légnyomás az udvarra néző összes ablakokat bezúzta és a jobboldali erkélyt is megsértette. Az épület, amely hosszában husz, szélességben tíz méteres, romhalmazzá vált. A házban a legellenmondható hírek keringtek. Tíz halotról beszéltek. A ház népe összesereglett, az utca közönsége is betódult az udvarra. A rendőrségnek kemény munkája akadt, amíg a kíváncsikat eltávolíthatta. Munkához láttak a tüzoltók, akiknek az időközben megérkezett mentők is segítettek.

Mindjárt a pince bejárójának szomszédságában egy teljesen elketlenített holttestre akadtak. Feje össze-vissza volt zuzva, teste pedig fekete, korommal égett. A házbeliék közül kezdetben senki sem ismerte föl. Csak később tudódott ki, hogy az illető a házban lakó Auspitz Manó üveg- és porcellánkereskedőnek szakócsi illetőségű 32 esztendőes segéde, Kacsik János. Auspitz Manó azzal a megbízással küldötte el a segédet a szintén a házban lakó Schneller Pál fűszereshez, hogy egy üres faladát hozzon. Schneller Fleiner József nevű 22 esztendőes somogyi illetőségű szolgáját küldötte Kacsikkal, hogy az udvari épület pincéjéből a kívánt ládát fülhozzák. Ez kevessei fél hét óra előtt volt, néhány pillanat múlva történt a robbanás.

Fleiner ment elül és a pinceajtót kinyitva lefelé indult. Kacsik János kívül maradt. Néhány pillanat és hatalmas dörgés reszketette meg a környék épületeit. A kis kőház nagy recsenéssel összeomlott és a légnyomás a pince ajtóján álló Kacsikot az emelet erkélye alá dobta. Fleiner az összeomlott épület romjai alatt maradt. Épp abban a pillanatban haladt el az épület előtt Herrmann Lajos a Meller és Plesz szállító cég kocsisa a kocsijával. A légnyomás a kocsiat földre dobta. Egyéb baja nem történt. Ugyancsak a robbanás idején a kis házban volt Fuhrmann Antal viceházmester a feleségével. Amint Fuhrmannék a pince felől a duránást meghallották, szobájukból kirohantak. Az ajtó alatt azonban több ködarab hullott rájuk. A mentők nyomban ápolás alá vették őket.

A tüzoltók csakánnyal neki láttak a romhalmaz eltakarításának, hogy a pincébe rekedt szolgát felszínre hozhassák. A munka elég gyorsan folyt, mégis este fél nyolc óra volt már, amikor a szoren-

osétnének holttestére bukkantak. Előbb csak a két keze feje látszott, a teste a falhoz szorult. A munkát erre néhány pillanatra beszüntették, hogy a vizsgálóbíró megvárják. Kállay Miklós vizsgálóbíró nem sokára megjelent és nyomban megtartotta a helyszíni szemlét, aztán folytatták a romok eltakarítását.

A robbanás benzintől eredt, Schneller Pál fűszerkereskedő ugyan tagadja, hogy pincéjében benzint tartott volna. Valószínű, hogy Fleiner József szolgál, amikor a pincébe ért gyufát gyújtott és a kiömlő benzinpára ettől meggyuladt és fölrobbant.

Késő este volt, mire a munkát befejezték. A két holttestet a törvényszéki boncoló intézetbe szállították, a romhalmazzá vált pincét pedig rendőri felügyelet alá helyezték. A helyszínén megjelent Orczy kerületi mérnök is, hogy a ház udvarra eső részét megvizsgálja és esetleg a lakók kilakoltatása iránt intézkedjék. Erre azonban nem volt szükség, mert az épület alapjában nem rendült meg.

FŐVÁROS.

(*) A rendőrség és a főváros. Mosolyogni illenék azon a folytonos vizálykocson, amit egy idő óta a főváros és a rendőrség véghez visznek. De mert a főváros lakosságának a terhére veszekszik ez a hatóság, hogy ezeknek a surlódásoknak vége legyen. Mindegyik hatóságnak megvan a maga hatásköre, amely elég nagy arra, hogy ne keresse mindegyik folyton azokat a pontokat, ahol a két hatáskör összeütközik. A közérdeknek semmiképp sem válik javára a fővárosnak és a rendőrségnek ez az örökös háborúsa.

Legutóbb a mulatók és dalcsarnokok dőlésében támadt konfliktus a két hatóság között. A főváros szabályozni akarta a mulatókat és a dalcsarnokokat. A rendőrfőkapitány kész tervet küldött a tanácsnak. Alig kezdték meg azonban a városküzében a tárgyalásokat, amikor megjelent az illetékes ügyosztályban egy rendőrfogalmazó és a főkapitány nevében kérte, hogy egyelőre ne tárgyalják a szabályzatot, mert néhány adatot akar még beszerezni. A városküzében ad akta tették a szabályzatot s várják a rendőrség értesítését. A mikor megunták a várakozást, ártítottak a rendőrséghez, amikor is a főkapitány azt válaszolta, hogy most már nincsen szükség a szabályzatra, mert ő már a belügyminiszter jóváhagyásával rendőri rendeletet adott ki, a rendeletet azonban elfeljuttatta megküldeni a városnak. A tanács tegnapi ülésén tárgyalta a főkapitány átiratát s elhatározta, hogy fölíratban tiltakozik a belügyminiszternél a rendőrség törvénytelen eljárása ellen. Budapest területén ugyanis szabályrendeletet alkotni csak a fővárosnak van joga. A rendőrség csak ideiglenes érvényű rendeletet adhat ki. A legújabb konfliktusnak tehát az az alapja, hogy a rendőrség végleges érvényű rendeletet adott ki. A mulatóhelyek pedig várják, sőt sokáig várhatják még a szabályozásukat.

(*) A műhelytelep kihelyezése. A nyugati pályaudvar műhelytelepének kihelyezése végett elrendelt közizgatási bejárás matartották meg Kovács Gyula vasuti és hajózási főfelügyelő vezetése alatt. Képviselve voltak a vármegye, Rakospalota és Újpest községek is és az érdekelte tulajdonosok részéről gróf Károlyi Sándor, Forster Géza, az Országos Gazdasági Egyesület igazgatója és mások. A bizottság vonaton kirándult a helyszínré és az u. n. István-telken megsemelelte azokat a területeket, hola nagykiterjedésű műhelytelep el fog helyeztetni. Míthogy a tervet ellen elvi kifogás senki részéről nem történt, az eljárást befejezték. A műhelytelek meg a folyó évben tozgnatba vevendő kihelyezésé által a kereskedelmi miniszter a főváros egy régi óhaját teljesíti, mert ezáltal a Podmaniczky-utca tarthatatlan állapota lényegesen javulni fog, miért is a bejárás ony a főváros, mint a közmunka-tenas képviselői a kihelyezés feleit örömlőnek és megelégedésüknek adtak kifejezést. A bejárás után a m. kir. államvasutak igazgatósága a bizottságot a nyugati pályaudvar éterében megvendégelte.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** Fővárosi Nyári Színház. A budai szinkör repertoíraja vonzó darabban gazdagodott ma este, Szulamitot adták először, persze a sikernek azzal a nagy mértékével, amely ezt a darabot végig kíséri minden színpadon. A telt ház egész este tapsolt; a közönség teleszénnyilvánításával adott kifejezést a darab pazar kiállítása fölött való csodálkozásának, jóllehet Makó Lajos igazgató hozzázoktatta a budaiakat a dekoratív szépségekhez. A címszerepét Sugár Aranka játszotta nagy hatással. Szende Anna kitűnő Abigaliában a szubrettség mellett drámai erő is volt. Mihályi a főpap szerepében ragyogtatta a tonorját, Radányi diskkrét Absolon volt. A kerék szerepében,

Faragó, Stoll és Krémer joleskedtek, velük együtt Virághati gondoskodott a derűtségről. — Hétfőn kezdi meg Ledovszky Gizella, a Magyar Színház kitűnő szubret-primadonnája három esteire terjedő vendégszereplését. Hétfőn Lili, kedden Géza és szordán Sulamith kerül színré. Ledovszky Gizella fellépteire jegyek vasárnapról kezdve előre válthatók. Vasárnap délután Dolovai nábob lánya kerül színré félhólyárakkal, este Sulamith.

** Városligeti Szinkör. A Városligeti Szinkörben szombaton harmadszor adják A holduló barát és a megvadult szabó című négyfelvonásos életképet. Vasárnap délután Vainay operettje, A tiszt vrak a zarádában kerül színré Sziklai Szeréna vendégfelléptével. A másik két primadonna szerepét Feledt Boriska és Vida Etel játszzák.

** A kaméliás hölgy. Ez a címe annak a pompás humorú paródiának, amelynek preméíre szombaton augusztus 4-én este fél 9 órakor lesz Ós-Budavára színpadián. A darabot, amely finom és jóízű paródiája Dumas kaméliás hölgyének, Bokodi Antal színtársulata adja elő.

MŰVÉSZET.

□ Walter Crane kiállítása. Az a terv, hogy az Iparművészeti Múzeum Walter Crane műveiből kiállítást rendezzen, már a megvalósulás stádiumába lépett. A modern iparművészetnek ez a nagy mestere, ki William Morrisal az angol iparművészetet mai vezető szerepére juttatta, Radács Jenővel, az Iparművészeti Múzeum igazgatójával érintkezésbe lépett s kijelentette, hogy több mint háromszáz tárgyat, olaj-, üveg-, porcellán- és selyemfestést, butort, szövetet, tapétát, bronceot, szabadiszot, nippet, könyvkötést st. még augusztus hó folyamán utnak indít Magyarországra. A kiállítást szeptember hó közepén nyitják meg. Walter Crane ez alkalomból családostul Budapestre jön.

Nyiltér.

Urasági lakás

V. Váci-kört 46. sz. házban november hó 1-ére kiadó.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT.

* Nemzetközi uszóversenyek. A Magyar Uszó-Egyesület tagjai 5-iken reggel 6 órakor indulnak a déli vasutal Siófokra, hogy a Sió molójában rendezendő nemzetközi uszóversenyüket délután 4 órakor megtartsák. Az olimpiai versenyek magyar kiküldötjei ezen verseny után azonnal Parisba utaznak.

* Dreyfus—Alfréd. Dreyfus Alfréd olég szépen honorált egy budapesti turfembert a szimpatiáért. Az illető uri ember az ördögsgizeti hős iránt való szeretetének ugy adott kifejezést kedden, hogy megfogadta a kottingbrunni nagy handikapen Dreyfus és Alfrédet a leobersdorfi díjban. Mind a kettő, Dreyfus is, Alfréd is elsőnek érkezett be s a fogadásra 1000 korona volt a fizetség tizért. Érdekes, hogy előző napon egy Borderau nevű ló lett harmadik a helenenthal díjban.

* Kottingbrunni löversenyek. A holnapi, utolsóelőtti napnak semmi érdekessége nincs, mert ami szenzáció még hátra van, a 20,000 koronás Kottingbrunni-díj, a holnaputáni programot díszíti. Csupa kis handikap és eladóverseny dől el ezuttal, tatán nem is nagy részvétellel a lovaknak, melyeknek egy része utrakészen van már Tátra-Lomnicra. Nagyobb díjja csak az akadályversenynek van, 5000 korona, de tekintve, hogy Gondolat és Driver is a programban szerepelnek, kívülök alig indítanak más lovat a versenyben s ha indítanak is, minden chance nélkül ténnek. A holnapi silány napra különben este a tipeg:

- I. Jugurtha—Da kommt sie
- II. Eros—Marietta
- III. Contrás—Vivó—Hängdian
- IV. Strohofer—Sári volt a neve
- V. Félicie—Fonyód
- VI. Gondolat—Driver
- VII. Timor—Frangepán

* A kottingbrunni löversenyek eredményét a Telefon Hirmondó adja az érdeklődő közönség tudomására leggyorsabban. Kiküldött tudósítaja ugyanis a versenyek eredményéről távirati jelentést küld s így a beszélő uszó versenyek összes eredményét már az esti órákban felolvastatja. A felolvasás megkezdésére mindig háromszoros riadójellet figyelmeztetik a sport iránt érdeklődő közönséget.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A pászti gyilkosok. Az egri esküdtbíró-ság tárgyalta Kohlmann István pászti kékkfestő bűnügyét, aki neje, menyasszony leánya és ennek vőlegénye segítségével beleölte Fopes Jánost, egy festékes kádba, harmadnap pedig, mikor a festékes folyadék fölvetette a halottat, marólagban megölték a szerencsétlen földi maradványait. A bíróság Kohlmann István kötéltalára, a feleségét életfogytig tartó fegyházra, Gottlieb Lajost, a vőlegényt, tizenötévi fegyházra, Kohlmann Terézét pedig másfélévi börtönrre ítélte. Kohlmann kegyelmet kért, a védők pedig semmiségi panaszokat éltek, amelyre Sélley Sándor elnöklésében a jövő héten foglalkozik a Kuria szűneti tanácsa. Az ügy előadója Tóth Gerő bíró lesz, míg a közzvadás dr. Katona Béla korona-ügyész helyettes terjeszti elő.

§§ A Vásonkeőy pör elítélte. A Vásonkeőy-pör vádlottai, kegyelemért folyamodtak a királyhoz. Az igazságügyi miniszter leküldte az iratokat a budapesti ügyészséghez, ahol véleményt adnak a kérelemről. A vádlottaknak addig is időző levelet küldtek, hogy a büntetést kezdjék meg. Brunkalané tartózkodását senki sem tudja, csak annyit tudnak róla, hogy áprilisban a budai Erzsébet-kórházban fekvő beteges s fülgyógyulása után valami külföldi fürdőre ment. Ha az elítelt asszony nem jelentkezők dr. Magyar István alügyésznél, nyomozó levelet fognak ellene kiadni. A tizenegy év óta húzódó bűnpör másik vádlottja, Spiegel Bernát ma délelőtti tizenegy órakor már jelentkezett az ügyészségnél a büntetés megkezdésére.

— Lehetetlen, mondták, hogy meg ne kegyelmezzon a király nekünk. Az ügyész is elejtette a vádat ellenünk.

A börtönőr átadta Kisfaludy fogházgondnoknak, aki délután három óra tájban küldte ki a rendszállító kocsin a gyűjtőfogházba, megkezdeni a kiszabott kétévi és háromhónapi büntetést, amelyből az ítélet kihirdetése után két hónapot és kilencnapot már kitöltött.

§§ Nyaly Mihály. A budapesti esküdtbíró-ság tudvárlóleg fölmentette nemrég Nyaly Mihályt, aki a múlt évben a gyónlőtte Horváth István budai ügyvédet. A királyi ügyész semmiségi panaszt jelentett az ítélet ellen, amely ma érkezett a legfelső bíróság iktatóhivatalába. Az ügy előadója Székács Ferenc, az első büntetőtanács bírása lesz, aki a nyári szűnet után, szeptember vége felé intézi el az ügyet.

Legujabb.

Milano, augusztus 3.

Mult hétfőn kivágták a monzai parkban a leghatalmasabb diófát és koporsót készítettek belőle, melybe tegnap éjjel 11 órakor a holttestet tették. Közvetlenül az előtt a következő jellemző jelenet játszódott le:

Mintán a holttestet a vizágyból kiemelték, az orvosok kijelentették, hogy a konzerváló eljárás ismétlenül kell. Erről jelentést tettek a királynak, aki aztán a halottas szobába jött és izgatottan így szólt az orvosokhoz:

— Szegény atyámat meggyilkolták és még a holttestét is meg akarják kínozni. Nem, azt nem tűröm!

Ennek következtében elmaradt minden további eljárás és a holttestet a koporsóba helyezték. A holt királyi tábornoki egyenruhába öltöztették és az Annunziata-rendjelt és valamennyi katonai díszretnet mellébe tűzték és ugy helyezték el a kétfedelű koporsóba. A koporsó 70 centiméter széles és 6 centiméter vastag fából áll. Belseje ólommal van bélelve. Az ólom puha selyemmel van befedve. Az első fedél ólomból, a második fából való. A koporsó két zárral van ellátva. A koporsóba helyezésnél jelen volt a király, több királyi herceg, Saracco miniszterelnök és a királyi ház jegyzője, aki jegyzőkönyvet vett fel az aktusról. Erre a koporsót két kulcsal lezárták, melyeket a király magához vett. Azután még le is pecsételték a koporsót. A fakoporsót erre egy bronzkoporsóba tették, melynek mindkét oldalán 3 réz fogantya van. A koporsó fölé egy ezüst keresztet díszített vörös bársonytakarót borítottak.

Előtte való napon a holttestet lefénnyépezték.

A koporsóbatétel szertartása 2 óra hosszat vett igénybe és csak éjjel felé helyezték el az aktusban résztvettek a halottaszobát.

Róma, augusztus 3.

Feladatott 6 órakor este.

Gróf Brambilla megtalálta a királyi szobákban Umberto király irományait közt a végrendeletet, melyben Umberto király úgy rendelkezik, hogy a turini Supergában temessék el.

New York, augusztus 3.

A New York Herald-nak jelentik, hogy néhány hónapon belül 27 anarkhista hagyta el Amerikát azzal a kifejezett céllal, hogy Európában az összes koronás feket meggyilkolják. Majd mind olaszok. Vezérük valószínűleg Malatesta, ki most Londonban van. Az olasz kormány egyik ügynökénél megvan az elutazott anarkisták névjegyzéke.

Berlin, augusztus 3.

A hadsereg rendeleti közlönye Vilmos császárnak következő hadparancsát közli:

A megrendítő gyászhiরে annak az aljas büntetnek, melynek hű szövetségeseim és felejtethetlen barátom, Umberto olasz király, áldozatul esett, a legmélyebben megindított engem. Hogy a nemes monarka emléket, akinek hadseregem a magas jóindulatot és a szíves szimpátia oly sok jelét köszönheti, tisztelben részesítem, ezennel elrendelem a következőket:

1. A hadsereg összes tisztjei 14 napig gyászt viselnek.

2. Az Umberto király nevét viselő 13-ik huszárezrednél a gyász 3 hétig tart.

3. A gyász első 3 napján az összes katonai épületek zászlói félárbórcra eresztetnek le. Tüzi riadó és a díszjel kivételével zenének nem szabad szólnia.

4. A temetésen résztvevő 13. huszárezred küldöttsége, mely a parancsnokból, egy kapitányból, egy hadnagyból és egy őrmesterből fog állani.

EGYESÜLETEK.

(A Magyar Vörös-Kereszt Egyesület) igazgató-sága most zárta le a központi kezelés első felévi számadását. Ezek szerint a hat hónapi bevételek voltak: Főkegyesületi beszolgáltatások 13,669 korona, évi igazdíjak és adományok 94 korona, az alapok kamatai 6993 korona, a Machup Adél üdülönáz alapítványának kamatai 8280 korona, ápolónők szolgálatáért befolyt díjak 11,867 korona, Erzsébet-kórházi bevételek 97,799 korona, összes folyó bevételek 138,708 korona. Ezzel szemben a kiadások 128,478 koronára rugtak, vagyis bevételi többlet 10,230 korona. A számvizsgáló bizottság megbízásából Agoston József országgyűlési képviselő megvizsgálta az április hó végéig terjedő számadásokat és azokat teljes rendben találta.

TÁVIRATOK.

Az interparlamentáris konferencia.

Páris, augusztus 3. Az interparlamentáris konferencia bevégezte tanácskozásait. Egy határozattá emelt indítvány felhívja a központi tanácsot és a nemzeti csoportokat, hogy azoknál a kormányoknál, amelyek a hágai béke-konvenció határozatait még nem ratifikálták, szálljanak síkra a ratifikálásért. A központi tanács 1901-ben Bernben ül össze és az interparlamentáris konferencia 1902-ben Bécsben tartja meg tanácskozásait. Az interparlamentáris tanács tagjaivá két évre megválasztottak: Ausztria részére báró Pinquet és Gni-vost, Magyarország részére gróf Apponyi Albert és Pázmány Dénes, Románia részére Urechia, Szerbia részére Nikolajevics és Gvasztics.

A koburgi gyász.

Gotha, augusztus 3. Koburg- és Gotha-hercegségek tartománygyűlései tegnap közös ülést tartottak, amelyen Strengé miniszter bejelentette Alföld herceg halálát és átadta az elnöknek azt az okiratot, amelyben Hohenlohe-Langenburg trónörökös herceg kijelenti, hogy kész elvállalni a régensséget Károly Edward herceg nagykörösítéséig. Erre a két tartománygyűlést berekesztették.

Koburg, augusztus 3. Ma reggel ideérkezett a romániai trónörökös-pár és sok más fejedelemi személy. A gyászvendégek Károly Edward hesseni nagyherceggel és Hohenlohe-Langenburg trónörökös herceggel a Mörice-templomba mentek, ahol rövid ájtatosságot végeztek Alföld herceg koporsójánál.

Konstantinápoly, augusztus 3. A szultán a szászkóbúrgi góthai herceg halála alkalmából a német császárnak, az angol királynőnek, az orosz cárnak és a walesi hercegnek részvételt fejezte ki.

A délafrikai háború.

London, augusztus 3. Az alsóházban Chamberlain gyarmatügyi miniszter egy kérdésre kijelenti, hogy a délafrikai köztársaságok levélteráiban talált magánlevelezésben két levél másolata van, melyekből kiderül, hogy a háború kitörése előtt az angol parlament egy tagja írta azokat.

Két más parlamenti tag leveleinek a másolatai is az angol kormány kezében vannak. A levelek közül kettő közvetlenül a háború kitörése előtt íratott. A többiben felvilágosítást kérnek az ostromállapotot illetőleg. Nézetük szerint a levelek nem hazaáruló tartalmuak ugyan, de nem is olyanok, amilyeneket angol alattvalóktól el lehet várni. Oly időben küldettek el a levelek, midőn a kormány nehéz tárgyalásokat folytatott. Megkérdezték a levél íróját, hajlandó-e magyarázatot adni. A kormány megvárja a választ, mielőtt a levelek közzététele iránt határoz.

Pretoria, augusztus 3. Hamilton tábornok tegnap nyugat felé nyomult előre, a hol csupán gyöngye ellenállásra talált. Lord Kitchener Renosterbe ment, hogy a Devell elleni hadműveleteket vezesse.

Németország és Bulgária.

Hamburg, augusztus 3. A Hamburger Börsenhalle jelenti: A német Levante hajózási vállalat a bolgár kormányval 5 évre szubvenció-szerződést kötött, s mely rendes és gyakori összeköttetést biztosít Németország és Bulgária között. Szeptember 1-től kezdve a német Levante-társaság gőzöse a Burgas és Varna bolgár kikötőket havonként kétszer, vagy a Hamburgból és Antwerpenből való elutazáskor, mint a visszatéréskor érinteni fogják.

Angol-belga incidens.

Brüsszel, augusztus 3. Az angol kormánynak a Sipido elleni pör lefolyására vonatkozó jegyzékére válaszul a belga kormány kijelenti, hogy mint a törvényeszk szigorú őre nem sérlette meg a törvényeket, bármily szívesen is járt volna el, a legszigorúbban Sipido ellen. A belga törvény nevezetesen kimondja, hogy semmiségi panaszok beadására 3 nap haladékuk van azoknak a fiatalabb embereknek, akik feleit a kormánynak bírói ítélet folytán rendelkezési joga van és akik Belgiumban törvényes lakóhelyiell bírnak. Mintán Sipido a szüleinél lakik, tehát, mint a kormány válasza mondja törvényes lakóhelye volt, ezért csak a három nap eltéte után tartóztathatták volna le. Ezt az időhaladékot Sipido felhasználta arra, hogy biztonságba helyezze magát. A kormány sjaalkozását fejezi ki az incidens leelt, amelyért azonban nem lehet felelőssé tenni.

Közgazdasági táviratok.

Eécs, augusztus 3. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.) Ma a forgalom előterében zab és új tengeri ált. Mindkét cikkben meglehetősen vásárlási kedv nyilvánult, ugy, hogy árfolyamok 3-4 fillérrel emelkedtek. Kevesebb volt az érdeklődés Buza iránt, amely mindamelllett megártotta tegnap esti árfolyamát. Rozs 2 fillérrel javult. Ó tengeri jelentéktelen forgalom mellett változatlan maradt.

Kötletti: Buza ószre 7.96-7.95-7.94, rozs ószre 7.22-7.25-7.24, zab ószre 5.59-5.64-5.63, tengeri szeptember-októberre 6.53, május-júniusra 5.22-5.23-5.22.

Egyébként zárta'kor jegyezték: tengeri július-augusztusra 6.56-6.57, repce augusztus-szeptemberre 13.50-13.74, szeptember-októberre 13.70-13.80.

A készáruipiacon gabonaméleken üzleti csend uralkodott. A tulajdonosok ragaszkodtak az eddig elért 10 fillérvnyi emelkedéshez. Az árpforgalmat illetőleg München ma már meglehetősen erősen képviselve volt és Észak-Németországból is jelentkeztek már reflektánsok. Mindamelllett azonban csak szórványos kötések fordultak elő, mert ar-nyilag csekély volt a kínálat és az eladók egy része tulzott árakat követelt.

New York, augusztus 3. (Terménytőzsde.) (Zárlat.)

Gyapot: New Yorkban helyben 9 $\frac{1}{8}$ s. (9 $\frac{1}{4}$.) Szept.-re 8.50 (8.41). Novemberre 8.99 (8.07). New-Orleansban helyben 10 $\frac{1}{8}$ s (10 $\frac{1}{8}$ s). — *Petr-leum* Stand white New Yorkban 8.05. (8.05). Stand white Philadelphában 8.—. (8.—). Refined in Cases 9.35. (9.35). Credit Balances at Oil City 1.27. (1.27). — *Zsír*: Western steam 7.22 (7.25). Rohe és Brothers 7.40. (7.40). — *Tengeri* irányzata állandó. Aug.-ra 43 $\frac{1}{4}$ s. (43.—). Szeptemberre —. (—.). Okt.-re 39 $\frac{1}{2}$ s. (40.—). — *Buza* irányzata szilárd. Piros ószi helyben 80 $\frac{1}{4}$ s (81 $\frac{1}{2}$ s). Aug.-ra —. (—.). Szeptemberre 80 $\frac{1}{4}$ s (79 $\frac{1}{2}$ s). Okt.-re —. (—.). Decemberre 82 $\frac{1}{2}$ s. (81 $\frac{1}{2}$ s). Gabona szállítási díja Liverpoolba 3 $\frac{1}{4}$ s (3 $\frac{1}{4}$ s). — *Kávó*: fair Rio 7. sz. 9 $\frac{1}{4}$ s. (9 $\frac{1}{4}$ s). Szept.-re 7.80. (7.90). Novemberre 8.95. (8.05). — *Liszt*: Spring Wheat clears 2.85. (2.85). — *Cukor*: 4 $\frac{1}{2}$ s. (4 $\frac{1}{2}$ s). — *On*: 32.—. (32.—). — *Réz*: 16.10. (16.10). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, augusztus 3. (Terménytőzsde.) (Zárlat.)

Buza irányzata szilárd. — Aug.-ra 74 $\frac{1}{8}$ s (73 $\frac{1}{4}$ s) Szept.-re 75 $\frac{1}{4}$ s (74 $\frac{1}{4}$ s). — *Tengeri* irányzata állandó. Szept.-re 36 $\frac{1}{8}$ s (37 $\frac{1}{4}$ s). — *Zsír*: Szept.-ra 6.85. (6.87). Okt.-re 6.90. (6.92). — *Szalonna* short clear 7.47. (7.50). — *Sertéshús*: Augusztusra —. (—.) Szept.-re 12.05 (12.17). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Mü-gond.

Mi kell a jó vershez? Azt mondják, hogy mü-gond. Eszme kell, nem mü-gond! Meg semminemü gond.

Zempléni Árpád.

† Vilmos császár és az ifju művész. Paul Bazelaire, fiatal gondokművész Németországon való útutaztában tavaly mindenféle ajánlatokkal ellátva Berlinbe érkezett. Vilmos császár is hallott róla egyet-mást és kétszer meg is hívta az udvarba, ahol hangversenyzett aztán. Eltekintve művészi képességéről a fiatal művész gyönyörű szép arcával olyan erős hatást tett a császárra, hogy elküldte Begas tanárhoz, hogy a gyermek Henrik szobrához modell legyen. Mintán az ifju néhányszor modellt ült, egy álló esztendeig nem hallott semmit sem az ügyről, míg nem legutóbb a párisi német követség arról értesítette, hogy a német császár fotográfiákat küldött neki az immár befejezett szoborról. S a német követség egyik attaséja három nagy fotográfiát nyújtott át neki. Mind a három fotográfián ott volt Vilmos császár sajátkezü írása:

Souvenir de Berlin, Guillaume 1899—1900.

† III. Viktor Emánuel életéből. Most, hogy a nápolyi herceg trónra lépett, életéből számtalan adomát ujtának föl. Különösen sok történetet tudnak, amely jellemzi montenegrói Heléna és Viktor Emánuel boldog házasságát. A legnagyobb és a legvárhatóbb öröm, amelyben Heléna annak idején vőlegényét résziesítette, az volt, hogy kívülről megtanulta — Dante: *Foklának* harmadik énekét. És minő ügyességgel vitte a beszéd sorát Dantera!

— Megállj csak, hogyan is szól a fölírat a pokol kapuján? Várj, — ne mondd meg, — ah igen, már tudom! — És gyönyörű organumával, meg kissé félénk, idegenszerű olasz kiejtésével elkezdte: „— Per me si va nella città dolente...”

És így tovább, tovább, végig az egész harmadik énekét. Csak egyszer kellett rajta megkönyörülnie a hercegnek és egy szót szügnia.

Ismeretes, hogy a herceget maga Margit királyné nevelte, aki különösen a művészet szeretetét oltotta fiába. Még külön meséket is irt számára és *A rossz meg a jó hercegről* szóló mese különösen nagy hatást gyakorolt a királyfiára. Együtt olvasták a költöket: az olasz, a német, a francia és — a latin remekírókat. Mert fia kedvéért a holt nyelveket is megtanulta a királyné. Így fejlesztették Viktor Emánuel szellemét, eszményi világtüfogását és szíve derűtségét. Hébe-hóba a királyfi a zajosabb mulatságtól se

riadt vissza. Erről tesz tanúságot az a nap, amikor megkérvén Heléna kezét, *Antivariban* hajóra készült, hogy haza térjen.

— Herceg, — mondta neki *Lipovác*, az ismert montenegrói „hős” és brigádéros, — ma még iszunk egyet és pedig montenegrói módra!

— Hát az hogy van?

— Ugy, hogy addig iszunk, míg mindnyájan az asztal alatt nem leszünk.

— Az Isten szerelmére, — kiáltott föl a herceg — soha!

— De igen, kell, jere csak — mondta *Daniło* és karonfogva vitte jövendő sógorát. Erre aztán megkezdődött az áldomás, amely Montenegro évkönyveiben emlékezetes marad. A királyfi még ma is összeborzad, ha fölszólítják:

— Igyunk montenegrói módon!

† A takarékos kóburgi herceg. Alfréd, az elhunyt kóburg-góthai herceg kitünő gazda volt. Pompásan értett a takarékosághoz. Erről különösen meggyőzte az embereket egy alkalommal, amikor magánál fogadta anyósát, II. Sándor cárnét. A cárné bejelentette neki hosszabb ideig tartó látogatását Angolországban nagy kísérettel és szolgaszemélyzettel. A herceg — akkor még csak edinburgi herceg volt — azt válaszolta, hogy nagyon fog örülni, ha a cárnét magánál tisztelheti, csakhogy anyagi viszonyai nem engedik, hogy ilyen nagy társaságot hosszabb időre vendégül lásson. A cárné azt mondta, hogy vállalja a költségeket. A vendégeskedés végén, az elutazás napján a cárné ki is egyenlítetté számláját. Közvetlenül az elutazása előtt a herceg még egy llnchoat adott vendégeinek. A vasutnál aztán a herceg egyszer csak elővesz a zsebéből egy számlát — az utolsó reggelierit is. A cárné bizony meg volt lepette.

† Toalettbőség a Keleten. Az európai asszonyok csak értenek a toaletthez, de még sem versenyezhetnek Li-Hung-Csang feleségével, aki ötven éves kora dacára kínai fogalmak szerint még első-rangu szépség. Azt mondják, hogy a lába, még az összehúzott lábak hazájában is a legkisebbek közé tartozik és állítják, hogy ruhatára ötszáz arannyal áttört öltözetből, háromszáz különféle ruhadarabból és ezerkétszáz nadrágocskából áll. Ami azonban Sada hercegnének, a japáni trónörökös, Josochito Harmonia feleségének ruhakészletét illeti, az még nagyobb és öt millió forintba került, amelyet részint a család, részint pedig a császár fedezett. A hercegné öltözetének tulnyomó része európai divat szerint készült, értékesebb részét azonban kétségkívül a japáni hazai divat szerint drága öltözetek teszik.

† A kínai újságok és a kézirat. A mennyei birodalom, ahol olyan nagy készülődések történnek esetleges nagy véres összeütközésekre, sok mindenben különbözik az európai országoktól. A multkor szó volt a kínai házasságról, amely annyira eltérő az európai házasságtól. Most a kínaiaknak egy újabb eredetiségéről ír egy külföldi lap. A múltal nyugat országában az a szokás az újságoknál, hogy azokat a kéziratokat utasítják vissza, amelyek rosszak, vagy gyöngéek. Kínában egészen más a szokás. Ott az újságok akkor adják vissza a kéziratot, ha nagyon is jó, mert félnek, hogy elkényeztetnék vele olvasóikat. És nagyon megédesítik ezt a visszautasítást. Mentegetőzöt levelet írnak, amely tele van dicsőrelettel. Egy kínai újság például a következő levéllel küldte vissza a kéziratot, amelyet nem használhatott:

A napnak és a holdnak híres fia! Nézzél rabszolgádra, aki lábaddal fetreng, aki a földet csókolja előtéd és aki a te kegyességüdtől engedelmét kér, hogy élhessen és beszélhessen. Kéziratodat igazi gyönyörűséggel olvastuk. Óseink haló porára esküszünk, hogy nagyobb mesterművet sohasem olvastunk. Ha kinyomatnók, ó félsége a császár megparancsolná nekünk, hogy a jövőben ehhez tartuk magunkat és nosone nyomassunk ki semmit, ami kisebb értékű a te művednél. Ebben az esetben pedig talán tízezer évig is elvárhatnánk, míg újra közölhetünk valamit. Ennek következtében tízezer bocsanatkéréssel, reszkötve és lélvé visszaküldjük kéziratodat és maradunk rabszolgáid.

† Gonosztevők szövetsége Olaszországban. Kévéssel a világot megrázó királygyilkosság előtt Olaszországban új hatalmas gonosztevőszövetség került hurokra. Palmiban, Calabriában már két hét óta folyik egy hatalmas rablóbanda bünnerének a fő-tárgyalása. Nemrég kétszáz tagja a bandának állott már a bíróság előtt, most pedig ismét kétszáznegyvennyolc ember felett mondanak ítéletet. Ez utóbbiak között két asszony is van. A csendőrkés és tanuk vallomásából azonban az tűnik ki, hogy ez az ötödfélszáz ember csak kis része a nagy gonosztevő-szövetségnek. Ennek a titkos társulatnak rendkívüli érdekes, szigorú szabályai vannak, amelyek a tagokat két főcsoportra osztják. Az első csoport, a maggiore, az idősebbekből áll, ezek alkotják a tanácsot, amely intézkedik és szétosztja a nyereséget. A másik, a piccola, a tett emberekből áll. Ezeket az inkább szözdötött ifjak közül avatják fel azzal, hogy egy csomag kártyát és egy késti aján-dékozna nekik. A piccola tagja csak valami hőstett után juthat a maggioreba. Ilyenkor vérpróbát is kötelező az illető kiállani, vagyis egyik megölt áldozatának meleg vérért kell beszívnia. A társaságnak sok más érdekes ceremóniája is volt. A szabályok pontos betartására nagy gondnal ügyeltek. Aki hibázott, pénz- vagy egyéb büntetéssel sújtották. Akárhányat

REGÉNY.

A rádza nyaklánc

— REGÉNY —

Irtá: RUDYARD KIPLING

(18)

— Nem megy vonat? Hol van a menetrend? A menetrendet kérem.

— Egyáltalában nem megy vonat.

— De hát akkor mi az ördögöt csinál on itt?

— Uram, az állomásfőnök vagyok, s ennek a vasúttársaságnak az alkalmazottjával nem szabad udvariatlanul banni.

— Csakugyan? Nos, aki ezt az utasítást kiadta, tudta, hogy mit tesz. En pedig azt mondom önnek, aki ennek az isten háta mögött levő vasutnak az állomásfőnöke, mondja meg nekem, ha kedves az élete, hogyan jutok el Rhatoreba, de — izibe! Meglesz?

Hallgatás volt a válasz.

— Nem hallja? Mihez fogjak? — bömbölt az amerikai.

— Azt bizony én nem tudom — mondta halkan az ázsiai.

Tarvin végignézte a fehérbe bujt gömbölyű embert a bőreipőjétől, amelyből áttört harisnya és duzzadt lábikra nyult ki, egészen a kis bársonysapkájáig. A keleti ember közönyös tekintete, amelyet az bizonyosan az állomás épület mögött levő ibolyás színű halmoktól tanult el, azt a hűtlen, alacsony és hozzá egészen méltatlan gondolatot keltette, vajjon Topaz és Ketty, érdemes-e mind erre az áldozatra.

— A jegyet kérem — mondotta most a flegmatikus ázsiai.

A szürkület leszállt; ez az embergép azért állt ott, hogy a jegyet beszédje és egyformán

veszi át a jegyet, s mindegy neki, akár szeretik egymást az emberek, akár marakodnak, akár kétségbeesnek, vagy holtan esnek össze mellette.

— Azt mondom neked te lakcipős korhely, te agázszemű alabastromszobor...

Most elhallgatott Tarvin. A düh és a kétségbeesés elfojtotta a szavát. A pusztá elnyelte egyképpen a szeretet és a gyűlölet szavát, a főnök pedig megsemmisítő nyugalommal fordult sarkon, bement az állomási házba és bezárta maga után az ajtót.

Felhúzott szemöldökkel állt Tarvin az ajtó elé, fűttengett egyet, s ezüst pénzét csörgette a zseibeiben. A jegypénztár ablakát most egy kissé feltölték, s az állomásfőnök merev arca kissé előkerült.

— Most pedig, hogy hivatalos minőségben szóljak, nagyságod Rhatoreba csakis Lanon-át mehet bivalykordón.

— Akkor hát rendeljen nekem bivalykordót!

— és biztosít-e nekem ezért jutalékot nagyságod?

— Bizonyára!

Ezt a beszédet úgy látszik megértette a bársonysapkás. Az ablak lecsapódott s bizonyos idő múlva vonatokat, üvöltő kiáltás hallatszott, a bosszus szellemidéző hangjához hasonló, aki valami makacsokdó szellemet szólít.

— O Moti! Mo — o — oti! O — o!

— Csak a kezembe kerülél már Moti! — dünnyögte Tarvin, miközben a kizártkáját lóbálva az alacsony kőpárkányra tette s a pénztár mozgó keresztjén átpréselve magát Radsputana tartományba lépett. Az a reménység, hogy tovább utazhatik, egy pillanat alatt visszaadta a kedvét.

Közte és az ibolyás színben fénylő halomláncolat között valami tizenöt mérföldnyi miveletlen, köves föld feküdt, sziklatömböktől és esenevész fáktól tarkítva. Rajta minden a por és szárazság hatalmában, fakó, mint a prairie gyermekének naptól sápasztott haja. A messze távolban egy sötét ezüst tükre csillámlott és sűrű, egymás mellett álló fák alaktalan tömege ké-

lett. Sötét, kietlen, szívszorongató volt ennek a sivár, komor, az irgalmatlan naptól megpirított vidéknek a látása, amely Tarvint meglepően az ő hazai prairiejeire emlékeztette és eltérő saját-ságaival mégis honvágyat keltett benne.

Lásztára valami földhasadékból, valósággal azonban, mint ahogy Tarvin később meg is győződött róla, két földhullám között lévő völgyből, amelyben egy falu tészkelte be magát, most rengeteg porfelhő emelkedett, amelynek magvával egy bivalykordó bontakozott ki. A kocsikerekeknek eleinte esőndes nyirkogása mind erősebb lett, sőt sipoló csikorgássá növekedett, ami Tarvinba melegséget öntött. Ha a topazi lejtős uton a nehéz terhes kocsikát fékeztek, akkor épp így csikorogtak. Itt természetesen nem volt szó teherkocsiról, hanem csak olyan kerekéről, amelyek nyers és többnyire négyszögletű fatuskókból voltak összetakolva. Négy lehántott, taragatlan gerenda kötötte össze egy lapos lánadrak négy sarkát, az oldalfalak pedig kókusz-rostból összebo-gozott kötelékből állott, két, az ujtundlandnál valamivel nagyobb, az alberneyinél azonban kisebb bivaly húzta a járművet, amelynek alig volt szüksége föl loórdra.

A talgya megállott az állomási épület előtt, a bivalyok egy pillanatra az utasra bámultak, aztán elterültek szélesen a földön. Tarvin az utitáskájára ült, szédülő fejét két tenyerére támasztotta és teli torokkal kacagott.

— Csak rajta! — szólott oda a babunak *) — alkudjék meg! Most már ráérek.

Es akkor nézni való jelenet fejlődött ki előtte. Kiabálás, hadonázás, pokoli lármá fejlődött ki, hogy egy kaliforniai játékbárlang viharos jelenete valóságos idill hozzékép. Az állomásfőnök ur méltósága és tartózkodása egyszeriben elrepült, mint a petyva a szélben.

(Folytatása következik.)

*) Babu — bennszülött hivatalnok, kereskedő stb. ... Szahib — ur, csak az európaiak megszólítása.

halálra is ítélték és a hóhért a tagok közül sorsolták ki. Ha valakin nem tudták pontosan végrehajtani az ítéletet, családja betetőzigen lakott érte. A társaság igazgatókódásáról rettentő adatokat gyűjtött össze a bíróság, de sok pagy büntetéről ninosen még tudomása, mert a lakosság még ma sem mer nyíltan fel lépni a banda ellen és sok esetben nem tesz föl-jelentést.

+ A fájdalomcsillapító Röntgensugarak. Az áldott Röntgen-sugarak, amelyek oly szép szerep-hez jutottak a modern orvostudományban, most álli-tólág még egy nevezetes tulajdonsággal dicsekedhet-nek. Hogy tudniillik csillapítanak mindenféle fájdal-mak. Dr. Stembó muszka orvos Vilmában jelenti ezt és egyszersmind beszámol arról a kedvező er-edményről, amit elért. Mindenféle neuralgikus bajok, amelyek makacsul ellent állnak az összes gyógyító módoknak, a Röntgen-sugarak behatására elenyész-nek. Az egyes sugaraknak a hatása két-három per-cig tartott. A kezelések száma, amelyek a teljes gyó-gyuláshoz kellenek, legfőkébb tíz volt. Ami baj ennyi sugarazás után sem mulik el, azon már a Röntgen sem segít. Dr. Stembó úgy vélekedik, hogy a Röntgen csövek körül lévő levegőnek elektromossággal való megtöltése után az idegvégék könnyen izgatód-nak, s hogy ezzel az idegeknek bizonyos megbénu-lása következik be, amire a neuralgikus fájdalmak megszűnnek.

+ Vakmerőség. B. ur (egy szabóhoz, aki épp kivesszekedte magát egy diákkal): De hát mért olyan izgatott Parkas ur?

A szabó: Csak nem hagyom, hogy az ilyen fiatal ember megcsufoljon.

B. ur: Mégis, mit csinált?

A szabó: Hogy mit csinált? A számláját kérte.

+ Első a hivatás. Amerikai riporter (az élet-unthoz, aki föl akarja éppen akasztani magát): Ha siet, akkor az esti lapba is belekerülhet még.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Osztrák-Magyar Bank. A jegybank állása július 31-ikén a következő volt: Bankjegyforgalom 1.372.352.000 korona (+ 60.926.000 korona), érc-ér-tékkészlet 1.187.134.000 korona (- 1.473.000 korona), váltótárca: 340.568.000 korona (+ 38.525.000 kor.) Lombard-üzlet: 56.097.000 korona (+ 2.358.000 ko-rona), adómentes bankjegytartalék: 160.756.000 ko-rona (- 62.651.000) korona.

A földművelésügyi minisz-terhez érkezett jelentések alapján külföldön követ-kező a termés:

Románia. A gabonaszarás mindenütt teljes erő-vel folyik. Az összes gabonafélék nagyon kedvezően fejlődnek, úgy mennyiség, mint minőség tekintetében általában nagyon jó közepes termés várható. A már kicsépeelt gabona jó minőségű. A kukorica nagyon jól fejlődik, bő termésre nyújt kilátást. A szőlő is igen szépen gyarapodik, rendkívül bő hozamra ad reményt.

Bulgária és Kelet-Ruméliában az aratási munká-latok teljes erővel folynak, sőt hogy az egyes ter-ményeknek, mint az árpa és a rozs, nagyobb rész-ben már be is van fejezve. Az átlagos termés jó közepes. Kapas növények jól alaknak és szépen fej-lőnek. Az időjárás kedvező volt a lefolyt időben.

A szőlőben a peronoszpora fellépett és sok kárt okoz. A rozs eredménye előreláthatólag gyengébb lesz, mint a múlt évben. A buza szép teltszemű és a kalászkok is egészségesek.

Oroszország. Az időjárás kedvezőbbre fordultá-val a vetések is javultak, a szénagyűjtés nagyobbá eieg jó eredményre megtörtént. Az aratás meg-kezdődött, egyes kerületekben panszkodnak munká-siány miatt.

Besszarábiában a terméskilátások általában ked-vezőtlenekek. Az ősziek termés-hozamát az óriási viha-rok is csökkentették; az aratás megindult, de általá-ban közepes aluli az eredmény. A tavaszi kalászkok is gyenge termést ígérnek, kivéve a kisinevői kerü-leket, ahol jól állanak a vetések. A kukorica nem nyújt teljesen kielégítő kilátásokat.

Törökország. A skutarit főkonzul jelenti, hogy az időjárás eléggé kedvező volt, bár néhol erősebb jégesők sok kárt okoztak a terményekben. Az árpa és buza aratása befejeztett; az eredmény a múlt évi termés-hozadékot nem hogy meg nem haladja, ha-nem meg azon jóval aluli is maradt, úgy, hogy kis közepes termésnek minősíthető az ide. A kukorica-termes-kilátások eléggé jók. Szőlők sokat szenvedtek és a peronoszpora is nagyon ellepte, minélfogva gyengén állanak.

Menetrendszerű áruforgalom a Dunán. A Duna-Gőzhajós Társaság a Dunának Regensburg és galaci szakaszán (illetve a Drávanak, Szávanak és Tiszanak üzemben tartott szakaszain) való menet-rendszerű áruszállításokról az 1900. évre kimutatást készített, amely az érdekelteknek ingyen és bérmentve rendelkezésre áll.

Fizetésektelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségeket jelenti: Weisz Pinkász kereskedő Budapest, Zentner Vilmos keres-kező Éger, Spitz Mór borkereskedő Bécs, Zwickl M kereskedő Pozsony, Weisz S. Mór és Berczeller Erzsé-bet Balassa-Gyarmat.

Szezárák. A kontingens nyersszesz ára Buda-pesten 40-50 korona pénzben, 41.— korona áruban. Bécsben a nyersszesz ára 45,20 korona pénzben, 45,60 korona áruban.

Borjuvásár. 1900. évi augusztus hó 3-án. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvényár-saságtól.) Felhajtás: Belöldi élő borju 740 drb, leölt borju — db, bécsi élő borju — db, — db, horvat, nö-vendek marha 7 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Árjegyzés azonos telektől: Ár-jegyzések. Belöldi élő borju 68—78 f.-ig, l. r. 79—88 f.-ig, kivételes 92— f. 1 kilónkint, leölt borju f.-ig, il. r. — f.-ig, kivét. — f. kilónkint, le-voznak nélkül. Bécsi leölt borju — f.-ig. Növen-dek marha 48—52 f.-ig 1 kilónkint, l. r. — f.-ig, Bárány élő —, k., leölt bárány — k., ki-vételes ár — k.-ig páronkint, Kecse — k.-ól — k.-ig. A vásár élénk volt.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székely-fővárosi sertéskon-zumvásár árjegyzése 1900. évi aug. 3. Készlet 417 darab. Erkezett 1125 darab. Összesen. 1542 darab. — Eladatott 936 darab. Maradt 556 darab. — Napi árak: 120—180 kgr. sniyanban 88—96 koronáig, 220—280 kgr. sulyban 88—96 koronáig, 320—380 kgr. sulyban 88—96 k.-ig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilos 87—90 koronáig, Malac 76— ko-rona 100 kilónkint. A vásár élénk volt.

A budapesti gabonafőzsde.

Budapest, augusztus 3.

Mérsékelt hozatal, csekély kínálat és változatlan irányzat mellett 22.000 métermáza buza került a for-galomba tartott árakkal. Jobb minőségű áru néhány fillérel emelkedett. Rozsban az irányzat nyugodt volt. Más gabonaművekben csekély volt a forgalom.

Eladatott:

Új buza. Tiszavidéki: 300 mm. 81 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 805 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 80 k. 7 K. 85 f., 1500 mm. 80 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 82 1/2 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 79-5 k. 7 K. 77 1/2 f., 200 mm. 80 k. 7 K. 75 f., 400 mm. 80 k. 7 K. 75 f., 250 mm. 79-5 k. 7 K. 82 1/2 f., 200 mm. 79-4 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 79-7 k. 7 K. 72 1/2 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 67 1/2 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 62 1/2 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 60 f., 550 mm. 79 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 78-5 k. 7 K. 67 1/2 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 300 mm. 77 k. 7 K. 55 f.

Pest megyei vidéki: 150 mm. 80-5 k. 7 K. 55 f., 200 mm. 80 k. 7 K. 85 f., 200 mm. 80 k. 7 K. 85 f., 500 mm. 79-5 k. 7 K. 67 1/2 f., 200 mm. 79-3 k. 7 K. 67 1/2 f., 200 mm. 79-3 k. 7 K. 57 1/2 f., 1000 mm. 79 k. 7 K. 65 f., 300 mm. 79 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 55 f., 150 mm. 78 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 77-5 k. 7 K. 50 f., 150 mm. 77-5 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 60 f.

Bihari: 200 mm. 78-5 k. 7 K. 55 f., 600 mm. 78 k. 7 K. 42 1/2 f.

K-Szent-Miklósi: 750 mm. 79-7 k. 7 K. 80 f.

Ó-buza. Tiszavidéki: 1450 mm. 79-5 k. 7 K. 90 f., 1200 mm. 79-5 k. 7 K. 90 f., 450 mm. 89 k. 7 K. 90 f.

Oroszházi: 400 mm. 77 k. 7 K. 70 f. Makói: 900 mm. 78 k. 7 K. 50 f., 900 mm. 77 k. 7 K. 50 f.

Hódmezővásárhelyi: 2200 mm. 77 k. 7 K. 75 f.

Pest megyei vidéki: 700 mm. 78 k. 7 K. 55 f.

Szerémségi: 800 mm. 73 k. 7 K. — f. Bányási: 250 mm. 78 k. 7 K. 55 f., 300 mm. 77-5 k. 7 K. 55 f.

Erdélyi: 400 mm. 77-5 k. 7 K. 42 1/2 f. **Műnő 3 hónapra.**

Ross. 200 mm. 6 K. 62 1/2 f. **Zab:** 200 mm. 5 K. 95 f., 100 mm. 5 K. 60 f. **Zab:** 100 mm. 6 K. 32 1/2 f., 700 mm. 5 K. 30 f.

1. érzékenyítés mellett.

A keszuru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonkint — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

B u z a	ki ló s	100 KÖLÖNÖS		A KÖLÖNÖS	
		K-100	K-100	K-100	K-100
iszavidéki	6	75	7,25	7,40	7,90
"	6	75	7,25	7,50	8,00
"	6	75	7,40	7,50	8,10
"	6	75	7,50	7,60	8,20
"	6	75	7,60	7,70	8,30
"	6	75	7,70	7,80	8,40
"	6	75	7,80	7,90	8,50
"	6	75	7,90	8,00	8,60
"	6	75	8,00	8,10	8,70
"	6	75	8,10	8,20	8,80
"	6	75	8,20	8,30	8,90
"	6	75	8,30	8,40	9,00
"	6	75	8,40	8,50	9,10
"	6	75	8,50	8,60	9,20
"	6	75	8,60	8,70	9,30
"	6	75	8,70	8,80	9,40
"	6	75	8,80	8,90	9,50
"	6	75	8,90	9,00	9,60
"	6	75	9,00	9,10	9,70
"	6	75	9,10	9,20	9,80
"	6	75	9,20	9,30	9,90
"	6	75	9,30	9,40	10,00
"	6	75	9,40	9,50	10,10
"	6	75	9,50	9,60	10,20
"	6	75	9,60	9,70	10,30
"	6	75	9,70	9,80	10,40
"	6	75	9,80	9,90	10,50
"	6	75	9,90	10,00	10,60
"	6	75	10,00	10,10	10,70
"	6	75	10,10	10,20	10,80
"	6	75	10,20	10,30	10,90
"	6	75	10,30	10,40	11,00
"	6	75	10,40	10,50	11,10
"	6	75	10,50	10,60	11,20
"	6	75	10,60	10,70	11,30
"	6	75	10,70	10,80	11,40
"	6	75	10,80	10,90	11,50
"	6	75	10,90	11,00	11,60
"	6	75	11,00	11,10	11,70
"	6	75	11,10	11,20	11,80
"	6	75	11,20	11,30	11,90
"	6	75	11,30	11,40	12,00
"	6	75	11,40	11,50	12,10
"	6	75	11,50	11,60	12,20
"	6	75	11,60	11,70	12,30
"	6	75	11,70	11,80	12,40
"	6	75	11,80	11,90	12,50
"	6	75	11,90	12,00	12,60
"	6	75	12,00	12,10	12,70
"	6	75	12,10	12,20	12,80
"	6	75	12,20	12,30	12,90
"	6	75	12,30	12,40	13,00
"	6	75	12,40	12,50	13,10
"	6	75	12,50	12,60	13,20
"	6	75	12,60	12,70	13,30
"	6	75	12,70	12,80	13,40
"	6	75	12,80	12,90	13,50
"	6	75	12,90	13,00	13,60
"	6	75	13,00	13,10	13,70
"	6	75	13,10	13,20	13,80
"	6	75	13,20	13,30	13,90
"	6	75	13,30	13,40	14,00
"	6	75	13,40	13,50	14,10
"	6	75	13,50	13,60	14,20
"	6	75	13,60	13,70	14,30
"	6	75	13,70	13,80	14,40
"	6	75	13,80	13,90	14,50
"	6	75	13,90	14,00	14,60
"	6	75	14,00	14,10	14,70
"	6	75	14,10	14,20	14,80
"	6	75	14,20	14,30	14,90
"	6	75	14,30	14,40	15,00
"	6	75	14,40	14,50	15,10
"	6	75	14,50	14,60	15,20
"	6	75	14,60	14,70	15,30
"	6	75	14,70	14,80	15,40
"	6	75	14,80	14,90	15,50
"	6	75	14,90	15,00	15,60
"	6	75	15,00	15,10	15,70
"	6	75	15,10	15,20	15,80
"	6	75	15,20	15,30	15,90
"	6	75	15,30	15,40	16,00
"	6	75	15,40	15,50	16,10
"	6	75	15,50	15,60	16,20
"	6	75	15,60	15,70	16,30
"	6	75	15,70	15,80	16,40
"	6	75	15,80	15,90	16,50
"	6	75	15,90	16,00	16,60
"	6	75	16,00	16,10	16,70
"	6	75	16,10	16,20	16,80
"	6	75	16,20	16,30	16,90
"	6	75	16,30	16,40	17,00
"	6	75	16,40	16,50	17,10
"	6	75	16,50	16,60	17,20
"	6	75	16,60	16,70	17,30
"	6	75	16,70	16,80	17,40
"	6	75	16,80	16,90	17,50
"	6	75	16,90	17,00	17,60
"	6	75	17,00	17,10	17,70
"	6	75	17,10	17,20	17,80
"	6	75	17,20	17,30	17,90
"	6	75	17,30	17,40	18,00
"	6	75	17,40	17,50	18,10
"	6	75	17,50	17,60	18,20
"	6	75	17,60	17,70	18,30
"	6	75	17,70	17,80	18,40
"	6	75	17,80	17,90	18,50
"	6	75	17,90	18,00	18,60
"	6	75	18,00	18,10	18,70
"	6	75	18,10	18,20	18,80
"	6	75	18,20	18,30	18,90
"	6	75	18,30	18,	

III. Zaloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Table with columns for institution names (e.g., Belföldi lakóhellyel, Fegyver, Erőss), values, and interest rates.

V. Bankok részvényei.

Table listing bank shares such as Bankjegyzet, Elő m. iparbank, and their respective values.

VI. Takarékpénztárak részvényei.

Table listing savings bank shares like Belföldi, III. körüli, and Budapesti társ.

VII. Előszámlázott társaságok részvényei.

Table listing shares of pre-liquidated companies like Belső biztostól, Belső díj- és társ.

VIII. Gőzmalomok.

Table listing steam engine shares like Concordia, Elő budapesti, and Erőss.

IX. Fűtők és téglagyárak részvényei.

Table listing shares of heating and brickworks like Belső fűtő, Budapesti téglagyár, and Erőss.

X. Vasutak és rézgőzvezetők részvényei.

Table listing shares of railways and tramways like Gázvezető rézgőz, Danubius, and Ganz.

XI. Könyvnyomdák részvényei.

Table listing shares of printing houses like Athenaeum, Franklin, and Komos.

XII. Különféle vállalatok részvényei.

Table listing shares of various companies like Alt. wagn. szőlő, Belső villamos, and Elő magyar.

XIII. Közlekedési vállalatok részvényei.

Table listing shares of transport companies like Adria tengeralattjáró, Belső közúti vas, and Elő magyar.

XIV. Sorjáratok.

Table listing shares of series companies like Belső, Belső magyar, and Elő magyar.

XV. Pénzmenek.

Table listing shares of currency companies like Városi, 100 koronás, and 20 márkás.

XVI. Külföldi váltók (látár).

Table listing foreign exchange rates for Amsterdam, London, and Német piac.

A bécsi értéktőzsde.

Az előzősde szilárdabb külföldi jelentésekre szilárd. A dél tőzsde berlini híreire gyengült. Zárhat csendes.

Bécs, aug. 3. (Magyar értékek zárulása.) 4% aranyjárdék 115.50. Tiszai és szeredói kölcsön sorsjegye 128.75.

Bécs, aug. 3. (Osztrák értékek zárulása.) 4% papírbárdék 97.85. Osztrák aranyjárdék 115.25. 1890-iki sorsjegy 134.25.

Bécs, aug. 3. (A Budaeresti Napló tudósítójának közfelfejtése. A délutáni maennoralmában a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 666.75.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, augusztus 3. (Tőzsdéi tudósítás.) A külföldi tőzsdék nyomán a berlini tőzsde is általában jobb kurzusokkal indult.

Berlin, augusztus 3. (Zárulási 4-2% osztrák papírbárdék 97.80. Előbavölgyi vasut 140.90.

Hamburg, augusztus 3. (Zárulási.) 4% osztrák aranyjárdék 96.00. Osztrák hitelrészvény 207.50.

Frankfurt, augusztus 3. (Zárulási.) 4-2% osztrák aranyjárdék 97.40. Magyar korona-járdék 90.65.

Paris, augusztus 3. (Zárulási.) Osztrák-magyar államvasut 97.50. Osztrák hitelrészvény 207.50.

Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Augusztus 3. A sertésüzlet irányzata változatlan. A fűtési sertésár: I. A Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (páronként 400 kilogramm feletti súlyban).

súlyban) — 91 fillér. — IV. Romániai eredeti (St. a. n. h.) Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — 86 fillér.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augustus 3. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Pály Frigyes, az orszószeres m. kir. zenakadémia rendkívüli tanárát, jelenlegi állásában, a IX. fizetési osztály 2. fokozatába, Szivák János okleveles polgári iskolai tanítót a nagyrözei állami polgári iskolához, a XI. fizetési osztályba segédtanítóvá, Dienes József okleveles polgári iskolai tanítót a hosszafalusi áll. polgári isk. ához, a XI. fizetési osztályba segédtanítóvá, Dees József okleveles polgári iskolai tanítót a nuszti állami polgári iskolához, a XI. fizetési osztályba segédtanítóvá, Gáspáry Aladár orsvai állami polgári iskolai helyettes tanítót ugyanezen iskolához, a XI. fizetési osztályba segédtanítóvá, Szász Isván okleveles tanítót a tarainyi állami elemi iskolához rendes tanítót, Mariu Miklós szavai állami elemi iskolai tanítót a bojabirzi községi elemi iskolához Imreh Mária okleveles kisdövényőnt, a felvinci állami kisdövényőnah kisdövényőnt, a posta-távírdá-távbeszélő elnökgazdátok Németh Sándor (székesi), Kovács István (hatvani), Fazekas Albert, Orosz János, Králík György, Kraemer Lipót, Kinn Gusztáv, Benjes Antal, Krmpotics Mihály, Rusán János, Stróky Sándor, Gurumai Minály, Nagy János (k-rómáromi), Jagicza Ferenc, Medved Máttyás, Margetics Károly, Loncar Rókus, Pavella József, Fereny István, Havel Ignác, Kőszegi Ferenc, Em. Károly, Poszár Vendel és Gontovics István posta-és távírdaszolgálati posta-és távírdáüzletsekké, a budapesti főügyész Nemes József, Burkus Mihály és Tóth János budapesti büntető törvényszéki fogházőrököt a budapesti kir. ügyészségre III-ad osztályú hivataloszálgákká nevezte ki.

Pályzatok. Inok a bajai írásbírószágnál aug. 4-én. — Söellőnr a dunaföldvári sóhivatalban 14 nap alatt. — Hivataloszálg a főlegyházi írásbírószágnál szeptember 11-én. — Dinok a pécsai írásbírószágnál két hét. — Gyakornok a zalagersegi pénzügyigazgatóságnál szeptember 9-ig. — Albíró a debreceni törvényszéknél 14 nap. — Söhdörár a z-tolnai sóhivatalnál szeptember 15-ig. — Únyész a zalahegyi ügyészségnél 2 hét. — Inok a topánfalvi írásbírószágnál 4 hét.

Napirend.

Napló. Szombat, augusztus 4. — Római katolikus: Domonkos. — Protestáns: Domonkos. — Görög-orsos: (július 22.) Magdolna. — Zsidó: Ab. 9. Sabbath Debarim. — Nap két óra 26 percek. — Nyugszik 7 óra 13 percek. — A hold két 1 óra 36 percek délután. — Nyugszik 10 óra 50 percek este.

A miniszterek nem tagjának. A M. A. V. altiszti körök társasestélye a népligeti sörcsarnokban. Nemzeti Múzeum: Képtára nyitva délelött 9 órá-tól délután 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődj mellett megtekinthők.

Országos Képtár zárva. Technológiai iparmúzeum zárva. Iparművészeti múzeum zárva. Egypetemes tünéskert az Ullői-úton, nyitva délelött 9-12 óráig és délután 2-6 óráig. Közlekedési múzeum zárva.

Az új országos közlekedési múzeum megtekinthető délelött 10-11 óráig 40 fillér belépődj mellett. Deák-mauzólium a kerepesi-úti temetőben, nyitva délután 6 óráig. Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-út 72.) nyitva d. e. 9-1 óráig.

Földtani múzeum (Stefánia-út 14. sz.) nyitva délelött 10-1 óráig. Belépődj 1 korona. Az összes könyvtárak zárva vannak. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-út 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelött 9-12 óráig délután 2 óráig. Tudakozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-út 22. szám alatt.

Hivatalos órák délelött 9 órá-tól 12 óráig és délután 3 órá-tól 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítás. a Keleti mintatár és kereskedelmérték gyűjtemény, továbbá a hazipari kiállítás melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városigeti iparsarkokban nyitva: délelött 9 órá-tól 12 óráig és délután 2 órá-tól 4 óráig. A külföldi (kerendeltéskor központi felületvezetőség Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Vizallas.

Table with columns for location (Danubius, Tisza, Körös), date (aug. 2, aug. 1), and various measurements and names.

Nestlé-féle gyermekek tejlegjobb alpesi tejet tartalmaz. Régóta bevált táplálék csecsemőknek és gyomorbetegeseknek.

A legelső orvostudományi tekintélyek javallják, 30 év óta valamennyi gyermekkorházban használják. Központi raktár: F. BERLYAK, BÉCS, I., NAGLBERGASSE 1. szám.

Butor
készpénzt vagy részletfizetésre legelőcsöbbsen **FUCHS BODOG**-nál BUDAPEST. József-körút 26. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kiadó szoba.
A Kerepesi-úton a Népszínház szomszédságában, egy újonnan berendezett tisztá, világos, kényelmes szoba, külön bejárattal a lépcsőházból, tárgyasztal, órázórá, juttatásos kiadó. Kerepesi-út 34. III. em. ajtó 20.

Férfiak
figyelmébe.
A legmakacsabb és idült huyesófolysánál (magfolyás stb.) egyedül gyors és biztos sikerrel használhatunk a „Gonorrol-pilulák” melyek egyedül csak Silberstein S. gyógyszerész laboratoriumában Bécs IX. Rossauerland 35. kaputól, ára egy doboznak 2.50 frt (ezen összeghez levélbelyegeken is lehet beküldeni).

Virágcsokor
(60Virág) levelező-lap több mintában galatinál védve és szalagall elváltva 1 drb 25 kr., 5 drb 1 frt. Az összeg előzetes beküldése ellenében bérmentve küldi meg a kiadóhivatal József-körút 18.

Magyar kir. államvasutak. 50516/1900. sz.-hoz.
Hirdetmény.
A vaspálya felelőssége szállítási késedelem esetében. A nagyváradi kir. ítélő-tábla, mint felülvizsgáló bíróság, legutóbb hozott G. 76/899. sz. ítéletével döntöleg kimondotta, hogy a bérni egyezmény 44. cikkének, e ítéletre a vasúti üzletszabályzat 90. §-a (2) tételének 2. pontjában, a szállítási késedelemről eredő igény bejelentésére meghatározott hét nap nem az árú megválogatása után történő átvételről, hanem azon naptól számított, a melyen a vasút az árut kiszolgáltatta, és az igény kellő időben bejelentettnek és kár megállapítására alkalmas alapon csak akkor tekinthető, ha az az említett naptól számított 7 nap alatt a fuvarozókán tudomására jut, mert azoknak a jöveselőkönveknak, a melyek bejelentés által teljesítendő, jogi hatály általában csak abban az esetben tulajdonítható, ha az a félnek, vagy hatóságának, a kímél és a hol a bejelentést meg kell tenni, azon időtartamon belül jön tudomására, a mely időtartam alatt a bejelentés megtendő, ebből pedig kizárólag következik, hogy a bejelentésnek a megszábot határidő utolsó napján annál kell lenni, ha a bejelentés teljesítendő.
Budapest, 1900. július hó 31-én.
Az igazgatóság.
Utánnyomás nem díjazatik.

Magy. kir. államvasutak. Üzletv. Kolozsvárt.
Pályázat.
A magyar kir. Államvasutak Gyimes határállomásán berendezett vendéglő-üzlet 1900. évi szeptember hó 1-től számítottól lévén, annak bérbeadásáért ezzel pályázat hirdetettik.
Felhívának ennőfoga mindazok, kik nevezott állomási vendéglőt bérbe venni óhajtják, hogy a szabályszerien felbelyegzett és bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat legkésőbb 6. évi augusztus hó 10-én, déli 12 óráig kifőll lepecsételt és „Ajánlat a gyimesi állomási vendéglő bérletéért” megjelöléssel ellátott borítékban a magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségére általános osztályához (titkárság) címezve küldjék be.
Ajánlattevő köteles a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztárnánál f. évi augusztus hó 10-ig bánatpénz fejében 100 koronát készpénzben vagy állami lététre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni, vagy oda posta útján külföldi borítékban beküldeni.
Az értékpaprok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebb, utolsó és a névértékét meg nem haladó napiárfolyam szerint számítottanak.
Készpénzben letett összeg után kamat nem fizetetik.
Az ajánlatban a letétel megtörténtére hivatkozás teendő, de a letételő nyert elismervény nem melléklendő.
Az üzletvezetőség fentartja magának azon jogot, hogy az „ajánlattevők közül — függetlenül a felajánlott összeg magasságától — belátásához képest szabadon válogathasson.
A fenti feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá új ajánlatok, melyek táviratiag letettek, s végre olyanok, melyekre az előirt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vétetni nem fognak.
Bzen vendéglőre vonatkozó részletes feltételek a magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségére III. osztályban tudhatók meg. (E. M. K. E. palota II. em. 33. ajtó), a melyekre nézve e helyen is megjelöztetik, hogy a vendéglőhöz az üzleti helyiségek kivül a bérő cöljaira szolgáló magánlakás is adatik.
Kolozsvár, 1900. július hó 18-án. Az üzletvezetőség.
(Utánnyomás nem díjazatik.)

Titkos betegségek
gyógyítására a specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett **gazdag kórházi tapasztalatai** alapján
Dr. FABINYI J.
v. kórházi orvos, specialista
gyógyít legnévdebb idő alatt biztos sikerrel férfiaknál és nőknél: huyesófolysát, hólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilit, ennek következményeit, makacs borbajokat és az önfertőzésből támadt ínhelybetegségeket.
Meglepő az eredmény ferulf gyengességnél (Impotentia) ugy hatal, mint öregebb egyéneknél.
Biztos siker folytán a honorarium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógyszerzek.
Lakás: Budapest, Erzsébet-körút 12. sz., (Dohány-útes sarak, II. emelet).
Bejártat a lépcsőnél. Külön várótermek.
Rendelés délelőtt 9—3-ig. este 6—8-ig.

Az 1896. milleniumi kiállításán két elism. oklevél. kitüntetve.
POLOSKÁK, svábbogarak, csátránybogarak, molyok, fűgyék, bolhák, legyek, stb.-ket biztosan és gyorsan keresni. Kirtja csak az emulsió.
REVART IRÓ POROM dobozokban 1 frtjával, kisebb 55 és 30 krajczjával. Tökéletesen megsemmisít, gyors és biztosan ható.
esótány-éssvábbogár-irtószert, dobozokban 1 frt és kisebb 55 kr.
FULGURIN az egyetlen folyó, a legújabb felfedezés. Függetlenül mindenütt és minden körülmények között használható. Fulgurin mindenütt és minden körülmények között használható. Fulgurin mindenütt és minden körülmények között használható.
Cs. és kir. szab. a maga nemében egyetlen hatású.
patkány és egér-irtószert. Nem mérgező! (Kiváskis rákos) rákosnak halálos, 1 bádogdoboz.
Ára 1 frt. 6 doboz 5 frt. Védőelőkészítésre kapható.
REISS E. vegyszert termékek gyárában. Budapest. Király-útes 41. Tel. 1-20. emelet.
Ami minden tevések elkövetésére vezet — különösen figyelembe vesző!!!
Főiskolák Budapest: Kálai Sándor, VII., Király-útes 46. Károly-körút sarkán, Böhm Károly, V., Nagykorona-útes 12. Krayer E. és Társa, V. Váci-út 14. sz., Frankl-féle vasudvarban és VII. Kecselei-útes 50. sz., a Népszínház közelében, Takács Lajos IV., Kossuth Lajos-útes 10. szám.

Különlegességek
Dr. Fischer Róbert, a kémia doktora és kozmetikus, kozmetikai kémikus laboratoriumában Bécs I. Habsburggasse 4. II. em.
Szőrvesztőszert (Epilatoire.)
A szőrt az arcon, a kezeken, karokon stb. vagy uton Epilatoire-ral irtják ki. Az eljárás egyszerű és fájdalomtalan, a hatás lassu, de biztos. Az Epilatoire ugyanis hosszasan használhatónál a hajgyökereket tökéletesen kirtja és biztos meggátolja az újabb ki-növését.
A különlegességek árai:
Szőrvesztőszert (Epilatoire) a szőr tökéletes kiirtására és az újabb növés meggátolására 1 kis palack ..... 5.- frt 1 nagy palack ..... 10.- „
Arcszin-paszta a szőrt az arcon, a karokon stb. azonnal kirtja, darabja ..... 1.- frt
Szeplő-krém 1 tégely ..... 2.- „
Ozon, vízbe oldva, 1 palack (1/2 liter) 1.25 „
Szőkítő (Blondeur) 1 pal. (1/2 liter) 3.- „
„Fo” hajfestőszert, 1 doboz szőkítől feketéig 1.20 frtől 3 frt-ig ..... 5.- „
Arcpor-zománc nappali arcpor, 3 árnyalat, 1 doboz rouge-zsal ..... 3.- frt rouge nélkül ..... 2.- „
Vénuszvíz szép tiszta arcból nyereséhek 1 palack ..... 2.- frt
Szer orrvörösség ellen, doboz ..... 2.- „
Kozmetikus kováronod a porcsenek elmulasztására ..... 1.50 frt
Ismeretők fizetek az Ozonról és a többi különlegesség használatáról ingyen és bérmentve. Bizonyítványok e szerkek ártalmatlanságáról megtekinthetők, szintegy sok ezer aláírat az egész világból. — Felvilágosítás az összes kozmetikus ügyekben ingyen. Rendelő órák délelőtt 9 órától este 6 óráig.
Raktár: Dr. Török József gyógyszerész és Koller Testvéreknel Budapest.

SANTAL EGGER
Kipróbált
orvosilag ajánlott jó szer hólyag és egyéb bántalmaknál és minden oly esetben, hol az orvosok Santal-olajat, Copavált, Cubebát ajánlanak. Santal Egger tiszta keletindiai santal olaj tartalma miatt meglepő gyors és biztos hatású az ínyes bántalmánál, miért meg az orvosok is kedvelik és gyakran rendelik, 1 üveg 4 3/4 kor., a pénz előlése beküldése után bérmentve 3-40 kor., 2 üveg 6-40 kor., 3 üveg 9 kor.
Üssk a Dr. Egger íde készítmény kerendő eredeti üvegekben.
Főraktár: «Nádor gyógyszerár» Budapest, Váci-körút 17.
Önkedünk utánzatoktól.
Önkedünk utánzatoktól.

Legszébb Legjobb Legelőcsöbbsen **PAP** PAP PAP
1 öreghajtható vaságy 1 frt
1 db kiváló matraca 10.-
1 db rouge paplan 1.80
1 db rouge paplan prima 2.80
1 db asán cachmir paplan 3.80
1 db asán cachmir paplan 4.80
1 db atlász sejtven paplan 3.-
1 db fodros atlász sejtven paplan 12.-
1 db jó vízáron ágy lepedő 1.30
1 db jó paplan 2.-
1 db fanel ágy pokróc 1.80
1 db gyapjú ágy pokróc 4.50
1 db jó lópkórc 1.70
1 db szegzett lópkórc 4.50
1 levarozott szalmaköcs 2.50
1 acél sodrony ágybetét 1 frt
1 tengeri matraca 4.50
1 Afrigyo matraca 5.50
1 löszár matraca 12.-
1 ruszán ágybetét 12.-
1 nagy szoba szőnyeg 2.50
1 futó szőnyeg 25. kről feljebb
1 ablak tuisz függöny 1.50
1 ablak Kónig 0.50
1 osztergályozott függöny 1.50
1 tartó 0.50
1 ablak oszlop függöny 1.50
1 bouret ágybetét 2.50
2 gyapjú ágy és 1 asztal-terítő 11.-

GICHNER JANOS és TARSÁ
Pepban, matraca és kárpitok gyárosok, szőnyeg, függöny, kárpit, asztalok stb. nagy vái készítői.
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám.
Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk. Nem létező árakkal kleszölünk, vagy a pénz visszatér.

Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Szegeden.
Hirdetmény.
A magy. kir. Államvasutak szegedi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet szeged-rókus állomásán levő felvételi épület kibővítésére és átalakítására szükséges építési munkálatok végrehajtására.
A tervek, a költségvetés, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához köztölt feltételek, Szegeden, a magy. kir. államvasutak üzletvezetőségére a pályafentartási és építési osztályban és a szegedi osztálymérnökségénél (Orszádn-útes 4. szám) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.
A ajánlatokat legkésőbb 1900. évi augusztus hó 10-én déli 12 óráig kell benyújtani, alulírott üzletvezetőség általános osztályában.
Az ajánlatokat egykoronás és az ajánlat mekleteit ívenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani: „Ajánlat a szeged-rókus állomásán levő felvételi épület kibővítésére és átalakítására szükséges építési munkálatának előállítására.”
Az ajánlat benyújtása előtt két nappal, vagyis 1900. évi augusztus hó 8-án, déli 12 óráig 1900, azaz egyezor korona bánopénzt kell a magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetőségének gyűjtőpénztárnánál akár készpénzben, akár állami betétre alkalmas értékpapirokban letenni.
A bánopénzről szóló letegy az ajánlathoz nem esatolandó.
Az értékpaprok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítottanak, de névértékén felül számításba nem vétendők.
Csak idejkorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.
Posta útján beküldött ajánlatok és bánopénzek térti vevényvel adandók fel. Szegeden, 1900. július 6-án.
(Utány. nem díjazt.) A magy. kir. államvasutak üzletvezetősége.

Occasio kerékpároknak és minden bozzávaló eltkben.
Schossem létezett olcsó árak! Előrendel. új gép K. 1900. évi model 140, 160 kor. Női kerékpár, új állapotban, teljesen újszerűen, elegáns, 165 kor. Arvesztő (származó amerikai „Light” 540 frt. 130 kor. Szelekorozású lánccselőűrt vagy női gépek egész új állapotban, olcsóttól 600 kor., most 170 kr. Huenmálók, 100 pengék csapószögűek 9 kor., jobbak 10 kor. Tömők 6 kor. Toleskopozóval 2.50 kor. Különféle safrándi gyárt. és más kerékpár 80—125 koronáig. Naponta szerződt. Alkalmi vételők! Minden létező eltkarcszek egyenlő ócsón! Rndbakin M. Bécs, IX., Beerggasse 3.

Titkos betegségek ellen
25 évi, részben katonarorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legelőcsöbbsen ajánlható
Dr. KAJDACSY,
v. cs. és k. ezredorvos.
Electrotherapiai rendelő intézete Budapest, Váci-körút 4. sz. 1. em.
A legelhanyagoltabb huyesófolysásokat, legulyosabb huyghólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilit, az önfertőztes utóbjait
Elygenlőt férfierőt
az orvosi világ által legújabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű
Electro-Massage
vagy **Psychrophor**
által, magömléseket, nőknél fehérfolyás befecskenderés nélkül, a legmakacsabb borbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményekképlétrejött hátréncbajokat gyógyít a legújabb gyógy-módszer által alaposan és biztos, állandó sikerrel.
Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kifjárt Külön várótermek.
Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltak; esetleg gyógyszerkekről is gondoskodtat lesz.

Hölgy-óvszer
ANTISEPTIKUS
Reg elismert és mánsábnál biztós, teleségessé tesz mindenemű gyöngédelen gummi és szpongya cikket, 1 doboz (12 drb) pontos használati utasítással 3 korona. — 3 kor. 50 fill. előleges beküldése mellett bérmentve. Gyors és dískért azétküldés. Kapható a feltalálónál: **László József** gyógyszerész, Maros-Ujár Erdély. Budapest: **Török József** gyógyszerész, Király-útes 12. és **Kerpel V.** gyógyszerész, Lipót-körút 28.

Minden szó egyszeri beiktatása pótló betűkből 4 fill. Vastagabb betűkből 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Hirdessen mindenki mindent.

Hirdessen mindenki mindent.

Hirdessen mindenki mindent.

Olcson vásárolni mindent Drágán eladni mindent

Alkalmazást kapni Munkaerőt találni

Potom pénzen veheti most már mindenki hasznát a nyílvaságnak, mert elbírók a hirdetési bélyeget.

Például: Ez a hirdetés csak 20 fillérbe kerül!

Keresek ócska konzoltükröt. Fejér, József-u. 9.

Ez 28 fillérbe: Olcson kínálók jól konzervált varrógépet. Zimmermann, Váci-ut 117.

Ez 32 fillérbe: 12 olcsó nádszékelt veszek. Schwarz, Nádtel-ep-uta 12.

Ez is 32 fillérbe: Keresek hívós hónapok szobát. Ligeti, Vörösvári-ut 8.

Ez 48 fillérbe: Elmennék nevelőnek, kintinon képzett tanárjelölt vagyok, igényem szerények. Hegyesi, Rákosszent-uta 1.

Apró hirdetéseket központi irodákban és eredeti nyelven mellett még a következő újságokban lehet feladni:

- Breuer nővérek** dohányüzemelő, Teréz-körút 54. szám alatt.
- Engelmann Mór** győzeleméremző, IV. ker., Köviről-2. sz. em.
- Franko Pál** könyvtáros, IV. ker., Gróf Országy-telep, Kossuth Lajos-utca, Kilyó-telep, Koronahereg-utca sarkán.
- Jambrikovits** dohányüzemelő, eredejei 50. (Takarék) 4p11
- Kernberg Rozália** dohányüzemelő, VIII. ker., Múzeum-körút 18. sz.
- Uff. Nagel Ottó** könyvtáros, Múzeum-körút 2. sz. (Nemzeti Színház bérháza).
- Nemetsek A. J.** ügy-írás, Péter-telep 3. szám.
- Rohoncz Ilona** dohányüzemelő, Andrássy-ut 48. szám.
- Szántó Mór** dohányüzemelő, IV. ker., Kelemen-telep 14. szám.
- Sopronyi V.** dohányüzemelő, VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.
- Toldi Lajos** könyvtáros, II. ker., Péter-telep 2. szám alatt.
- Zipser és König** személynével, Andrássy-ut 24. szám alatt.
- Benda József**, Andrássy-ut 59.
- Deutch Miksáné**, Andrássy-ut 39.
- Weitzfeld Jakab**, Károly-telep 1.
- Blockner J.** hirdetési iroda, IV. ker., Sütő-telep 6. szám.
- Eckstein Bernát** hirdetési iroda, V. ker., Fűrdő-telep 4. szám.
- Fischer J. D.** hirdetési iroda, IV. ker., Zebelen-telep 7. szám.
- Goldberger A. V.** hirdetési iroda, IV. ker., Váci-telep 9. szám.
- Haasenstein és Vogler** hirdetési iroda, V. ker., Dorottya-telep 9. szám.
- Leopold Gyula** hirdetési iroda, VII. ker., Erzsébet-körút 14.
- Mosse Rudolf** hirdetési iroda, VII. ker., Károly-körút 9. sz.
- Schwarz József** hirdetési iroda, V. ker., Marokli-telep 4. sz.
- Tenczer Gyula** hirdetési iroda, IV. ker., Szerviz-telep 8. szám.
- Goldgruber Mór** könyvtáros, Buda II., Péter-telep 17. szám. Minden apró hirdetés mellett itt este 6 óráig földünk, már másnap megjelenik a Budapesti Naplóban.
- A szakács 30 krajcáros bélyegilletéket megfizetni nem kell. Tehát ezután a címmel ellátott apró hirdetések is bélyegmentesek.**
- Junius S.** Édes szüretet jó kis anyukám! E heti leveleim nagyon meg vagyok elégedve, és nagyon boldog vagyok! Ha tudnád kis anyám, hogy reszket benne mindenben, ha eszembe jut, hogy nonszenciákkal itthon leszel! Epedve várlak, gyere már te is kedves, hiszen nem élet ez így külön! Igy gondolsz rémten te is sokat anyukám, írem, hogy ez így van! Most csak még arra kérek mindenséggem, hogy írjál legalább egy, de sokat - nagyon sokat, mert mostanában csak az képezi egyedül boldogságomat, ha a Te leveleidet olvashatom. Írjál tehát mielőbb és minél többet huz szerető Csacsádnak. 6730
- Nincs pénzem,** de szépségem és szívem, a mely ury ember ezt is elég hozományának tartja, az írjon a kiadóba „Venus” címen. 3074

Csinos

fiatal leányt, vagy özvegyet, ki legalább 50,000 forint készpénzzel rendelkezik feleségül veszek akkor is, ha erre dískrétek okok kényszerítettek is. Cím: „Diskrétek 6738.” al. a kiadóba. 6738

Nyolc év.

Édes szívem! Nem jövök, itthon maradok, mert beteg vagyok. Irjál. Csókol azerszer —ád. 6737

Csongrádi

barna fiu szeretne megismerkedni budapesti csinos szöke leány avagy fiatal özvegyvel. Levelet kérek „Csongrádi” címen a kiadó utján. 3075

Bakfissal

szökevel, fitos orruval és kék szeművel és főleg szöppel szeretne megismerkedni egy Pubi. Levelet „Pubi” címen a kiadó továbbít. 3066

Még nem szerettem

soha senkit. Akad-e csinos patikus, ki megtanítana erre. Levelet „Bakfi” címen a kiadóba kérek. 3070

Szeretem.

Közszómon levelet. Vasárnap otthon vagyok és még sokáig maradok közöttük. 3068

KERESLET.

Könyvelő

(nőlen), ki a magyar és német levelezésben is teljesen jártas, azonnal felvétetik egy gyarmatruhagykereskedésben. Lehetőség arcképpel felszerelt ajánlatok Österrischer Lipóthoz Szolnokra küldendők. 6726

Segédet keresek!

A rövid, norinbergi és diszmutaruban tökéletesen jártas, jó detailista, fiatal, szép külsejű, magyarul, németül és szerbül beszél, azonnal alkalmazást kaphat Klein Adolfnál Ó-Becsen. 6712

Tanuló

fizetéssel azonnal felvétetik. Cím: Kun S. könyvtároskedőnél. Kecske-méti-uta 6. sz. 3057

Mérlegképes

könyvelő, ki az osztály-sorsajáték kezelésben is jártas, felvétetik Kunetz Mór banküzletében Szabadkán. 3055

Chraun rajzoló

állást keres. Szives megkeresések „B. K.” jelleg alatt a lap kiadója. 3073

Gépez

kerestek ury háromhengeres gőzgéppel működő nagyobb vidéki gézmalom részére. Ajánlatok bizonyítvány másolatokkal és a fizetési igények megjelölésével „Triplex” jelleg alatt a lap kiadóhivatalához küldendők. 6734

Pénzkölcsönt

eszközök minden előleg nélkül, rendkívül könnyű visszafizetési feltételek mellett kereskedőknél, hivatalnokknak, parasitáknak és magánzóknak, Révay-u. S. fűt 1. 3071

Szerény igényű

isz. nevelőnő, ki a tanítást 3 évig nyilvános iskolában gyakorolta s címbelmozni is tanít, állást keres. Ajánlatok augusztus 15-ig a következő címre kérek: Rosenzweig Matld., Kétegyháza (Békésmegye). 6738

Kereskedelmi

iskolát végzett gyakornok, azonnali beépésre kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 6740

Első szobaleány

aki szabni, varni tud azonnal felvétetik Balatonfüredre, arckép szükséges. Értekezhetni lehet Rombach-u. 5. I. 14. 3060

Izr. vendéglőben

a főzés elsajátítása végett csekély fizetésért és teljes ellátásért alkalmazást kérek. Levelet „ABC” jelleggel a kiadóhivatal továbbít. 6699

Jókarban

levő használt triókhil (csomagszállító) keresek megvételre. Kertész Pál divatkereskedése. Kerepesi-ut 44. 3038

Könyvelő

ki a kézműart is teljesen érti, felvétetik Halász Mórnál Szatmáron. 3056

Alkalmazást

nyer, izr. okleveles magyar-német, zongorában is oktató tanító, pusztáraegy IV. elemi osztály vezető leányka mellé. Cím a kiadóhivatalban. 3036

Használt előszoba szekrényt

tükrrel és botállványval venni óhajtok. Ajánlatokat H. J. alatt a lap kiadóhivatalához kérek. 2993.

KINÁLAT.

Művelt férfi,

ki a magyar, német, francia, angol és olasz nyelvet bírja, iradalmilag is képzett, bármilyen tudományhoz illő foglalkozást, szerény feltételek mellett elvállalna, esetleg oktatót adna. Ajánlatokat kérek „P. S.” címe ury VII. Bethlen-uta 10. I. emelet ajtó 10. 3047

Nevelőnk,

magyar és idegen nemzetiségűek, zenében, nyelvekben képzettek, gyermeknevelésben, önz. Nietschné Gerson Anna által, Budapest, Erzsébet-körút 52.

Ajánlkozok

gyermekeket az elemi osztályok tantárgyaiban tanítani négy polgári végzet jó családnel. Esetleg irodai munkákra is vállalkozok. „Szerény” poste-restante Sajó-Ecség. 6735

Kerékpár

betegség miatt olcsón eladó. Régi posta-uta 4. a házstermelő. 3067

Üzlet.

Egy nagyobb alföldi városban egy jó forgalmú üzlet és rövidáru üzlet házzal együtt más vállalat miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3062

Olcsó kis lakás,

1 szoba, konyha azonnal kiadó a Népszínház sz. emben. Bővebbet Kertész Pálnál, Kerepesi-ut 44. 3045

Csinosán

butorozott különbéjratu szoba a lépcsőházból egy vagy két intelligens urnak f. hó 16-re kiadó. Szentkirályi-u. 6. fsz. 6.

Szoba

csinosan butorozva, egész külön bejárattal azonnal kiadó. József-körút 56. II. em. 18. ajtó. 3063

Hogy kell befözni?

Gyümölcsök és fűszerek felők befözési módjáról 300 szakácsrecept Erzsi néntől. Diszkótesben 2 korona.

Tészták könyve.

Sült és fűt tésztákról szakácskönyv Erzsi néntől. Diszkótesben 2 korona. **Gazdasági állatgyógyászat.**

Gyakorlati utmutatók gazdák és állattulajdonosok számára Bornemisszától. Harmadik bővített kiadás 4 korona. Megjelentek és kaphatók **Léval Mór** könyvtárolóhivatalában **Ungvárt.** Az összeg előre küldése esetén bérmentve szállítanak.

Barok-kredenz

hozzá finom divány borszék, salongarnitúra, íróasztal mindon elfogadó áron azonnal eladó. Gyár-uta 25. kárpitos mester-nél. 6739

Nagyobb

kisebb utcai, udvari lakások és boltok azonnal kiadó. VII. Wesselényi-uta 54 és Dembinszky-uta 39. alatt. 6732

Zongora

rövid, tanulóknak való, 60 frtert eladó. Aggteleky-u. 19. II. 8. 6738

Szoba,

butorral vagy anélkül azonnal kiadó. Dob-uta 60. I. 53. 3061

Fehérszörű

sejvem pudlikutya eladó. Kanti-uta 27. ajtó 12. 6731

Találtatott

fiatal kutya. Jogos tulajdonosa kellő bizonyíték mellett átvetheti Német-uta 57, II. em. 2. ajtó alatt.

Eladó birtok

160 hold buzatermő, Zalamegyében. Bővebbet Hoffmann Lászlónál Gutorföld. 3072

Szálloda

világghírűvű fürdőhelyen 14 vendégszobával, nagy étterem és borozóval ugyszintén szép nagy kerttel, jégveremmel mind stbivel ellátva, mind igen elegánsan berendezve, az üzlet menetele valóságos aranybányának ismeretes, csakis házzal együtt eladó. Eladási ára 32,000 frt, vételhez csak 10,000 frt szükséges. Bővebbet Niemetz Gyula üzlet adás-vételi irodájában Bpestben, József-körút 22.

Olcsó lakás kiadó!

2 szoba, konyha, esetleg 1 szoba és konyha. Bővebbet Kertész Pál divatkereskedésben Kerepesi-ut 44. a Népszínházzal szemben. 3045

Elegánsan

butorozott utcai szoba, kapualatti bejárattal azonnal kiadó, hölgyeknek is Révay-uta 8. 3059

Nevelőnőket

német és magyar okl. tanítóknak, gyermeknevelésnőket, bonneokat, társasnőket, házikasszonyokat ajánl és elhelyez **Halminé** tiszor-ügynősege, Gyár-uta 42/B. 6703

Hársfa-uta 30.

első emeleten lakás (3 utcai, egy udvari szoba, alkó, előszoba, konyha stb.) augusztus elsejére olcsón kiadó. 3046

Érettségire való magán előkészítés

V., Andrássy-ut 37. **Előkészít** gymnasiumi és kereskedelmi érettségire ugyszintén **polgári iskolai vizsgálatokra.**

Felvilágosítást ad, prospektust kívánatra bérmentve küld.

Vadászfegyver

két darab aig. használt Lancaster 16-os kézimunka és egy 12 személyre való kineuzüst evőszök tokban jutányosn eladó. Krausz Mór, Ovoda-uta 22. I. 7. 6662

Emléknék,

ajándéknak kiválóan alkalmas. Egy életnagyságu fenygított fenykép bármily fenykép után művészesen elkészítetik, megjelölésnek ajándéknak néz, név, születésnapra legalkalmasabb, miután egy ily nagytas nemcsak pillanatra, hanem örök időkre illő szabadisz is, a legszebb és örök emlék kedves halottainknál a fenykép srtetlenül visszaadatik, a hű másolatot kezeskedem, a vidéki rendeléseket pontosan eszközöm. Grosz József, VI. Proféta-uta 5. 3011

Használt

de jó karban levő háromkerékű gyermekkosci olcsón eladó. Dembinszky-uta 8. I. 12. 3058

Mázoló munkákat

elvégeztet azonnal árban Tamásits András, József-körút 18. szám. 6666

Elegánsan

butorozott, különbéjratu szép nagy szoba 1 vagy 2 ur részére nagyon olcsón azonnal kiadó. Dessewffy-uta 25. I. em. 21.

Két szép szoba

elegánsan butorozva, külön bejárattal és egymásba átjárható egy gyermektele családnál az Andrássy-ut és nyugati pályaudvar közelében azonnal kiadó. Teréz-körút 35. II. 32.

Butorvezők

figyelmé! Olcsón eladtnak fabutorok, divánok, matracok és sodrony ágybetétek Erzsébet-körút 23. sz.

Saját termésű

kittinó fajta francia baracokt szállít 5 kilós kosarakban 3 forint utánvét mellett Laky Gyula, Pécs. 6728

Elegáns

két ablakos (iszta, főregmentes és kényelmes különbéjratu szoba f. hó 16-re hölgynek vagy urnak olcsón kiadó. Sándor-uta 30/B. I. 13.

Szolid árak.

Mautner Henrik

butorszállítási és beraktározási vállalat **BUDAPEST,** VIII. József-körút 21. **Szárak raktárak.**

Köznevelő-osztály

Ferenc József-kabát 4 frt Jaquet --- --- 3 frt Frack --- --- 5 frt Nadrág --- --- 2,50.

Rothberger Jakab, Kristófi-telep 2. I.-6. emelet.

Nevelőnőket

francia, angol és német-honiatok, okl. magyar tanítóknak, minden nemzeti és nyelvterületen elhelyezkedni. Képes arányok, zene és nyelvismeretekkel sürgősen keresek.

Szegheőné S. Lujza BUDAPEST, VI., Dessewffy-uta 22.

BUTOROK

úgy készpénzért mint. **Részletfizetésre** a leggyorsabbul a legfinomabb kivitelig **legjutányosabban** **Ehrentzen és Fuchs** testvéreknel, **BUDAPEST,** VI., Teréz-körút 8. Andrássy-ut közelében. Képes arányok ingyen.

Írásbeli

munkákat az esti órákra elvállalok. Kurz Bódog, Bátyváry-uta 18.

Arany-

és ezüst eladás. Alkalmi nászajándékok, 13 talos ezüst evőeszközök 12 személyre 140 frt, 6 személyre 65 frtől kezdve és főlegben. Mindennemű finom ezüstáruak barok és francia stílusban. Nagy raktár arany fém-lakókobok, masszív aranygyűrűk 6 frt 40 kr., arany fém-órák 12 frt, arany órák 9 frtől kezdve, 12 darab masszív evőeszköz 6 frt 50 kr. Veszünk zalogházi cédulákat. Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen. Grünberg Armin Béla örökösei Budapestben, Városház-tér 1. em. 23., új szám Váci-uta 30. Részletfizetésre is.

Urasági

butorokat,

villa vagy szálloda berendezéseket, szőnyegeket, lámpákat, olajféményű képeket, veszek és eladok vagy újakkal becserelek Nagy raktár használt és tisztá állapotban levő baroque, angol, 6-német és antique stílyű háló, ebédlő, szalon és ury szoba berendezéseket, valamint szőnyeg, lámpák, egyszerű politrozott és matt butorokban. Budapest, Kerepesi-ut 64. I. em.

4 3/4 kiló kávé

bérmentve utánvételt vagy előre fizetve, jóállású az Arny Jóságért. **Afrika mooca, grógygya. K. 770** Santos, kilón. ár. 770 **Salvador, zöb** Cejlon, kékeszöld különleges finom. 800 **Aranyvá, sárgás különleges finom. 820** Gyöngyvá, nagy finom. 1080 **Arab mooca, lejt. arom. 1320** Árjegyzék vámtarifával ingyen.

Ettlinger & Co., Hamburg.

A Budapesti Napló apró hirdetései naponként falragaszokon is megjelentek a főváros egész területén.

Nyomatott a „Páris” irodalmi és nyomdai vállalat részvényitársaság kizörgőgépén, Budapest, IX., Üllői-ut 25.